English=Rumanian

ST. LUKE

V. Cojocaru
Bucureşti.

EVANGHELIA

DUPĂ

SFT. LUCA.

LONDRA
SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ŞI STRĂINĂTATE.
1913.

THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. LUKE

CHAPTER I.

FORASMUCH as many have taken in hand to set forth in order a declaration of those things which are most surely believed among us,

2 Even as they delivered them unto us, which from the beginning were eyewitnesses, and ministers of the word;

3 It seemed good to me also, having had perfect understanding of all things from the very first, to write unto thee in order, most excellent Theophilus,

4 That thou mightest know the certainty of those things, wherein thou hast been instructed.

5 ¶ THERE was in the days of Herod, the king of Judæa, a certain priest named Zacharias, of the course of Abia : and his wife *was* of the daughters of Aaron, and her name *was* Elisabeth.

6 And they were both righteous before God, walking in all the commandments and ordinances of the Lord blameless.

7 And they had no child, because that Elisabeth was barren, and they both were *now* well stricken in years.

8 And it came to pass, that while

EVANGHELIA

DUPĂ SFT. LUCA.

PARTEA I.

DEOARECE mulți încercară să alcătuiască o istorisire despre faptele adeverite cu desăvârșire între noi,

2 După cum ne-au dat cei care dela început au fost marturi cu ochii și slujitori ai cuvântului,

3 Am găsit și eu cu cale, după ce am urmat cu deamănuntul toate dela început, ca să-ți scriu ţie pe rând, alesule Teofile,

4 Pentru ca să cunoști lămurit tăria privitoare la cuvintele în care ai fost învățat.

5 FOST-A în zilele lui Erod, împăratul Iudeii, un preot oarecare cu numele Zaharia din despărțirea lui Abia, și aveà femeie dintre fiicele lui Aaron, și numele ei Elisabeta.

6 Amândoi erau drepți înaintea lui Dumnezeu, umblând curați în toate poruncile și hotărîrile Domnului.

7 Și n'aveau copii, deoarece Elisabeta erà stearpă, și amândoi erau înaintați în zilele lor.

8 Și pe când săvârșià înaintea

he executed the priest's office before God in the order of his course,

9 According to the custom of the priest's office, his lot was to burn incense when he went into the temple of the Lord.

10 And the whole multitude of the people were praying without at the time of incense.

11 And there appeared unto him an angel of the Lord standing on the right side of the altar of incense.

12 And when Zacharias saw *him*, he was troubled, and fear fell upon him.

13 But the angel said unto him, Fear not, Zacharias: for thy prayer is heard; and thy wife Elisabeth shall bear thee a son, and thou shalt call his name John.

14 And thou shalt have joy and gladness; and many shall rejoice at his birth.

15 For he shall be great in the sight of the Lord, and shall drink neither wine nor strong drink; and he shall be filled with the Holy Ghost, even from his mother's womb.

16 And many of the children of Israel shall he turn to the Lord their God.

17 And he shall go before him in the spirit and power of Elias, to turn the hearts of the fathers to the children, and the disobedient to the wisdom of the just; to make ready a people prepared for the Lord.

18 And Zacharias said unto the angel, Whereby shall I know this? for I am an old man, and my wife well stricken in years.

lui Dumnezeu cele preoţeşti în rândul despărţirii sale,

9 După rânduiala slujbii preoţeşti căzù sorţul ca să tămâieze, după ce a intrat în templul Domnului,

10 Şi toată mulţimea poporului se rugà afară în ceasul tămâerii.

11 Şi i-se arătă lui un înger al Domnului stând d'a dreapta altarului de tămâiere.

12 Şi Zaharia văzând s'a turburat, şi teamă îl cuprinse.

13 Iar îngerul îi zise: nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată, şi femeia ta Elisabeta îţi va naşte un fiu, şi vei numì numele lui Ioan.

14 Şi va fi pentru tine bucurie şi veselie, şi mulţi se vor bucurá de aceeace va fi el.

15 Căci va fi mare în faţa Domnului, nu va beà nici vin, nici băutură ameţitoare, şi chiar din pântecele mumei sale va fi plin de spirit sfânt.

16 Şi va întoarce pe mulţi dintre fiii lui Israel la Domnul Dumnezeul lor;

17 Şi el însuşi va fi înainte mergător în faţa lui în spiritul şi puterea lui Elie ca să întoarcă inimi de părinţi spre copii şi pe neascultători în gândul drepţilor, ca să gătească Domnului un popor întocmit.

18 Şi Zaharia zise către înger: după ce voiu cunoaşte aceasta? Căci eu sunt bătrân şi femeia mea înaintată în zilele ei.

19 And the angel answering said unto him, I am Gabriel, that stand in the presence of God; and am sent to speak unto thee, and to shew thee these glad tidings.

20 And, behold, thou shalt be dumb, and not able to speak, until the day that these things shall be performed, because thou believest not my words, which shall be fulfilled in their season.

21 And the people waited for Zacharias, and marvelled that he tarried so long in the temple.

22 And when he came out, he could not speak unto them: and they perceived that he had seen a vision in the temple: for he beckoned unto them, and remained speechless.

23 And it came to pass, that, as soon as the days of his ministration were accomplished, he departed to his own house.

24 And after those days his wife Elisabeth conceived, and hid herself five months, saying,

25 Thus hath the Lord dealt with me in the days wherein he looked on *me*, to take away my reproach among men.

26 And in the sixth month the angel Gabriel was sent from God unto a city of Galilee, named Nazareth,

27 To a virgin espoused to a man whose name was Joseph, of the house of David; and the virgin's name *was* Mary.

28 And the angel came in unto her, and said, Hail, *thou that art* highly favoured, the Lord *is* with thee: blessed *art* thou among women.

29 And when she saw *him*, she

19 Şi răspunzând îngerul îi zise: eu sunt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu, şi sunt trimis să vorbesc către tine şi să-ţi binevestesc acestea.

20 Şi iată vei fi tăcând şi neputând să vorbeşti până în ziua când vor fi acestea; pentru că n'ai crezut cuvintelor mele, care vor fi împlinite la timpul lor cuvenit.

21 Şi poporul aşteptà pe Zaharia, şi se mirà că întârziază în templu.

22 Iar după ce ieşì nu puteà să le vorbească, atunci ei cunoscură, că a văzut o arătare în templu; şi el însuşi le întărià prin semn aceasta, şi rămase mut.

23 Şi fu că după ce se împliniră zilele slujbii lui, se duse la casa lui.

24 Iar după aceste zile Elisabeta femeia lui rămase grea, şi se ascunse cinci luni zicând:

25 Că astfel mi-a făcut mie Domnul în zilele în care avù grijă să ridice dintre oameni înjosirea mea.

26 Iar în luna a şasa îngerul Gabriel fu trimis dela Dumnezeu într'un oraş al Galileii cu numele Nazaret,

27 Către o fecioară logodită unui bărbat cu numele Iosif, din casa lui David, şi numele fecioarei erà Mariam.

28 Şi intrând la dânsa îngerul zise: bucură-te cea dăruită: Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei.

29 Iar ea, după ce-l văzù, se

was troubled at his saying, and cast in her mind what manner of salutation this should be.

30 And the angel said unto her, Fear not, Mary: for thou hast found favour with God.

31 And, behold, thou shalt conceive in thy womb, and bring forth a son, and shalt call his name JESUS.

32 He shall be great, and shall be called the Son of the Highest: and the Lord God shall give unto him the throne of his father David:

33 And he shall reign over the house of Jacob for ever; and of his kingdom there shall be no end.

34 Then said Mary unto the angel, How shall this be, seeing I know not a man?

35 And the angel answered and said unto her, The Holy Ghost shall come upon thee, and the power of the Highest shall overshadow thee: therefore also that holy thing which shall be born of thee shall be called the Son of God.

36 And, behold, thy cousin Elisabeth, she hath also conceived a son in her old age: and this is the sixth month with her, who was called barren.

37 For with God nothing shall be impossible.

38 And Mary said, Behold the handmaid of the Lord; be it unto me according to thy word. And the angel departed from her.

39 And Mary arose in those days, and went into the hill country with haste, into a city of Juda;

turbură de cuvântul lui, și se gândià în sine, ce fel ar fi urarea aceasta.

30 Și îngerul îi zise: nu te teme, Mariam; căci ai aflat dar la Dumnezeu.

31 Și iată vei luà în pântece și vei naște fiu, și-l vei chemà numele lui Iisus.

32 Acesta va fi mare și fiu al celui prea înalt se va chemà, și Domnul Dumnezeu îi va da tronul lui David, părintele său:

33 Și va împărăți peste casa lui Iacob în veac, și sfârșit al împărăției lui nu va fi.

34 Iar Mariam zise cătră înger: cum va fi aceasta, pentru că nu cunosc bărbat?

35 Și răspunzând îngerul îi zise: spirit sfânt va venì asupra ta, și puterea celui prea înalt te va umbrì; de aceea și cel care se naște din tine sfânt va fi numit Fiu al lui Dumnezeu.

36 Și iată Elisabeta rudeniea ta și dânsa a zămislit fiu în bătrânețea ei, și aceasta este a șasea lună pentru dânsa care se numește stearpă;

37 Căci „la Dumnezeu ori ce cuvânt nu va fi fără putere".

38 Iar Mariam zise: iată roaba Domnului; fie mie după cuvântul tău. Și îngerul se duse dela ea.

39 Și sculându-se Mariam în zilele acelea se duse cu grabă în ținutul muntos într'un oraș al seminții lui Iuda,

40 And entered into the house of Zacharias, and saluted Elisabeth.

41 And it came to pass, that, when Elisabeth heard the salutation of Mary, the babe leaped in her womb; and Elisabeth was filled with the Holy Ghost:

42 And she spake out with a loud voice, and said, Blessed *art* thou among women, and blessed *is* the fruit of thy womb.

43 And whence *is* this to me, that the mother of my Lord should come to me?

44 For, lo, as soon as the voice of thy salutation sounded in mine ears, the babe leaped in my womb for joy.

45 And blessed *is* she that believed: for there shall be a performance of those things which were told her from the Lord.

46 And Mary said, My soul doth magnify the Lord,

47 And my spirit hath rejoiced in God my Saviour.

48 For he hath regarded the low estate of his handmaiden: for, behold, from henceforth all generations shall call me blessed.

49 For he that is mighty hath done to me great things; and holy *is* his name.

50 And his mercy *is* on them that fear him from generation to generation.

51 He hath shewed strength with his arm; he hath scattered the proud in the imagination of their hearts.

52 He hath put down the mighty from *their* seats, and exalted them of low degree.

53 He hath filled the hungry with

40 Și intră in casa lui Zaharia și ură Elisabetei.

41 Și fu când auzì Elisabeta urarea Marii, săltă fătul în pântecele ei; și Elisabeta se umplù de spirit sfânt,

42 Și strigă cu glas mare și zise: binecuvântată ești tu între femei, și binecuvântat este rodul pântecelui tău.

43 Și de unde pentru mine aceasta ca să vie la mine muma Domnului meu?

44 Căci iată cum venì glasul urării tale la urechile mele, săltă în bucurie fătul în păntecele meu.

45 Și fericită este care a crezut că va fi împlinire celor zise ei dela Domnul.

46 Și zise Mariam: Mărește sufletul meu pe Domnul,

47 Și s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu mântuitorul meu,

48 Că a căutat spre smerenia roabei sale. Căci iată de acum mă vor fericì toate neamurile,

49 Că mi-a făcut mărire cel puternic. Și sfânt este numele lui;

50 Și mila lui la neamuri și neamuri pentru cei care se tem de dânsul.

51 Făcut-a tărie cu brațul său, Risipit-a pe mândrii în gândul inimei lor.

52 Dat-a jos pe puternici depe tronuri, Și înălțat-a pe smeriți,

53 Pe flămânzi umplut-a de bu-

good things; and the rich he hath
sent empty away.
54 He hath holpen his servant
Israel, in remembrance of *his*
mercy;
55 As he spake to our fathers, to
Abraham, and to his seed for
ever.
56 And Mary abode with her
about three months, and returned
to her own house.
57 Now Elisabeth's full time
came that she should be delivered;
and she brought forth a son.
58 And her neighbours and her
cousins heard how the Lord had
shewed great mercy upon her; and
they rejoiced with her.
59 And it came to pass, that on
the eighth day they came to cir-
cumcise the child; and they called
him Zacharias, after the name of
his father.
60 And his mother answered and
said, Not *so;* but he shall be
called John.
61 And they said unto her, There
is none of thy kindred that is
called by this name.
62 And they made signs to his
father, how he would have him
called.
63 And he asked for a writing
table, and wrote, saying, His
name is John. And they marvelled
all.
64 And his mouth was opened
immediately, and his tongue
loosed, and he spake, and praised
God.
65 And fear came on all that
dwelt round about them: and all
these sayings were noised abroad
throughout all the hill country of
Judæa.

nătăți. Si pe avuți scos-a afară
deserți.
54 Sprijinit-a pe Israel sluga sa,
spre a și aduce aminte de mila sa,
în veac,
55 Precum vorbì către părinții
noștri, De Abraam și neamul său.

56 Și Mariam rămase împreună
cu dânsa ca la trei luni, apoi se
întoarse la casa ei.
57 Iar Elisabetei i-se împlinì
timpul ca să nască, și născù fiu.

58 Și auziră locuitori d'imprejur
și rudele ei că Domnul a mărit
mila lui cu dânsa, și se bucurau
împreună cu ea.
59 Și când fu ziua a opta veniră
să taie împrejur pe copil, și-l nu-
meau pe numele tatălui său Za-
haria,

60 Și răspunzând muma lui zise:
nu, ci Ioan va fi numit.

61 Și ziseră către dânsa că ni-
menea nu este din rudenia ta care
se numește cu acest nume.
62 Iar ei făceau semn tatălui său
cum ar voì să fie numit el.

63 Și cerând o tăbliță scrise zi-
când: Ioan este numele lui. Și
toți se mirară.

64 Și îndată fu deschisă gura lui
și limba lui și vorbià lăudând pe
Dumnezeu.

65 Și teamă fu peste toți care
locuiau împrejurul lor, și în tot
ținutul muntos al Iudeii erau vor-
bite de unii la alții toate cuvintele
acestea,

66 And all they that heard *them*
laid *them* up in their hearts, say-
ing, What manner of child shall
this be! And the hand of the
Lord was with him.
67 And his father Zacharias was
filled with the Holy Ghost, and
prophesied, saying,
68 Blessed *be* the Lord God of
Israel; for he hath visited and
redeemed his people,

69 And hath raised up an horn of
salvation for us in the house of his
servant David;
70 As he spake by the mouth of
his holy prophets, which have
been since the world began:
71 That we should be saved from
our enemies, and from the hand of
all that hate us;
72 To perform the mercy *pro-
mised* to our fathers, and to re-
member his holy covenant;
73 The oath which he sware to
our father Abraham,

74 That he would grant unto us,
that we being delivered out of the
hand of our enemies might serve
him without fear,
75 In holiness and righteousness
before him, all the days of our life.

76 And thou, child, shalt be called
the prophet of the Highest: for
thou shalt go before the face of the
Lord to prepare his ways;
77 To give knowledge of salva-
tion unto his people by the re-
mission of their sins,
78 Through the tender mercy of
our God; whereby the dayspring
from on high hath visited us,
79 To give light to them that sit

66 Și toți care auziră puneau în
inima lor zicând: ce va fi oare
copilul acesta? Căci și mâna Dom-
nului erà cu dânsul.

67 Și Zacharia tatăl său fu um-
plut de spirit sfânt și profetiză
zicând:
68 Binecuvântat este Domnul
Dumnezeul lui Israel, că cercetă
și făcù rescumpărare pentru po-
porul său,
69 Și înălță nouă corn de mân-
tuire în casa lui David sluga sa,

70 Precum vorbì din veac prin
rostul sfinților profeți ai săi,

71 Mântuire de vrăjmașii noștri
și de mâna tuturor care ne uresc
pe noi,
72 Ca să facă milă cu părinții
noștri Și să-și aducă aminte de
așezământul său sfânt,
73 De jurământul ce jură către
Abraam părintele nostru ca să ne
deà
74 Ca, scăpați fiind din mâna
vrăjmașilor noștri,

75 Fără temere să-i slujim. In
sfințenie și dreptate înaintea lui în
toate zilele noastre.
76 Dar și tu, copile, profet al
celui prea înalt vei fi numit; Căci
vei merge înaintea feței Domnului
ca să gătești căile lui,
77 Să dai cunoștință de mântuire
poporului său în iertare de păca-
tele lor,
78 Pentru mila duioasă a Dum-
nezeului nostru, Cu care ne cer-
cetă răsăritul din înălțime,
79 Ca să lumineze celor care stau

in darkness and *in* the shadow of death, to guide our feet into the way of peace.

80 And the child grew, and waxed strong in spirit, and was in the deserts till the day of his shewing unto Israel.

CHAPTER II.

AND it came to pass in those days, that there went out a decree from Cæsar Augustus, that all the world should be taxed.

2 (*And* this taxing was first made when Cyrenius was governor of Syria.)

3 And all went to be taxed, every one into his own city.

4 And Joseph also went up from Galilee, out of the city of Nazareth, into Judæa, unto the city of David, which is called Bethlehem; (because he was of the house and lineage of David :)

5 To be taxed with Mary his espoused wife, being great with child.

6 And so it was, that, while they were there, the days were accomplished that she should be delivered.

7 And she brought forth her firstborn son, and wrapped him in swaddling clothes, and laid him in a manger; because there was no room for them in the inn.

8 And there were in the same country shepherds abiding in the field, keeping watch over their flock by night.

9 And, lo, the angel of the Lord came upon them, and the glory of the Lord shone round about them : and they were sore afraid.

10 And the angel said unto them,

în întunerec și în umbră de moarte, Spre a îndreptà picioarele noastre pe cale de pace.

80 Iar copilul creșteà și ne întărià în spirit, și fu în pustie până în ziua arătării sale către Israel.

PARTEA II.

ȘI în zilele acelea ieși poruncă dela Cesarul August ca să se înscrie toată lumea.

2 Această înscriere se făcù cea d'întâiu pe când erà Quirin stăpânitor al Siriei.

3 Și se duceau toți ca să se înscrie, fiecare în orașul său.

4 Plecă dar și Iosif din Galileia, din orașul Nazaret, în Iudea în orașul lui David ce se numește Betleem, pentru că el erà din casa și neamul lui David,

5 Ca să se înscrie împreună cu Mariam cea logodită lui, fiind ea grea.

6 Dar pe când erau ei acolo se împliniră zilele ca ea să nască,

7 Și născù pe fiul ei întâiul născut, și-l înfășă în scutice și-l culcă într'o iesle, pentru că nu aveau loc în casa de poposire.

8 Și în acel loc erau păstori stând afară în câmp și păzind streajă noaptea la turma lor.

9 Și un înger al Domnului stătù lângă dânșii și mărirea Domnului strălucì împrejurul lor, și ei se înfricoșară foarte tare.

10 Și îngerul le zise: nu vă te-

Fear not : for, behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people.

11 For unto you is born this day in the city of David a Saviour, which is Christ the Lord.

12 And this *shall be* a sign unto you; Ye shall find the babe wrapped in swaddling clothes, lying in a manger.

13 And suddenly there was with the angel a multitude of the heavenly host praising God, and saying,

14 Glory to God in the highest, and on earth peace, good will toward men.

15 And it came to pass, as the angels were gone away from them into heaven, the shepherds said one to another, Let us now go even unto Bethlehem, and see this thing which is come to pass, which the Lord hath made known unto us.

16 And they came with haste, and found Mary, and Joseph, and the babe lying in a manger.

17 And when they had seen *it*, they made known abroad the saying which was told them concerning this child.

18 And all they that heard *it* wondered at those things which were told them by the shepherds.

19 But Mary kept all these things, and pondered *them* in her heart.

20 And the shepherds returned, glorifying and praising God for all the things that they had heard and seen, as it was told unto them.

21 And when eight days were accomplished for the circumcising of the child, his name was called

meți; căci iată vă binevestesc bucurie mare care va fi pentru tot poporul,

11 Că astăzi în orașul lui David fu născut vouă Mântuitor, care este Hristos, Domnul.

12 Și acesta vă este semnul, veți găsì un copil înfășat în scutece, pus într'o iesle.

13 Și deodată se alătură cu îngerul mulțime de oaste cerească lăudând pe Dumnezeu și zicând:

14 Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună voire.

15 Și când se duseră dela dânșii îngerii la cer, păstorii ziseră unii către alții: să mergem dar până la Betleem și să vedem cuvântul acesta ce s'a întâmplat pe care Domnul ni-l făcù cunoscut.

16 Și veniră grăbindu-se, și găsiră pe Mariam și pe Iosif și pe copil pus în iesle;

17 Iar ei văzând făcură cunoscut despre cuvântul ce li-s'a vorbit despre copilul acesta.

18 Și toți cari auziră se mirau de cele vorbite lor de către păstori.

19 Iar Mariam păstrà toate cuvintele acestea cumpănindu-le în inima ei.

20 Și păstorii se întoarseră mărind și lăudând pe Dumnezeu pentru toate câte auziră și văzură precum s'a zis către dânșii.

21 Și când se împliniră opt zile ca să-l taie împrejur, se și numì numele său Iisus, care fu spus de

JESUS, which was so named of the angel before he was conceived in the womb.

22 And when the days of her purification according to the law of Moses were accomplished, they brought him to Jerusalem, to present *him* to the Lord;

23 (As it is written in the law of the Lord, Every male that openeth the womb shall be called holy to the Lord;)

24 And to offer a sacrifice according to that which is said in the law of the Lord, A pair of turtledoves, or two young pigeons.

25 And, behold, there was a man in Jerusalem, whose name *was* Simeon; and the same man *was* just and devout, waiting for the consolation of Israel: and the Holy Ghost was upon him.

26 And it was revealed unto him by the Holy Ghost, that he should not see death, before he had seen the Lord's Christ.

27 And he came by the Spirit into the temple: and when the parents brought in the child Jesus, to do for him after the custom of the law,

28 Then took he him up in his arms, and blessed God, and said,

29 Lord, now lettest thou thy servant depart in peace, according to thy word:

30 For mine eyes have seen thy salvation,

31 Which thou hast prepared before the face of all people;

32 A light to lighten the Gentiles, and the glory of thy people Israel.

33 And Joseph and his mother

înger mai nainte d'a fi el zămislit în pântece;

22 Și când se împliniră zilele curățirii lor, după legea lui Moise, îl aduseră la Ierusalem ca să-l pună înaintea Domnului,

23 Cum este scris în legea Domnului că „orice parte bărbătească deschizând pântecele sfânt Domnului se va chemà",

24 Și să deà jertfă după cum este zis în legea Domnului, „o pereche de turturele sau doi pui de porumbi".

25 Și iată erà un om în Ierusalem, numele lui Simeon, și omul acesta erà drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângăerea lui Israel, și spirit sfânt erà peste dânsul;

26 Și el erà înștiințat de spiritul sfânt să nu vază moarte până ce nu va fi văzut pe Hristosul Domnului.

27 Și venì din îndemnul spiritului la santuar; și când aduseră părinții pe copilul Iisus ca să facă ei pentru dânsul după datina legii,

28 Și dânsul îl luă în brațele sale și binecuvântă pe Dumnezeu și zise:

29 Acum lași pe robul tău, stăpâne, în pace după cuvântul tău,

30 Că văzură ochii mei mântuirea ta,

31 Pe care ai gătit-o în fața tuturor popoarelor,

32 Lumină ce se descoperă neamurilor, Și mărire a poporului tău Israel.

33 Și tatăl lui și muma lui erau

marvelled at those things which were spoken of him.

34 And Simeon blessed them, and said unto Mary his mother, Behold, this *child* is set for the fall and rising again of many in Israel; and for a sign which shall be spoken against;

35 (Yea, a sword shall pierce through thy own soul also,) that the thoughts of many hearts may be revealed.

36 And there was one Anna, a prophetess, the daughter of Phanuel, of the tribe of Aser: she was of a great age, and had lived with an husband seven years from her virginity;

37 And she *was* a widow of about fourscore and four years, which departed not from the temple, but served *God* with fastings and prayers night and day.

38 And she coming in that instant gave thanks likewise unto the Lord, and spake of him to all them that looked for redemption in Jerusalem.

39 And when they had performed all things according to the law of the Lord, they returned into Galilee, to their own city Nazareth.

40 And the child grew, and waxed strong in spirit, filled with wisdom: and the grace of God was upon him.

41 Now his parents went to Jerusalem every year at the feast of the passover.

42 And when he was twelve years old, they went up to Jerusalem after the custom of the feast.

43 And when they had fulfilled

în mirare de cele rostite pentru dânsul.

34 Și-i binecuvântă pe dânșii Simeon și zise către Mariam muma lui: iată acesta este spre cădere și ridicare a multor în Israel și spre semn împotriva căruia se va vorbì.

35 Dar și sufletul tău îl va străpunge spadă, ca să fie descoperite gânduri din multe inimi.

36 Și erà Ana profeta, fiica lui Fanuel din seminția lui Așer; — aceasta înaintată în zile multe, după ce trăise cu bărbat șapte ani dela fecioria ei,

37 Și dânsa o văduvă până la optzeci și patru de ani — care nu se depărtà dela santuar slujind noaptea și ziua cu post și rugăciune,

38 Și aceasta în același ceas fiind venită lăudà pe Dumnezeu, și cuvântà despre dânsul la toți care așteaptă în Ierusalem răscumpărare.

39 Și când săvârșiră toate cele după legea Domnului, se întoarseră în Galileia în orașul lor Nazaret.

40 Iar copilul creșteà și se întărià în spirit plin fiind de înțelepciune, și bunăvoința lui Dumnezeu erà peste dânsul.

41 Și părinții lui se duceau în fiecare an la Ierusalem de serbătoarea Paștelui.

42 Și când fu de doisprezece ani, mergând ei la Ierusalem după datina serbătorii,

43 Și sfârșind zilele, când se în-

the days, as they returned, the child Jesus tarried behind in Jerusalem; and Joseph and his mother knew not *of it.*

44 But they, supposing him to have been in the company, went a day's journey; and they sought him among *their* kinsfolk and acquaintance.

45 And when they found him not, they turned back again to Jerusalem, seeking him.

46 And it came to pass, that after three days they found him in the temple, sitting in the midst of the doctors, both hearing them, and asking them questions.

47 And all that heard him were astonished at his understanding and answers.

48 And when they saw him, they were amazed : and his mother said unto him, Son, why hast thou thus dealt with us? behold, thy father and I have sought thee sorrowing.

49 And he said unto them, How is it that ye sought me? wist ye not that I must be about my Father's business?

50 And they understood not the saying which he spake unto them.

51 And he went down with them, and came to Nazareth, and was subject unto them : but his mother kept all these sayings in her heart.

52 And Jesus increased in wisdom and stature, and in favour with God and man.

CHAPTER III.

NOW in the fifteenth year of the reign of Tiberius Cæsar, Pontius Pilate being governor of

torceau ei, băiatul Iisus rămase în Ierusalem, şi părinţii lui nu ştiură.

44 Iar ei gândind că el este între cei împreună călători veniră cale de o zi şi-l căutau printre rude şi cunoscuţi

45 Şi neaflându-l se întoarseră la Ierusalem căutându-l.

46 Şi după trei zile îl găsiră în santuar şezând în mijlocul învăţătorilor şi ascultându-i şi întrebându-i;

47 Iar toţi care îl auziau se mirau de priceperea şi răspunsurile lui.

48 Şi văzându-l rămaseră uimiţi, şi muma lui zise către dânsul: Fiule, pentru ce ne-ai făcut nouă aşà? Iată tatăl tău şi eu întristaţi fiind te căutăm.

49 Şi zise către dânşii: ce este că mă căutaţi? Nu ştiaţi că eu trebue să fiu în cele ale Tatălui meu?

50 Dar ei nu pricepură cuvântul pe care îl spuse lor.

51 Şi plecă împreună cu dânşii şi veniră la Nazaret, şi erà supus lor, şi muma lui păstrà toate cuvintele în inima ei.

52 Şi Iisus sporià în înţelepciune şi vârstă şi în bunavoinţă la Dumnezeu şi la oameni.

PARTEA III.

IAR în al cincisprezecelea an al domnirii lui Tiberiu ca Cesar, fiind procurator al Iudeii Ponţiu

Judæa, and Herod being tetrarch of Galilee, and his brother Philip tetrarch of Ituræa and of the region of Trachonitis, and Lysanias the tetrarch of Abilene,

2 Annas and Caiaphas being the high priests, the word of God came unto John the son of Zacharias in the wilderness.

3 And he came into all the country about Jordan, preaching the baptism of repentance for the remission of sins;

4 As it is written in the book of the words of Esaias the prophet, saying, The voice of one crying in the wilderness, Prepare ye the way of the Lord, make his paths straight.

5 Every valley shall be filled, and every mountain and hill shall be brought low; and the crooked shall be made straight, and the rough ways *shall be* made smooth;

6 And all flesh shall see the salvation of God.

7 Then said he to the multitude that came forth to be baptized of him, O generation of vipers, who hath warned you to flee from the wrath to come?

8 Bring forth therefore fruits worthy of repentance, and begin not to say within yourselves, We have Abraham to *our* father : for I say unto you, That God is able of these stones to raise up children unto Abraham.

9 And now also the axe is laid unto the root of the trees : every tree therefore which bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire.

10 And the people asked him, saying, What shall we do then?

Pilat, şi tetrarch al Galileii Erod, iar Filip fratele lui tetrarch al Iturei şi al ţinutului Trachonitei, şi Lisania tetrarch al Abilenei,

2 În zilele archierului Ana şi Caiafa, fost-a cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zacharia, în pustie.

3 Şi el venì în toată împrejurimea Iordanului predicând botezul pocăinţii spre iertarea de păcate,

4 După cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia profetul: „Glas de strigător în pustie: Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui;

5 Orice vale adâncă va fi umplută şi orice munte şi deal va fi lăsat în jos. Şi cele strâmbe vor fi căi drepte, şi cele greu de umblat căi netede,

6 Şi orice trup va vedeà mântuirea lui Dumnezeu".

7 Deci ziceà gloatelor care ieşiau ca să fie botezate de el: pui de viperă, cine v'a arătat să fugiţi de urgia viitoare?

8 Faceţi dar roade vrednice de pocăinţă, şi nu începeţi a zice în voi înşivă tată avem pe Abraam; căci vă spun că poate Dumnezeu din petrele acestea să deştepte fiii lui Abraam.

9 Chiar acum stă securea la rădăcina pomilor; deci orice pom ce nu face rod bun să taie şi în foc se a runcă.

10 Şi-l întrebau gloatele zicând: ce să facem dar?

11 He answereth and saith unto them, He that hath two coats, let him impart to him that hath none; and he that hath meat, let him do likewise.

12 Then came also publicans to be baptized, and said unto him, Master, what shall we do?

13 And he said unto them, Exact no more than that which is appointed you.

14 And the soldiers likewise demanded of him, saying, And what shall we do? And he said unto them, Do violence to no man, neither accuse *any* falsely; and be content with your wages.

15 And as the people were in expectation, and all men mused in their hearts of John, whether he were the Christ, or not;

16 John answered, saying unto *them* all, I indeed baptize you with water; but one mightier than I cometh, the latchet of whose shoes I am not worthy to unloose: he shall baptize you with the Holy Ghost and with fire:

17 Whose fan *is* in his hand, and he will throughly purge his floor, and will gather the wheat into his garner; but the chaff he will burn with fire unquenchable.

18 And many other things in his exhortation preached he unto the people.

19 But Herod the tetrarch, being reproved by him for Herodias his brother Philip's wife, and for all the evils which Herod had done,

20 Added yet this above all, that he shut up John in prison.

21 Now when all the people were

11 Iar el răspunzând le zicea: cine are două vestminte să dea celui care n'are, și cine are de mâncare să facă de asemenea.

12 Și veniră și vameși ca să fie botezați și ziseră către dânsul: Învățătorule, ce să facem?

13 Iar el zise către dânșii: nu împliniți nimic mai mult peste ce vă este hotărît.

14 Și-l întrebau și cei care slujesc în oaste zicând: și noi ce să facem? Și zise către dânșii: nu asupriți pe nimenea, nu năpăstuiți pe nimenea și fiți mulțumiți cu plata voastră.

15 Iar pe când poporul eră în așteptare și toți cugetau în inimile lor despre Ioan, nu cumva el ar fi Hristosul,

16 Ioan răspunse tuturor zicând: eu vă botez cu apă; dar vine cel care este mai tare decât mine, căruia nu-i sunt de îndestul să desleg cureaua încălțămintelor lui, el vă va boteză în spirit sfânt și foc;

17 A cărui lopată este în mâna lui, ca să-și curățe aria și să adune grâul în grânarul lui, iar pleava o va arde în foc nestins.

18 Deci multe anume altele îndemnând binevestià poporului.

19 Iar tetrarchul Erod, mustrat fiind de el pentru Erodiada, femeia lui Filip fratelui său și pentru toate relele pe care le făcuse Erod,

20 Adăogă la toate și aceasta, închise pe Ioan în închisoare.

21 Iar pe când fu botezat tot

baptized, it came to pass, that Jesus also being baptized, and praying, the heaven was opened,

22 And the Holy Ghost descended in a bodily shape like a dove upon him, and a voice came from heaven, which said, Thou art my beloved Son; in thee I am well pleased.

23 And Jesus himself began to be about thirty years of age, being (as was supposed) the son of Joseph, which was *the son* of Heli,

24 Which was *the son* of Matthat, which was *the son* of Levi, which was *the son* of Melchi, which was *the son* of Janna, which was *the son* of Joseph,

25 Which was *the son* of Mattathias, which was *the son* of Amos, which was *the son* of Naum, which was *the son* of Esli, which was *the son* of Nagge,

26 Which was *the son* of Maath, which was *the son* of Mattathias, which was *the son* of Semei, which was *the son* of Joseph, which was *the son* of Juda,

27 Which was *the son* of Joanna, which was *the son* of Rhesa, which was *the son* of Zorobabel, which was *the son* of Salathiel, which was *the son* of Neri,

28 Which was *the son* of Melchi, which was *the son* of Addi, which was *the son* of Cosam, which was *the son* of Elmodam, which was *the son* of Er,

29 Which was *the son* of Jose, which was *the son* of Eliezer, which was *the son* of Jorim, which was *the son* of Matthat, which was *the son* of Levi,

30 Which was *the son* of Simeon,

poporul, și Iisus botezat fiind și rugându-se cerul fu deschis,

22 Și veni peste dânsul Spiritul sfânt în chip adevărat ca porumb, și se făcù un glas din cer zicând: Tu esti Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

23 Și Iisus însuși erà ca de treizeci de ani, când începù, fiind, după cum se ziceà, un fiu al lui Iosef, al lui Eli,

24 Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melchi, al lui Ianai, al lui Iosef,

25 Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai,

26 Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semein, al lui Iosech, al lui Ioda.

27 Al lui Ioanan, al lui Resa, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri.

28 Al lui Melchi, al lui Adì, al lui Cosam, al lui Elmadam, al lui Er.

29 Al lui Iisus, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi,

30 Al lui Simeon, al lui Iuda,

which was *the son* of Juda, which was *the son* of Joseph, which was *the son* of Jonan, which was *the son* of Eliakim,

31 Which was *the son* of Melea, which was *the son* of Menan, which was *the son* of Mattatha, which was *the son* of Nathan, which was *the son* of David,

32 Which was *the son* of Jesse, which was *the son* of Obed, which was *the son* of Booz, which was *the son* of Salmon, which was *the son* of Naasson,

33 Which was *the son* of Aminadab, which was *the son* of Aram, which was *the son* of Esrom, which was *the son* of Phares, which was *the son* of Juda,

34 Which was *the son* of Jacob, which was *the son* of Isaac, which was *the son* of Abraham, which was *the son* of Thara, which was *the son* of Nachor,

35 Which was *the son* of Saruch, which was *the son* of Ragau, which was *the son* of Phalec, which was *the son* of Heber, which was *the son* of Sala,

36 Which was *the son* of Cainan, which was *the son* of Arphaxad, which was *the son* of Sem, which was *the son* of Noe, which was *the son* of Lamech,

37 Which was *the son* of Mathusala, which was *the son* of Enoch, which was *the son* of Jared, which was *the son* of Maleleel, which was *the son* of Cainan,

38 Which was *the son* of Enos, which was *the son* of Seth, which was *the son* of Adam, which was *the son* of God.

al lui Iosef, al lui Ionam, al lui Eliachim,

31 Al lui Malea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natam, al lui David,

32 Al lui Iesai, al lui Iobed, al lui Booz, al lui Sala, al lui Naason,

33 Al lui Aminadab, al lui Admin, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda,

34 Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Tara, al lui Nachor,

35 Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala,

36 Al lui Cainam, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lamech,

37 Al lui Matusala, al lui Enoch, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainam,

38 Al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CHAPTER IV.

AND Jesus being full of the Holy Ghost returned from Jordan, and was led by the Spirit into the wilderness,

2 Being forty days tempted of the devil. And in those days he did eat nothing : and when they were ended, he afterward hungered.

3 And the devil said unto him, If thou be the Son of God, command this stone that it be made bread.

4 And Jesus answered him, saying, It is written, That man shall not live by bread alone, but by every word of God.

5 And the devil, taking him up into an high mountain, shewed unto him all the kingdoms of the world in a moment of time.

6 And the devil said unto him, All this power will I give thee, and the glory of them : for that is delivered unto me; and to whomsoever I will I give it.

7 If thou therefore wilt worship me, all shall be thine.

8 And Jesus answered and said unto him, Get thee behind me, Satan : for it is written, Thou shalt worship the Lord thy God, and him only shalt thou serve.

9 And he brought him to Jerusalem, and set him on a pinnacle of the temple, and said unto him, If thou be the Son of God, cast thyself down from hence :

10 For it is written, He shall give his angels charge over thee, to keep thee :

11 And in *their* hands they shall

PARTEA IV.

IAR Iisus plin de spirit sfânt se întoarse dela Iordan, şi fu dus din îndemnul spiritului în pustie.

2 Patruzeci de zile ispitindu-se de cătră diavolul. Şi nu mâncă nimic în acele zile, şi când se împlinîră ele flămânzì.

3 Iar diavolul îi zise: dacă eşti fiul lui Dumnezeu, zi acestei pietri să se facă pâne.

4 Şi răspunse Iisus cătră dânsul — zicând: — scris este că „nu numai cu pâne va trăì omul," — ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu. —

5 Şi după ce-l duse în sus — pe un munte înalt — îi arătă în timp d'o clipeală toate împărăţiile lumii.

6 Şi îi zise diavolul: ţie îţi voiu da toată puterea aceasta şi mărirea lor, că mie îmi este dată şi o dau cui voesc.

7 Deci dar dacă tu te vei fi închinat înaintea mea, toată va fi a ta.

8 Şi răspunzând Iisus îi zise: — mergi înapoia mea, Satana, căci — scris este „Domnului Dumnezeului tău te vei închinà şi numai lui vei slujì".

9 Apoi îl duse în Ierusalem şi-l puse pe aripa santuarului, şi-i zise: dacă Fiu eşti al lui Dumnezeu, aruncă-te de acì jos;

10 Căci scris este că Îngerilor săi va poruncì pentru tine ca să te păzească".

11 Şi că pe mâni te vor ridica,

bear thee up, lest at any time thou dash thy foot against a stone.

12 And Jesus answering said unto him, It is said, Thou shalt not tempt the Lord thy God.

13 And when the devil had ended all the temptation, he departed from him for a season.

14 ¶ And Jesus returned in the power of the Spirit into Galilee: and there went out a fame of him through all the region round about.

15 And he taught in their synagogues, being glorified of all.

16 ¶ And he came to Nazareth, where he had been brought up: and, as his custom was, he went into the synagogue on the sabbath day, and stood up for to read.

17 And there was delivered unto him the book of the prophet Esaias. And when he had opened the book, he found the place where it was written,

18 The Spirit of the Lord *is* upon me, because he hath anointed me to preach the gospel to the poor; he hath sent me to heal the brokenhearted, to preach deliverance to the captives, and recovering of sight to the blind, to set at liberty them that are bruised,

19 To preach the acceptable year of the Lord.

20 And he closed the book, and he gave *it* again to the minister, and sat down. And the eyes of all them that were in the synagogue were fastened on him.

21 And he began to say unto them, This day is this scripture fulfilled in your ears.

ca nu cumva să lovești de piatră piciorul tău."

12 Și răspunzând Iisus îi zise că zis este: „nu ispitì pe Domnul Dumnezeul tău."

13 Și după ce sfârșì orice ispitire diavolul se depărtă dela dânsul până la un timp nemerit.

14 Și Iisus se întoarse în puterea spiritului în Galileia: și ieșì știrea despre dânsul în toată împrejurimea.

15 Și el învăță în sinagogile lor, lăudat fiind de toți.

16 Și venì la Nazaret, unde fusese crescut, și în ziua Sâmbetei intră după obiceiul său, în sinagogă, și se sculà să citească.

17 Și i-se dete cartea profetului Isaia, și deschizând cartea găsì locul unde erà scris:

18 „Spiritul Domnului peste mine, pentru care m'a uns ca să binevestesc săracilor, m'a trimis să tămăduesc pe cei sdrobiți cu inimă.

19 Să vestesc ertare celor în robie, și orbilor vedere, să dau drumul celor apăsați, să vestesc an plăcut Domnului."

20 Și închizând cartea, dând-o îndărăt slujitorului, stete jos; iar ochii tuturor din sinagogă erau ațintiți la dânsul.

21 Și începu a cuvântà către dânșii că astăzi s'a împlinit scriptura aceasta în urechile voastre.

22 And all bare him witness, and wondered at the gracious words which proceeded out of his mouth. And they said, Is not this Joseph's son?

23 And he said unto them, Ye will surely say unto me this proverb, Physician, heal thyself: whatsoever we have heard done in Capernaum, do also here in thy country.

24 And he said, Verily I say unto you, No prophet is accepted in his own country.

25 But I tell you of a truth, many widows were in Israel in the days of Elias, when the heaven was shut up three years and six months, when great famine was throughout all the land;

26 But unto none of them was Elias sent, save unto Sarepta, *a city* of Sidon, unto a woman *that was* a widow.

27 And many lepers were in Israel in the time of Eliseus the prophet; and none of them was cleansed, saving Naaman the Syrian.

28 And all they in the synagogue, when they heard these things, were filled with wrath,

29 And rose up, and thrust him out of the city, and led him unto the brow of the hill whereon their city was built, that they might cast him down headlong.

30 But he passing through the midst of them went his way,

31 And came down to Capernaum, a city of Galilee, and taught them on the sabbath days.

32 And they were astonished at his doctrine: for his word was with power.

22 Și toți mărturiseau pentru el și să mirau de cuvintele plăcute care ieșiau din gura lui, și ziceau: nu este oare acesta fiul lui Iosef?

23 Și zise către dânșii: într'adevăr îmi veți spune pilda aceasta: doftore, vindecă-te pe tine însuți; fă și acì în patria ta câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.

24 Și le zise: adevăr zic vouă că nici un profet nu este plăcut în patria sa.

25 Dar adevărat vă spun că multe văduve erau în Israel în zilele lui Elie, când cerul fu închis trei ani și șase luni, în cât se făcù foamete mare peste tot pământul,

26 Și la niciuna dintre ele nu fu trimes Elie fără numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului.

27 Și mulți leproși erau în Israel pe timpul lui Eliseu profetul, dar nici unul dintre dânșii nu fu curățit fără numai Neeman Sirul.

28 Și toți auzind acestea în sinagogă se umplură de furie,

29 Și sculându-se îl scoaseră afară din oraș, și-l duseră până la sprânceana muntelui pe care erà clădit orașul lor, ca să-l repează în jos;

30 Dar el trecând prin mijlocul lor se duse.

31 Și venì în jos la Capernaum oraș al Galileii. Și-i învăță Sâmbăta;

32 Și erau uimiți de învățătura lui, pentru că cuvântul lui erà cu putere.

33 ¶ And in the synagogue there was a man, which had a spirit of an unclean devil, and cried out with a loud voice,

34 Saying, Let *us* alone; what have we to do with thee, *thou* Jesus of Nazareth? art thou come to destroy us? I know thee who thou art; the Holy One of God.

35 And Jesus rebuked him, saying, Hold thy peace, and come out of him. And when the devil had thrown him in the midst, he came out of him, and hurt him not.

36 And they were all amazed, and spake among themselves, saying, What a word *is* this! for with authority and power he commandeth the unclean spirits, and they come out.

37 And the fame of him went out into every place of the country round about.

38 ¶ And he arose out of the synagogue, and entered into Simon's house. And Simon's wife's mother was taken with a great fever; and they besought him for her.

39 And he stood over her, and rebuked the fever; and it left her: and immediately she arose and ministered unto them.

40 ¶ Now when the sun was setting, all they that had any sick with divers diseases brought them unto him; and he laid his hands on every one of them, and healed them.

41 And devils also came out of many, crying out, and saying, Thou are Christ the Son of God.

33 Şi în sinagogă erà un om având spirit de demon necurat, şi strigă cu glas mare:

34 Hei, ce avem noi cu tine. Iisuse Nazarene? Ai venit să ne perzi? Te ştiu cine eşti, sfântul lui Dumnezeu.

35 Şi Iisus îl certă zicând: închisă fie-ţi gura şi ieşì afară din el. Şi demonul aruncându-l în mijloc ieşì afară din el, nimic vătămându-l.

36 Şi căzù frică peste toţi, şi vorbiau între dânşii unii către alţii zicând: ce este cuvântul acesta, că cu tărie şi putere porunceşte spiritelor necurate, şi ies afară?

37 Şi pornià ştire despre dânsul în orice loc d'imprejurime.

38 Apoi sculându-se din sinagogă venì în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon erà prinsă de friguri mari, şi-l rugară pentru dânsa.

39 Şi stând plecat asupra ei certă frigurile, şi o lăsară: iar ea de grab sculându-se slujà lor.

40 Şi apunând soarele toţi câţi aveau bolnavi de feluri de boale îi aduseră la dânsul; iar el punând mâinile peste fiecare dintre ei îi tămăduì.

41 Din mulţi ieşiau şi demoni strigând şi zicând că tu eşti Fiul lui Dumnezeu. Şi certând nu-i lăsà

And he rebuking *them* suffered them not to speak: for they knew that he was Christ.

42 And when it was day, he departed and went into a desert place: and the people sought him, and came unto him, and stayed him, that he should not depart from them.

43 And he said unto them, I must preach the kingdom of God to other cities also: for therefore am I sent.

44 And he preached in the synagogues of Galilee.

CHAPTER V.

AND it came to pass, that, as the people pressed upon him to hear the word of God, he stood by the lake of Gennesaret,

2 And saw two ships standing by the lake: but the fishermen were gone out of them, and were washing *their* nets.

3 And he entered into one of the ships, which was Simon's, and prayed him that he would thrust out a little from the land. And he sat down and taught the people out of the ship.

4 Now when he had left speaking, he said unto Simon, Launch out into the deep, and let down your nets for a draught.

5 And Simon answering said unto him, Master, we have toiled all the night, and have taken nothing: nevertheless at thy word I will let down the net.

6 And when they had this done, they inclosed a great multitude of fishes: and their net brake.

să vorbească, pentru că ştiau că el este Hristos.

42 Si făcându-se ziuă ieşind se duse într'un loc pustiu, şi gloatele îl căutau; şi veniră până la dânsul, şi-l ţineau ca să nu plece dela dânşii.

43 Dar el zise către dânşii că eu trebue să binevestesc împărăţia lui Dumnezeu şi la alte oraşe, fiindcă pentru aceasta sunt trimis.

44 Si predică în sinagogile Galileii.

PARTEA V.

SI pe când gloata se îndesà spre dânsul şi ascultà cuvântul lui Dumnezeu, şi el stà lângă lacul Ghenesaret,

2 Atunci văzù două vase stând lângă lac; iar pescarii dându-se jos din ele spălau plăşile.

3 Şi intrând într'unul din vase, care erà al lui Simon, îl rugă ca să mâne puţin dela uscat; şi stând în vas învăţà gloatele.

4 Iar când încetă d'a vorbì, zise către Simon: mână la adânc, şi lăsaţi în jos plăşile voastre spre pescuire.

5 Şi răspunzând Simon, zise: Învăţătorule, toată noaptea muncind nu prinserăm nimic; dar pe cuvântul tău voi lăsà în jos plăşile.

6 Şi făcând aceasta prinseră mulţime mare de peşte; şi se rupeau plăşile lor.

7 And they beckoned unto *their* partners, which were in the other ship, that they should come and help them. And they came, and filled both the ships, so that they began to sink.

8 When Simon Peter saw *it*, he fell down at Jesus' knees, saying, Depart from me; for I am a sinful man, O Lord.

9 For he was astonished, and all that were with him, at the draught of the fishes which they had taken:

10 And so *was* also James, and John, the sons of Zebedee, which were partners with Simon. And Jesus said unto Simon, Fear not; from henceforth thou shalt catch men.

11 And when they had brought their ships to land, they forsook all, and followed him.

12 ¶ And it came to pass, when he was in a certain city, behold a man full of leprosy: who seeing Jesus fell on *his* face, and besought him, saying, Lord, if thou wilt, thou canst make me clean.

13 And he put forth *his* hand, and touched him, saying, I will: be thou clean. And immediately the leprosy departed from him.

14 And he charged him to tell no man: but go, and shew thyself to the priest, and offer for thy cleansing, according as Moses commanded, for a testimony unto them.

15 But so much the more went there a fame abroad of him: and great multitudes came together to hear, and to be healed by him of their infirmities.

7 Și făcură semn tovarășilor din celălalt vas ca venind să le ajute; și veniră, și umplură amândouă vasele, încât ele se afundau.

8 Iar Simon Petru văzând căzù la picioarele lui Iisus zicând: ieși dela mine, Doamne, că sunt om păcătos.

9 Căci frică îl cuprinse pe el și pe toți care erau împreună cu el de pescuitul peștelui, pe care îl prinseră,

10 Asemenea și pe Iacob, și pe Ioan fiii lui Zebedeu, care erau părtași cu Simon. Și Iisus zise către Simon: nu te teme; de acum vei vânà oameni.

11 Și trăgând vasele la uscat, lăsând tot îi urmară.

12 Și pe când erà el într'unul dintre orașe, iată un bărbat plin de lepră; văzând dar pe Iisus, și căzând pe fața sa îl rugă zicând: Doamne, dacă voești, poți să mă curățești.

13 Și întinzând mâna îl atinse zicând: voesc, fii curățit. Și îndată lepra se duse dela dânsul.

14 Și el îi poruncì să nu spue la nimeni; ci plecând arată-te preotului, și du pentru curățirea ta după cum a orânduit Moise spre mărturia lor.

15 Dar și mai mult străbăteà vorba despre dânsul, și se adunau gloate multe să asculte și să fie tămăduiți de slăbiciunile lor.

16 ¶ And he withdrew himself into the wilderness, and prayed.

17 And it came to pass on a certain day, as he was teaching, that there were Pharisees and doctors of the law sitting by, which were come out of every town of Galilee, and Judæa, and Jerusalem: and the power of the Lord was *present* to heal them.

18 ¶ And, behold, men brought in a bed a man which was taken with a palsy: and they sought *means* to bring him in, and to lay *him* before him.

19 And when they could not find by what *way* they might bring him in because of the multitude, they went upon the housetop, and let him down through the tiling with *his* couch into the midst before Jesus.

20 And when he saw their faith, he said unto him, Man, thy sins are forgiven thee.

21 And the scribes and the Pharisees began to reason, saying, Who is this which speaketh blasphemies? Who can forgive sins, but God alone?

22 But when Jesus perceived their thoughts, he answering said unto them, What reason ye in your hearts?

23 Whether is easier to say, Thy sins be forgiven thee; or to say, Rise up and walk?

24 But that ye may know that the Son of man hath power upon earth to forgive sins, (he said unto the sick of the palsy,) I say unto thee, Arise, and take up thy couch, and go into thine house.

25 And immediately he rose up before them, and took up that

16 Iar el se trăgeà d'o parte în pustii și se rugà.

17 Și fu într'una din zile că el învăță, și ședeau fariseii și învățătorii de lege, cari veniseră din orice sat al Galileii și Iudeii și din Ierusalem: și puterea Domnului erà ca el să tămăduească.

18 Și iată bărbați aducând în pat pe un om care erà slăbănog, și căutau să-l ducă înăuntru și să-l pună înaintea lui.

19 Și ne găsind pe unde să-l ducă înăuntru din pricina gloatei, suindu-se pe casă îl lăsară în jos printre cărămizi cu patul în mijloc înaintea lui Iisus.

20 Și văzând credința lor zise: omule, iertate-ți sunt păcatele tale.

21 Și cărturarii și fariseii începură a se gândi zicând: cine este acesta care vorbește defăimări? Cine poate ertà păcate decât unul, Dumnezeu?

22 Iar Iisus cunoscând gândurile lor, răspunzând zise cătră dânșii: ce vă gândiți în inimile voastre?

23 Ce este mai lesne a zice: iertate-ți sunt păcatele tale, sau a zice: scoală-te și umblă?

24 Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a ertà păcate, zise slăbănogului: ție zic, scoalăte și luând patul tău pleacă la casa ta.

25 Și îndată sculându-se înaintea tuturor, luând patul pe care zăceà,

whereon he lay, and departed to his own house, glorifying God.

26 And they were all amazed, and they glorified God, and were filled with fear, saying, We have seen strange things to day.

27 ¶ And after these things he went forth, and saw a publican, named Levi, sitting at the receipt of custom : and he said unto him, Follow me.

28 And he left all, rose up, and followed him.

29 And Levi made him a great feast in his own house : and there was a great company of publicans and of others that sat down with them.

30 But their scribes and Pharisees murmured against his disciples, saying, Why do ye eat and drink with publicans and sinners?

31 And Jesus answering said unto them, They that are whole need not a physician; but they that are sick.

32 I came not to call the righteous, but sinners to repentance.

33 ¶ And they said unto him, Why do the disciples of John fast often, and make prayers, and likewise *the disciples* of the Pharisees; but thine eat and drink?

34 And he said unto them, Can ye make the children of the bridechamber fast, while the bridegroom is with them?

35 But the days will come, when the bridegroom shall be taken away from them, and then shall they fast in those days.

36 ¶ And he spake also a parable unto them; No man putteth a piece of a new garment upon an old; if otherwise, then both the

se duse la casa sa lăudând pe Dumnezeu.

26 Şi uimire cuprinse pe toţi, şi măreau pe Dumnezeu, şi se umplură de frică, zicând că văzurăm lucruri minunate astăzi.

27 Şi după aceasta ieşì, şi zărì pe un vameş cu numele Levi şăzând la vamă, şi-i zise: urmează-mi.

28 Şi lăsând tot sculându-se îi urmà.

29 Şi Levi îi făcù ospăţ mare în casa sa, şi erà gloată multă de vameşi şi de alţii cari şedeau la masă cu dânşii.

30 Şi cârteau fariseii şi cărturarii lor către ucenicii lui zicând: pentruce mâncaţi şi beţi împreună cu vameşi şi păcătoşi?

31 Şi răspunzând Iisus zise către dânşii: n'au trebuinţă de doftor cei sănătoşi, ci cei cari suferă;

32 N'am venit să chem la pocăinţă pe drepţi ci pe păcătoşi.

33 Iar ei ziseră către dânsul: ucenicii lui Ioan postesc adesea şi fac rugăciuni, asemenea şi ai fariseilor: iar ai tăi mănâncă şi beau.

34 Iar Iisus zise către ei: nu cumva puteţi face pe prietenii mirelui să postească pe cât timp este mirele cu dânşii?

35 Vor venì zile, şi când mirele va fi luat dela dânşii, atunci vor postì în zilele acelea.

36 Şi spuse şi pildă către dânşii că nimeni tăind petec dela vestmânt nou nu-l pune la vestmânt vechiu; iar dacă pune, şi pe cel

new maketh a rent, and the piece that was *taken* out of the new agreeth not with the old.

37 And no man putteth new wine into old bottles; else the new wine will burst the bottles, and be spilled, and the bottles shall perish.

38 But new wine must be put into new bottles; and both are preserved.

39 No man also having drunk old *wine* straightway desireth new : for he saith, The old is better.

CHAPTER VI.

AND it came to pass on the second sabbath after the first, that he went through the corn fields; and his disciples plucked the ears of corn, and did eat, rubbing *them* in *their* hands.

2 And certain of the Pharisees said unto them, Why do ye that which is not lawful to do on the sabbath days?

3 And Jesus answering them said, Have ye not read so much as this, what David did, when himself was an hungred, and they which were with him;

4 How he went into the house of God, and did take and eat the shewbread, and gave also to them that were with him; which it is not lawful to eat but for the priests alone?

5 And he said unto them, That the Son of man is Lord also of the sabbath.

6 And it came to pass also on another sabbath, that he entered

nou va rupe şi celui vechiu nu se va potrivì petecul care este dela cel nou.

37 Şi nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; iar dacă pune, vinul nou va sparge burdufurile, şi el se va vărsà şi burdufurile vor fi nimicite:

38 Ci trebue a pune vin nou în burdufuri noi.

39 Şi nimeni după ce a băut vin vechiu nu voieşte vin nou; pentrucă zice: cel vechiu este bun.

PARTEA VI.

ŞI într'o Sâmbătă — a doua după cea d'întâiu — el trecea prin sămănături; şi ucenicii lui smulgeau spice şi frecându-le cu mânile mâncau.

2 Iar unii dintre farisei ziseră: pentru ce faceţi ce nu se cade a face Sâmbăta:

3 Şi răspunzând Iisus zise către dânşii: nici aceasta n'aţi cetit ce făcù David, când flămânzì el şi cei cari erau cu dânsul?

4 Cum intrà în casa lui Dumnezeu şi luă pânile punerii înainte şi mâncă şi dete şi celor cu dânsul, pe care nu se cuvine a le mâncà decât numai preoţi?

5 Şi le zicea că Domn este Fiul omului şi al Sâmbetei.

6 Şi în cealaltă Sâmbătă el intrà în sinagogă şi învăţà. Şi erà acolo

into the synagogue and taught: and there was a man whose right hand was withered.

7 And the scribes and Pharisees watched him, whether he would heal on the sabbath day; that they might find an accusation against him.

8 But he knew their thoughts, and said to the man which had the withered hand, Rise up, and stand forth in the midst. And he arose and stood forth.

9 Then said Jesus unto them, I will ask you one thing; Is it lawful on the sabbath days to do good, or to do evil? to save life, or to destroy *it?*

10 And looking round about upon them all, he said unto the man, Stretch forth thy hand. And he did so: and his hand was restored whole as the other.

11 And they were filled with madness; and communed one with another what they might do to Jesus.

12 And it came to pass in those days, that he went out into a mountain to pray, and continued all night in prayer to God.

13 ¶ And when it was day, he called *unto him* his disciples: and of them he chose twelve, whom also he named apostles;

14 Simon, (whom he also named Peter,) and Andrew his brother, James and John, Philip and Bartholomew,

15 Matthew and Thomas, James the *son* of Alphæus, and Simon called Zelotes,

16 And Judas *the brother* of James, and Judas Iscariot, which also was the traitor.

un om și mâna lui dreaptă erà uscată.

7 Iar carturarii si furiseii îl pândiau dacă tămăduește Sâmbăta, ca să găsească a-l învinuì.

8 Dar el știà gândurile lor, și zise omului care aveà mâna uscată: scoală și stăi în mijloc. Și sculându-se stătù.

9 Și atunci Iisus zise cătră dânșii: vă întreb dacă se cuvine Sâmbăta a face bine sau a face rău, a scăpà sau a perde un suflet?

10 Și privindu-i pe toți îi zise: întinde mâna ta, iar el făcù așa: îi se făcù sănătoasă mâna lui ca și cealaltă.

11 Iar ei se umplură de furie, și vorbiau între dânșii unii cătră alții ce ar face lui Iisus.

12 Și în zilele acestea el ieșì la munte ca să se roage, și petreceà noaptea în rugăciune cătră Dumnezeu.

13 Și când se făcù ziuă chemă la sine pe ucenicii să-i, și după ce alese doisprezece dintre ei pe carei numì și apostoli,

14 Pe Simon pe care-l numì și Petru, și pe Andreiu fratele lui, și pe Iacob și Ioan, și pe Filip și Bartolomeu,

15 Și pe Mateiu și Toma, și pe Iacob al lui Alfeu și pe Simon, numit Zelotul,

16 Și pe Iuda al lui Iacob, și pe Iuda Iscariotul, care se făcù trădător.

17 ¶ And he came down with them, and stood in the plain, and the company of his disciples, and a great multitude of people out of all Judæa and Jerusalem, and from the sea coast of Tyre and Sidon, which came to hear him, and to be healed of their diseases;

18 And they that were vexed with unclean spirits: and they were healed.

19 And the whole multitude sought to touch him: for there went virtue out of him, and healed *them* all.

20 ¶ And he lifted up his eyes on his disciples, and said, Blessed *be ye* poor: for your's is the kingdom of God.

21 Blessed *are ye* that hunger now: for ye shall be filled. Blessed *are ye* that weep now: for ye shall laugh.

22 Blessed are ye, when men shall hate you, and when they shall separate you *from their company*, and shall reproach *you*, and cast out your name as evil, for the Son of man's sake.

23 Rejoice ye in that day, and leap for joy: for, behold, your reward *is* great in heaven: for in the like manner did their fathers unto the prophets.

24 But woe unto you that are rich! for ye have received your consolation.

25 Woe unto you that are full! for ye shall hunger. Woe unto you that laugh now! for ye shall mourn and weep.

26 Woe unto you, when all men shall speak well of you! for so did

17 Și după ce se dete jos cu dânșii, stătù pe un loc șes, și stătù gloată multă de ucenici ai săi, și mulțime mare a poporului din toată Iudea și Ierusalem, și de pe marginea mării Tirului și Sidonului, care veniră să-l asculte și să fie vindecați de boalele lor,

18 Și cei bântuiți de spirite necurate erau tămăduiți.

19 Și toată gloata căutà să-l atingă, că putere ieșià dela dânsul și vindecà pe toți.

20 Și el ridicându-și ochii la ucenicii săi ziceà: Fericiți voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21 Fericiți voi cei flămânzi acum, că veți fi săturați. Fericiți cei cari plângeți acum, că veți râde.

22 Fericiți sunteți când oamenii vă vor urî, și când vă vor scoate dintre ei și vă vor desprețuì și vor lepădà numele vostru ca rău din pricina Fiului omului.

23 Bucurați-vă în ziua aceea și săltați; căci iată plata voastră este multă în cer; pentru că părinții lor făceau în același chip cu profeții.

24 Dar vai vouă avuților, că vă luați mângăierea voastră.

25 Vai vouă care sunteți sătui acum, că veți flămânzì; Vai care râdeți acum, că vă veți întristà și veți plânge.

26 Vai când toți oamenii vor zice bine de voi; pentru că pă-

their fathers to the false prophets.

27 ¶ But I say unto you which hear, Love your enemies, do good to them which hate you,

28 Bless them that curse you, and pray for them which despitefully use you.

29 And unto him that smiteth thee on the *one* cheek offer also the other; and him that taketh away thy cloke forbid not *to take thy* coat also.

30 Give to every man that asketh of thee; and of him that taketh away thy goods ask *them* not again.

31 And as ye would that men should do to you, do ye also to them likewise.

32 For if ye love them which love you, what thank have ye? for sinners also love those that love them.

33 And if ye do good to them which do good to you, what thank have ye? for sinners also do even the same.

34 And if ye lend *to them* of whom ye hope to receive, what thank have ye? for sinners also lend to sinners, to receive as much again.

35 But love ye your enemies, and do good, and lend, hoping for nothing again; and your reward shall be great, and ye shall be the children of the Highest: for he is kind unto the unthankful and *to* the evil.

36 Be ye therefore merciful, as your Father also is merciful.

37 Judge not, and ye shall not be

rinții lor făceau în același chip cu profeții mincinoși.

27 Dar zic vouă care ascultați: iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine la cei cari vă urăsc,

28 Binecuvântați pe cei cari vă blastemă, rugați-vă pentru cei cari vă năcăjesc.

29 Celui care te lovește peste falcă dă-i să lovească și pe cealaltă, și pe cel care-ți ia vestmântul, nu-l oprì ați luà și cămașa.

30 Dă la ori care cere dela tine. și dela cel care ia ale tale nu cere înapoi.

31 Și după cum voiți să vă facă oamenii, faceți și voi lor asemenea.

32 Și dacă iubiți pe cei care vă iubesc, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoșii iubesc pe cei care îi iubesc pe dânșii.

33 Și dacă faceți bine la cei cari vă fac bine, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoșii fac aceeași.

34 Și dacă împrumatați pe aceia dela cari nădăjduiți a luà ce mulțumire aveți? Și păcătoșii împrumută păcătoșilor ca să primească înapoi d'o potrivă.

35 Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și împrumutați, neperzând nădejdea de nimic; și va fi plata voastră multă, și veți fi fiii ai celui prea Inalt, că el însuși este bun cătră cei nemulțumitori și răi.

36 Fiți deci miloși, după cum și Tatăl vostru este milos.

37 Nu judecați, și nu veți fi jude-

judged: condemn not, and ye shall not be condemned: forgive, and ye shall be forgiven:

38 Give, and it shall be given unto you; good measure, pressed down, and shaken together, and running over, shall men give into your bosom. For with the same measure that ye mete withal it shall be measured to you again.

39 And he spake a parable unto them, Can the blind lead the blind? shall they not both fall into the ditch?

40 The disciple is not above his master: but every one that is perfect shall be as his master.

41 And why beholdest thou the mote that is in thy brother's eye, but perceivest not the beam that is in thine own eye?

42 Either how canst thou say to thy brother, Brother, let me pull out the mote that is in thine eye, when thou thyself beholdest not the beam that is in thine own eye? Thou hypocrite, cast out first the beam out of thine own eye, and then shalt thou see clearly to pull out the mote that is in thy brother's eye.

43 For a good tree bringeth not forth corrupt fruit; neither doth a corrupt tree bring forth good fruit.

44 For every tree is known by his own fruit. For of thorns men do not gather figs, nor of a bramble bush gather they grapes.

45 A good man out of the good treasure of his heart bringeth forth that which is good; and an evil

cați; nu osândiți, și nu veți fi osândiți; iertați. și veți fi iertați;

38 Dați, și vi-se va da; măsură bună, îndesată, clătinată și vârfuită vor da în sânul vostru. Căci cu măsura cu care măsurați vi-se va măsurà înapoi.

39 Atunci le spuse și o pildă. Nu cumva un orb poate duce pe cale pe orb? Nu vor cădeà amândoi în groapă?

40 Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul său; dar adus la desăvârșire fiecare va fi ca învățătorul său.

41 Pentru ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești bârna ce este în ochiul tău?

42 Cum poți zice fratelui tău, frate, stăi să scot gunoiul ce este în ochiul tău, nevăzând tu însuți bârna din ochiul tău? Fățarnice, scoate mai întâiu bârna din ochiul tău, și atunci vei vedeà să scoți gunoiul ce este în ochiul fratelui tău.

43 Căci nu este pom bun făcând rod rău, nici iarăși pom rău făcând rod bun.

44 Căci fiecare pom se cunoaște din rodul lui; pentrucă nu culeg oamenii smochine din spini, nici nu adună struguri din rugi.

45 Omul bun din comoara bună a inimii sale pune înainte ce este bun, și cel rău din cea rea pune

man out of the evil treasure of his
heart bringeth forth that which is
evil : for of the abundance of the
heart his mouth speaketh.
46 ¶ And why call ye me, Lord,
Lord, and do not the things which
I say?
47 Whosoever cometh to me, and
heareth my sayings, and doeth
them, I will shew you to whom he
is like :
48 He is like a man which built
an house, and digged deep, and
laid the foundation on a rock : and
when the flood arose, the stream
beat vehemently upon that house,
and could not shake it : for it was
founded upon a rock.
49 But he that heareth, and doeth
not, is like a man that without a
foundation built an house upon
the earth; against which the
stream did beat vehemently, and
immediately it fell; and the ruin
of that house was great.

CHAPTER VII.

NOW when he had ended all
his sayings in the audience
of the people, he entered into Ca-
pernaum.
2 And a certain centurion's serv-
ant, who was dear unto him, was
sick, and ready to die.
3 And when he heard of Jesus, he
sent unto him the elders of the
Jews, beseeching him that he
would come and heal his servant.
4 And when they came to Jesus,
they besought him instantly, say-
ing, That he was worthy for
whom he should do this :
5 For he loveth our nation, and
he hath built us a synagogue.
6 Then Jesus went with them.

înainte ce este rău; căci din priso-
sul inimii vorbeşte gura lui.
46 Dar pentru ce mă chemaţi
Doamne, Doamne, şi nu faceţi ce
zic?
47 Tot care vine la mine şi as-
cultă de cuvintele mele şi le face,
voiu arătà vouă cu cine se asea-
mănă;
48 Este asemenea cu un om care
clădeşte casă, care săpă adânc şi
puse temelie pe piatră; şi văr-
sându-se apele, râul bătù în casa
aceea, şi nu putù s'o clatine, pen-
trucă ea fu bine clădită.
49 Iar cine va fi ascultat şi nu
va fi făcut este asemenea cu un
om care clădeşte casa pe pământ
fără temelie, în care bătù râul şi
îndată căzù toată şi dărâmarea
acelei case fu mare.

PARTEA VII.

ŞI după ce sfârşi toate cuvintele
sale în auzul poporului, intră
în Capernaum.
2 Iar a unui sutaş slugă, care
erà în cinste la dânsul, bolnavă
fiind erà să moară.
3 Şi auzind de Iisus trimise la
el bătrâni ai Iudeilor, rugându-l
ca venind să scape pe sluga lui.
4 Iar ei venind la Iisus îl rugară
înadins, zicând că este vrednic ca
să-i învoieşti aceasta;
5 Căci iubeşte poporul nostru,
şi el însuşi ne clădì sinagogă.
6 Şi Iisus mergeà împreună cu

And when he was now not far
from the house, the centurion
sent friends to him, saying unto
him, Lord, trouble not thyself :
for I am not worthy that thou
shouldest enter under my roof :
7 Wherefore neither thought I
myself worthy to come unto thee :
but say in a word, and my servant
shall be healed.
8 For I also am a man set under
authority, having under me sol-
diers, and I say unto one, Go, and
he goeth; and to another, Come,
and he cometh; and to my serv-
ant, Do this, and he doeth *it*.
9 When Jesus heard these things,
he marvelled at him, and turned
him about, and said unto the
people that followed him, I say
unto you, I have not found so
great faith, no, not in Israel.
10 And they that were sent, re-
turning to the house, found the
servant whole that had been sick.
11 ¶ And it came to pass the day
after, that he went into a city
called Nain; and many of his
disciples went with him, and much
people.
12 Now when he came nigh to
the gate of the city, behold, there
was a dead man carried out, the
only son of his mother, and she
was a widow : and much people of
the city was with her.
13 And when the Lord saw her,
he had compassion on her, and
said unto her, Weep not.
14 And he came and touched
the bier : and they that bare *him*
stood still. And he said, Young
man, I say unto thee, Arise.
15 And he that was dead sat up,

ei. Şi fiind el acum nu departe de
casă, sutaşul trimise la dânsul prie-
teni zicându-i: Doamne, nu te
ostenì: căci nu sunt vrednic ca
să intri sub acoperişul meu;
7 De aceea nici nu m'am crezut
pe mine însumi vrednic ca să viu
la tine; ci zi un cuvânt, şi se va
tămăduì sluga mea.
8 Căci şi eu sunt om pus sub
stăpânire, având sub mine ostaşi,
şi zic acestuia: du-te, şi se duce.
şi altuia: vino, şi vine, şi slugii
mele: fă aceasta, şi face.
9 Iar Iisus auzind acestea se mi-
nună de el, şi întorcându-se zise
gloatei care îi urmà: vouă vă zic
nici în Israel n'am găsit atâta
credinţă.
10 Şi trimişii întorcându-se a
casă aflară sluga sănătoasă.
11 Şi în ziua următoare se duse
într'un oraş numit Nain; şi mer-
geau împreună cu dânsul ucenici
destui ai lui şi gloată multă.
12 Iar când se apropie de poarta
oraşului, iată se aduceà afară un
mort, fiu unic la muma lui, şi ea
însăşi erà văduvă, şi gloată destulă
din oraş erà cu dânsa.
13 Şi văzând-o Domnul i-se făcù
milă de ea şi îi zise: nu plânge.
14 Şi apropiindu-se atinse cosciu-
gul, iar cei care-l duceau stătură,
şi el zise: tinere, ţie-ţi zic, scoa-
lă-te.
15 Şi mortul se ridică în sus şi

and began to speak. And he delivered him to his mother.

16 And there came a fear on all: and they glorified God, saying, That a great prophet is risen up among us; and, That God hath visited his people.

17 And this rumour of him went forth throughout all Judæa, and throughout all the region round about.

18 And the disciples of John shewed him of all these things.

19 ¶ And John calling *unto him* two of his disciples sent *them* to Jesus, saying, Art thou he that should come? or look we for another?

20 When the men were come unto him, they said, John Baptist hath sent us unto thee, saying, Art thou he that should come? or look we for another?

21 And in that same hour he cured many of *their* infirmities and plagues, and of evil spirits; and unto many *that were* blind he gave sight.

22 Then Jesus answering said unto them, Go your way, and tell John what things ye have seen and heard; how that the blind see, the lame walk, the lepers are cleansed, the deaf hear, the dead are raised, to the poor the gospel is preached.

23 And blessed is *he*, whosoever shall not be offended in me.

24 ¶ And when the messengers of John were departed, he began to speak unto the people concerning John, What went ye out into the wilderness for to see? A reed shaken with the wind?

25 But what went ye out for to

începù să vorbească, și-l dete mumei lui.

16 Iar pe toți îi cuprinse frică, și măriau pe Dumnezeu zicând că profet mare s'a ridicat între noi, și că Dumnezeu a cercetat pe poporul său.

17 Și ieșì cuvântul acesta despre dânsul în toată Iudea și în toată împrejurimea.

18 Și duseră știre lui Ioan ucenicii săi despre toate acestea.

19 Și Ioan chemând la sine pe doi dintre ucenicii săi trimise la Iisus zicând: tu iești acela care vine, sau pe altul să așteptăm?

20 Și venind la dânsul bărbați ziseră: Ioan Botezătorul ne-a trimis la tine zicând: tu ești acela care vine, sau pe altul să așteptăm?

21 Și în ceasul acela vindecă pe mulți de boale și de răni și de spirite rele, și anume la mulți orbi dăruì vedere.

22 Și răspunzând Iisus le zise: mergând spuneți lui Ioan ce văzurăți și auzirăți, că orbi văd, șchiopi umblă, leproși se curățesc, surzi aud, morți se scoală, săracilor se binevestește:

23 Și fericit este cine nu se va fi smintit întru mine.

24 Iar după ce plecară trimișii lui Ioan, începù să vorbească către gloate despre Ioan: ce ați ieșit în pustie să vedeți? O trestie clătinându-se de vânt?

25 Dar ce ați ieșit să vedeți?

see? A man clothed in soft raiment? Behold, they which are gorgeously apparelled, and live delicately, are in kings' courts.

26 But what went ye out for to see? A prophet? Yea, I say unto you, and much more than a prophet.

27 This is *he*, of whom it is written, Behold, I send my messenger before thy face, which shall prepare thy way before thee.

28 For I say unto you, Among those that are born of women there is not a greater prophet than John the Baptist: but he that is least in the kingdom of God is greater than he.

29 And all the people that heard *him*, and the publicans, justified God, being baptized with the baptism of John.

30 But the Pharisees and lawyers rejected the counsel of God against themselves, being not baptized of him.

31 ¶ And the Lord said, Whereunto then shall I liken the men of this generation? and to what are they like?

32 They are like unto children sitting in the marketplace, and calling one to another, and saying, We have piped unto you, and ye have not danced; we have mourned to you, and ye have not wept.

33 For John the Baptist came neither eating bread nor drinking wine; and ye say, He hath a devil.

34 The Son of man is come eating and drinking; and ye say, Be-

Un om îmbrăcat în vestminte moi? Iată cei care sunt în vestminte alese și în desfătare se află în case împărătești.

26 Dar ce ați ieșit să vedeți? Un profet? Adevăr zic vouă, și mai mult decât un profet.

27 Acesta este despre care s'a scris: „Iată eu trimit înaintea feței tale pe îngerul meu, care va gătì calea ta înaintea ta."

28 Zic vouă, dintre cei născuți de femei nimenea nu este profet mai mare decât Ioan, și cine este mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât dânsul.

29 Și auzind tot poporul și vameși îndreptățiră pe Dumnezeu, botezați fiind ei cu botezul lui Ioan.

30 Dar fariseii și învățătorii de lege, nefiind botezați de dânsul, desființară în privința lor înșile hotărârea lui Dumnezeu.

31 Deci cu cine voiu asămănà pe oamenii acestui neam? Și cu cine se aseamănă ei?

32 Se aseamănă cu copii cari stau în târg și strigă unii către alții și zic: v'am cântat din fluer și n'ați jucat, v'am cântat de jale și n'ați plâns.

33 Căci a venit Ioan Botezătorul nici pâne mâncând, nici vin bând, și ziceți: are demon.

34 A venit Fiul omului mâncând și bând, și ziceți: iată om mân-

hold a gluttonous man, and a winebibber, a friend of publicans and sinners!

35 But wisdom is justified of all her children.

36 ¶ And one of the Pharisees desired him that he would eat with him. And he went into the Pharisee's house, and sat down to meat.

37 And, behold, a woman in the city, which was a sinner, when she knew that *Jesus* sat at meat in the Pharisee's house, brought an alabaster box of ointment,

38 And stood at his feet behind *him* weeping, and began to wash his feet with tears, and did wipe *them* with the hairs of her head, and kissed his feet, and anointed *them* with the ointment.

39 Now when the Pharisee which had bidden him saw *it*, he spake within himself, saying, This man, if he were a prophet, would have known who and what manner of woman *this is* that toucheth him: for she is a sinner.

40 And Jesus answering said unto him, Simon, I have somewhat to say unto thee. And he saith, Master, say on.

41 There was a certain creditor which had two debtors: the one owed five hundred pence, and the other fifty.

42 And when they had nothing to pay, he frankly forgave them both. Tell me therefore, which of them will love him most?

43 Simon answered and said, I suppose that *he*, to whom he forgave most. And he said unto him, Thou hast rightly judged.

44 And he turned to the woman, and said unto Simon, Seest thou

cător și băutor de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor.

35 Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către toți fiii ei.

36 Și unul dintre farisei îl rugà ca să mănânce împreună cu dânsul; și intrând în casa fariseului șezù la masă.

37 Și iată o femee care erà în oraș o păcătoasă, înțelegând că șade la masă în casa fariseului, aducând un alabastru cu mir.

38 Și stând dinapoi lângă picioarele lui, plângând începù să ude cu lacrimi picioarele lui, și le ștersе cu părul capului ei, și sărutà picioarele lui și le ungeà cu mir.

39 Văzând dar fariseul care-l chemase, vorbì întru sine zicând: acesta dacă ar fi profet, ar cunoaște cine și ce fel este femeia care îl atinge; căci este păcătoasă.

40 Și răspunzând Iisus zise către dânsul: Simone, am‸ să-ți spun ceva. Iar el zice: Învățătorule, spune:

41 Un împrumutător cu dobândă aveà doi datornici; unul îi datorà cinci sute de dinari, iar celalalt cincizeci.

42 Neavând ei să plătească, îi iertă pe amândoi; deci cari dintre ei îl va iubì mai mult?

43 Răspunzând Simon zise: gândesc că acela căruia i-s'a iertat mai mult. Iar el îi zise: drept ai judecat.

44 Și întorcându-se către femeie zise lui Simon: vezi această fe-

this woman? I entered into thine house, thou gavest me no water for my feet: but she hath washed my feet with tears, and wiped *them* with the hairs of her head.

45 Thou gavest me no kiss: but this woman since the time I came in hath not ceased to kiss my feet.

46 My head with oil thou didst not anoint: but this woman hath anointed my feet with ointment.

47 Wherefore, I say unto thee, Her sins, which are many, are forgiven; for she loved much: but to whom little is forgiven, *the same* loveth little.

48 And he said unto her, Thy sins are forgiven.

49 And they that sat at meat with him began to say within themselves, Who is this that forgiveth sins also?

50 And he said to the woman, Thy faith hath saved thee; go in peace.

CHAPTER VIII.

AND it came to pass afterward, that he went throughout every city and village, preaching and shewing the glad tidings of the kingdom of God: and the twelve *were* with him,

2 And certain women, which had been healed of evil spirits and infirmities, Mary called Magdalene, out of whom went seven devils,

3 And Joanna the wife of Chuza Herod's steward, and Susanna, and many others, which ministered unto him of their substance.

4 ¶ And when much people were

meie? Îți intrai în casă, apă pentru picioarele mele nu dăduși; dar aceasta cu lacremi îmi udă picioarele și cu părul capului ei le șterse.

45 Sărutare nu-mi dăduși; dar aceasta de când intrai nu încetă sărutându-mi picioarele.

46 Cu untdelemn nu-mi unseși capul; dar aceasta cu mir îmi unse picioarele.

47 De aceea zic ție, iertate sunt păcatele ei cele multe, că mult a iubit; iar cui puțin i-se iartă, puțin iubește.

48 Și îi zise: iertate-ți sunt păcatele.

49 Și cei cari ședeau împreună la masă începură să zică între dânșii: cine este acesta care iartă chiar păcate?

50 Și zise către femeie: credința ta te-a mântuit, du-te în pace.

PARTEA VIII.

ȘI după aceea el călătorià din oraș în oraș și din sat în sat, predicând și binevestind împărăția lui Dumnezeu,

2 Și cei doisprezece împreună cu dânsul, și oare cari femei cari fusese tămăduite de spirite rele și de boale, Maria care se numește Magdalena, dela care ieșise șapte demoni,

3 Și Ioana femeia lui Chuza, îngrijitorul lui Erod, și Susana și altele multe, care îi ajutau din averea lor.

4 Dar când se adună gloată multă

gathered together, and were come to him out of every city, he spake by a parable :

5 A sower went out to sow his seed : and as he sowed, some fell by the way side; and it was trodden down, and the fowls of the air devoured it.

6 And some fell upon a rock; and as soon as it was sprung up, it withered away, because it lacked moisture.

7 And some fell among thorns; and the thorns sprang up with it, and choked it.

8 And other fell on good ground, and sprang up, and bare fruit an hundredfold. And when he had said these things, he cried, He that hath ears to hear, let him hear.

9 And his disciples asked him, saying, What might this parable be?

10 And he said, Unto you it is given to know the mysteries of the kingdom of God : but to others in parables; that seeing they might not see, and hearing they might not understand.

11 Now the parable is this : The seed is the word of God.

12 Those by the way side are they that hear; then cometh the devil, and taketh away the word out of their hearts, lest they should believe and be saved.

13 They on the rock *are they*, which, when they hear, receive the word with joy; and these have no root, which for a while believe, and in time of temptation fall away.

14 And that which fell among

și din cei cari călătoriau la dânsul de prin orașe zise în pildă:

5 Ieșit-à sămănătorul să semene sămânța lui. Și când sămănà el una sămânța căzù lângă cale, și fu călcată, și paserile cerului o mâncară.

6 Și alta căzù jos pe piatră, și crescând se uscă pentru-că nu aveà umezeală;

7 Și alta căzù în mijlocul spinilor, și spinii crescând dimpreună o înăbușiră.

8 Și alta căzù pe pământul cel bun, și crescând făcù rod însutit. Acestea zicând strigă: cine are urechi să asculte cu luare aminte.

9 Iar ucenicii săi îl întrebau ce ar fi pilda aceasta,

10 Și el zise: vouă este dat să înțelegeți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca privind să nu vază și auzind să nu priceapă.

11 Iar pilda este aceasta: sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.

12 Iar cele de lângă cale sunt cei cari auziră, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând să fie mântuiți.

13 Iar cele de pe piatră sunt cei cari când au auzit primesc cu bucurie cuvântul, dar aceștia n'au rădăcină, ei cred cât-va timp și în timp de încercare se lapădă.

14 Iar ce căzù între spini aceștia

thorns are they, which, when they have heard, go forth, and are choked with cares and riches and pleasures of *this* life, and bring no fruit to perfection.

15 But that on the good ground are they, which in an honest and good heart, having heard the word, keep *it*, and bring forth fruit with patience.

16 ¶ No man, when he hath lighted a candle, covereth it with a vessel, or putteth *it* under a bed; but setteth *it* on a candlestick, that they which enter in may see the light.

17 For nothing is secret, that shall not be made manifest; neither *any thing* hid, that shall not be known and come abroad.

18 Take heed therefore how ye hear : for whosoever hath, to him shall be given; and whosoever hath not, from him shall be taken even that which he seemeth to have.

19 ¶ Then came to him *his* mother and his brethren, and could not come at him for the press.

20 And it was told him *by certain* which said, Thy mother and thy brethren stand without, desiring to see thee.

21 And he answered and said unto them, My mother and my brethren are these which hear the word of God, and do it.

22 ¶ Now it came to pass on a certain day, that he went into a ship with his disciples : and he said unto them, Let us go over unto the other side of the lake. And they launched forth.

23 But as they sailed he fell

sunt cari auziră, dar supuși fiind la griji și avuție și la plăcerile vieții sunt înăbușiți și nu fac rod deplin.

15 Iar ce căzù în pământ bun, aceștia sunt cei cari după ce auziră cu inimă curată și bună țin cuvântul și rodesc în răbdare.

16 Nimenea aprinzând lumînarea o acopere cu vas sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, pentru ca cei cari intră să vază lumina.

17 Căci nu este cevà ascuns care să nu fie dat pe față, nici n'a fost cevà ascuns care să nu fie cunoscut și să nu vie la arătare.

18 Deci luați seama cum auziți: căci cine are, i-se va da, și cine nu are, se va luà dela dânsul și ce gândește că are.

19 Și venì la dânsul muma și frații lui, și nu puteau să se întâlnească cu dânsul din pricina gloatei.

20 Și i-se aduse știre că muma ta și frații tăi stăteau afară dorind să te vază.

21 Iar el răspunzând zise către dânșii: muma mea și frații mei sunt aceștia, cari ascultă și fac cuvântul lui Dumnezeu.

22 Și într'una din zile el intră într'un vas și ucenicii săi: și zise către dânșii: să trecem dincolo de lac; și plecară.

23 Iar mergând ei cu vasul, el

asleep: and there came down a storm of wind on the lake; and they were filled *with water*, and were in jeopardy.

24 And they came to him, and awoke him, saying, Master, master, we perish. Then he arose, and rebuked the wind and the raging of the water: and they ceased, and there was a calm.

25 And he said unto them, Where is your faith? And they being afraid wondered, saying one to another, What manner of man is this! for he commandeth even the winds and water, and they obey him.

26 ¶ And they arrived at the country of the Gadarenes, which is over against Galilee.

27 And when he went forth to land, there met him out of the city a certain man, which had devils long time, and ware no clothes, neither abode in *any* house, but in the tombs.

28 When he saw Jesus, he cried out, and fell down before him, and with a loud voice said, What have I to do with thee, Jesus, *thou* Son of God most high? I beseech thee, torment me not.

29 (For he had commanded the unclean spirit to come out of the man. For oftentimes it had caught him: and he was kept bound with chains and in fetters; and he brake the bands, and was driven of the devil into the wilderness.)

30 And Jesus asked him, saying, What is thy name? And he said, Legion: because many devils were entered into him.

adormì. Şi se lăsă pe lac o furtună de vânt, şi dânşii erau umpluţi de valuri şi steteau în primejdie.

24 Şi venind la dânsul îl deşteptară zicând: Invăţătorule, Invăţătorule, suntem perduţi. Iar el deşteptându-se certă vântul şi valul apei; şi încetară şi se făcù linişte.

25 Atunci le zise: unde este credinţa voastră? Iar ei temându-se se mirară, zicând unii cătră alţii: cine este oare acesta, pentrucă porunceşte chiar vânturilor şi apei, şi ascultă de dânsul?

26 Şi veniră la uscat în ţinutul Gherasenilor, care este în faţă dincolo de Galileia.

27 Iar ieşind el la uscat îl întâmpină un bărbat oarecare din oraş având demoni; şi mult timp nu se îmbrăcase cu haină, şi nu stà în casă ci în gropi de morminte.

28 Văzând dar pe Iisus şi răcnind căzù la dânsul, şi cu glas mare zise: ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu cel prea înalt? Rogu-te, nu mă muncì.

29 Căci poruncià spiritului necurat să iasă din om; pentrucă de mulţi ani îl târîse cu dânsul, şi erà legat cu lanţuri şi păzit în legături de picioare, dar rupând legăturile erà mânat de demon în pustii.

30 Şi Iisus îl întrebă zicând: cum te numeşti? Şi el zise: legiune, că mulţi demoni intrase într'însul.

31 And they besought him that he would not command them to go out into the deep.

32 And there was there an herd of many swine feeding on the mountain: and they besought him that he would suffer them to enter into them. And he suffered them.

33 Then went the devils out of the man, and entered into the swine: and the herd ran violently down a steep place into the lake, and were choked.

34 When they that fed *them* saw what was done, they fled, and went and told *it* in the city and in the country.

35 Then they went out to see what was done; and came to Jesus, and found the man, out of whom the devils were departed, sitting at the feet of Jesus, clothed, and in his right mind: and they were afraid.

36 They also which saw *it* told them by what means he that was possessed of the devils was healed.

37 ¶ Then the whole multitude of the country of the Gadarenes round about besought him to depart from them; for they were taken with great fear: and he went up into the ship, and returned back again.

38 Now the man out of whom the devils were departed besought him that he might be with him: but Jesus sent him away, saying,

39 Return to thine own house, and shew how great things God

31 Şi-l rugau ca să nu le poruncească să se ducă în abis.

32 Şi erà acolo o turmă de porci mulţi păscând în munte; şi-l rugară ca să le deà voie să intre în aceia. Şi le dete voie.

33 Iar demonii ieşind din om intrară în porci; şi se repezì turma de pe râpă în lac, şi se înecă.

34 Şi păzitorii văzând ce s'a întâmplat fugiră şi vestiră în oraş şi la ţară.

35 Iar ei ieşiră să vază ce s'a întâmplat, şi veniră la Iisus, şi găsiră pe omul, din care ieşise demonii, îmbrăcat şi întreg la minte stând la picioarele lui Iisus: şi se temură.

36 Şi cei cari văzură le spuseră cum fu scăpat cel demonizat.

37 Şi-l rugă toată mulţimea ţinutului Gherasenilor ca să plece dela dânşii, pentrucă erau cuprinşi de frică mare; iar el intrând în vas se întoarse.

38 Şi bărbatul din care ieşise demonii îl rugă ca să fie împreună cu dânsul; dar Iisus îl lăsă zicând:

39 Intoarce-te la casa ta, şi spune câte ţi-a făcut ţie Dumne-

hath done unto thee. And he went his way, and published throughout the whole city how great things Jesus had done unto him.

40 And it came to pass, that, when Jesus was returned, the people *gladly* received him: for they were all waiting for him.

41 ¶ And, behold, there came a man named Jairus, and he was a ruler of the synagogue: and he fell down at Jesus' feet, and besought him that he would come into his house:

42 For he had one only daughter, about twelve years of age, and she lay a dying. But as he went the people thronged him.

43 ¶ And a woman having an issue of blood twelve years, which had spent all her living upon physicians, neither could be healed of any,

44 Came behind *him*, and touched the border of his garment: and immediately her issue of blood stanched.

45 And Jesus said, Who touched me? When all denied, Peter and they that were with him said, Master, the multitude throng thee and press *thee*, and sayest thou, Who touched me?

46 And Jesus said, Somebody hath touched me: for I perceive that virtue is gone out of me.

47 And when the woman saw that she was not hid, she came trembling, and falling down before him, she declared unto him before all the people for what cause she had touched him, and how she was healed immediately.

zeu. Şi plecă, vestind prin tot oraşul câte i-a făcut Iisus.

40 Şi întorcându-se Iisus, gloata îl primì bine; căci toţi îl aşteptau.

41 Şi iată venì un bărbat cu numele Iair, şi el erà mai mare al sinagogei; şi căzând la picioarele lui Iisus îl rugà ca să intre în casa lui,

42 Că aveà o singură fată ca de doisprezece ani, şi aceasta erà pe moarte. Şi mergând el gloatele îl înghesuiau.

43 Şi o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani, care după ce mai cheltuise cu doftorii toată averea ei, nu putù fi tămăduită de nimeni,

44 Apropiindu-se de dinapoi atinse ciucurile vestmântului său, şi îndată stătù curgerea sângelui ei.

45 Şi Iisus zise: cine este care mă atinse? Şi tăgăduind toţi, zise Petru şi cei împreună cu dânsul: Invăţătorule, gloatele te împresoară şi te strâmtorează, şi zici cine mă atinse?

46 Dar Iisus zise: cineva mă atinse, căci eu simţii putere ieşită dela mine.

47 Iar femeia văzând că nu rămase ascunsă, tremurând venì şi căzând la el spuse înaintea poporului întreg pricina pentru care îl atinse, şi cum fu îndată tămăduită.

48 And he said unto her, Daughter, be of good comfort: thy faith hath made thee whole; go in peace.

49 ¶ While he yet spake, there cometh one from the ruler of the synagogue's *house*, saying to him, Thy daughter is dead; trouble not the Master.

50 But when Jesus heard *it*, he answered him, saying, Fear not: believe only, and she shall be made whole.

51 And when he came into the house, he suffered no man to go in, save Peter, and James, and John, and the father and the mother of the maiden.

52 And all wept, and bewailed her: but he said, Weep not; she is not dead, but sleepeth.

53 And they laughed him to scorn, knowing that she was dead.

54 And he put them all out, and took her by the hand, and called, saying, Maid, arise.

55 And her spirit came again, and she arose straightway: and he commanded to give her meat.

56 And her parents were astonished: but he charged them that they should tell no man what was done.

CHAPTER IX.

THEN he called his twelve disciples together, and gave them power and authority over all devils, and to cure diseases.

2 And he sent them to preach the kingdom of God, and to heal the sick.

3 And he said unto them, Take nothing for *your* journey, neither

48 Şi el îi zise: fiică, credinţa ta te-a scăpat; du-te în pace.

49 Vorbind el încă vine cineva dela mai marele sinagogei, zicând că a murit fiica ta; nu mai supărà pe învăţătorul.

50 Iar Iisus auzind-i răspunse zicând: nu te teme, crede numai, şi va fi scăpată.

51 Şi după ce venì acasă, nu lăsă pe nimenea să intre cu dânsul, decât numai pe Petru şi pe Ioan, şi pe Iacob şi pe tatăl copilei şi pe muma ei.

52 Iar toţi plângeau şi se jeliau de dânsa. Şi el zise: Nu plângeţi; n'a murit ci doarme.

53 Dar ei îl luau în râs, ştiind că a murit.

54 Atunci el dând afară pe toţi şi apucând mâna ei strigă zicând: copilă, deşteaptă-te.

55 Şi se întoarse spiritul ei şi se sculă îndată, şi poruncì a i-se da să mănânce.

56 Şi rămaseră uimiţi părinţii ei: iar el le poruncì să nu spuie nimenui ce s'a făcut.

PARTEA IX.

ŞI chemând la sine pe cei doisprezece le dete putere şi împuternicire peste toţi demonii şi să tămăduiască boale.

2 Şi-i trimise să predice împărăţia lui Dumnezeu şi să vindece pe bolnavi,

3 Şi zise către dânşii: nu luaţi nimic pe cale, nici toeag nici

staves, nor scrip, neither bread, neither money; neither have two coats apiece.

4 And whatsoever house ye enter into, there abide, and thence depart.

5 And whosoever will not receive you, when ye go out of that city, shake off the very dust from your feet for a testimony against them.

6 And they departed, and went through the towns, preaching the gospel, and healing everywhere.

7 ¶ Now Herod the tetrarch heard of all that was done by him: and he was perplexed, because that it was said of some, that John was risen from the dead;

8 And of some, that Elias had appeared; and of others, that one of the old prophets was risen again.

9 And Herod said, John have I beheaded: but who is this, of whom I hear such things? And he desired to see him.

10 ¶ And the apostles, when they were returned, told him all that they had done. And he took them, and went aside privately into a desert place belonging to the city called Bethsaida.

11 And the people, when they knew *it*, followed him: and he received them, and spake unto them of the kingdom of God, and healed them that had need of healing.

12 And when the day began to wear away, then came the twelve, and said unto him, Send the multitude away, that they may go into the towns and country round

traistă, nici pâne nici argint, nici să nu aveți câte două vestminte.

4 Și în ce casă veți fi intrat, acolo rămâneți și de acolo ieșiți.

5 Și câți nu vă primesc pe voi, ieșind din acel oraș scuturați praful depe picioarele voastre spre mărturie împotriva lor.

6 Iar ei ieșind umblau din sat în sat binevestind și tămăduind pretutindenea.

7 Și auzi Erod tetrarchul toate ce se făceau, și erà în nedumerire despre ce se spuneà de către unii că Ioan s'a sculat dintre morți.

8 Iar de către alții că Elie s'a arătat, și de către alții că s'a sculat un profet oare-care dintre cei vechi.

9 Și Erod zise: lui Ioan eu i-am tăiat capul; dar cine este acesta despre care aud astfel de fapte? Și căutà să-l vază.

10 Și întorcându-se apostolii, îi spuseră câte făcură. Și luându-i cu sine se duse la o parte la un oraș numit Betsaida.

11 Iar gloatele aflând îi urmară, și el primindu-i le vorbià despre împărăția lui Dumnezeu, și vindecà pe cei cari aveau trebuință de tămăduire.

12 Și ziua începù a se înserà; atunci venind la dânsul cei doisprezece îi ziseră: dă drumul gloatei, ca ducându-se în satele și în locurile dimprejur să poposească,

about, and lodge, and get victuals: for we are here in a desert place.

13 But he said unto them, Give ye them to eat. And they said, We have no more but five loaves and two fishes; except we should go and buy meat for all this people.

14 For they were about five thousand men. And he said to his disciples, Make them sit down by fifties in a company.

15 And they did so, and made them all sit down.

16 Then he took the five loaves and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed them, and brake, and gave to the disciples to set before the multitude.

17 And they did eat, and were all filled: and there was taken up of fragments that remained to them twelve baskets.

18 ¶ And it came to pass, as he was alone praying, his disciples were with him: and he asked them, saying, Whom say the people that I am?

19 They answering said, John the Baptist; but some *say*, Elias; and others *say*, that one of the old prophets is risen again.

20 He said unto them, But whom say ye that I am? Peter answering said, The Christ of God.

21 And he straitly charged them, and commanded *them* to tell no man that thing;

22 Saying, The Son of man must suffer many things, and be rejected of the elders and chief priests and scribes, and be slain, and be raised the third day.

și să afle demâncare, pentru că acì suntem în loc pustiu.

13 Iar el zise către dânșii: dați-le voi să mănânce. Și ei ziseră: nu avem mai mult decât cinci pâni și doi pești, afară numai dacă ducându-ne noi vom fi cumpărat demâncare la tot poporul acesta.

14 Și erau ca la cinci mii de bărbați. Dar el zise către ucenicii săi: așezați la masă cete de câte cincizeci.

15 Și ei făcură astfel și așezară pe toți la masă.

16 Iar el luând cele cinci pâni și cei doi pești, căutând spre cer le binecuvântă și frânse, și dete ucenicilor ca să deà în mâni la gloată.

17 Și mâncară și se săturară toți și se luă ce le rămase douăsprezece coșuri de frămituri.

18 Și când se rugà el singur ucenicii erau cu dânsul și-i întrebă zicând: cine zic gloatele că sunt eu?

19 Iar ei răspunzând ziseră: Ioan Botezătorul, iar alții Elie, și alții că s'a sculat un profet oare-care dintre cei vechi.

20 Și le zise: dar voi cine ziceți că sunt eu? Și răspunzând Petru zise: Hristosul lui Dumnezeu.

21 Și certându-i poruncì să nu spue aceasta la nimeni.

22 Zicând că Fiul omului trebue să sufere multe și să nu fie primit drept bun de către bătrâni și mai marii preoților și cărturarii, și să fie omorât și a treia zi să învieze.

23 ¶ And he said to *them* all, If
any *man* will come after me, let
him deny himself, and take up his
cross daily, and follow me.
24 For whosoever will save his
life shall lose it: but whosoever
will lose his life for my sake, the
same shall save it.
25 For what is a man advan-
taged, if he gain the whole world,
and lose himself, or be cast away?
26 For whosoever shall be
ashamed of me and of my words,
of him shall the Son of man be
ashamed, when he shall come in
his own glory, and *in his* Father's,
and of the holy angels.
27 But I tell you of a truth,
there be some standing here,
which shall not taste of death, till
they see the kingdom of God.
28 ¶ And it came to pass about
an eight days after these sayings,
he took Peter and John and
James, and went up into a moun-
tain to pray.
29 And as he prayed, the fashion
of his countenance was altered,
and his raiment *was* white *and*
glistering.
30 And, behold, there talked with
him two men, which were Moses
and Elias:
31 Who appeared in glory, and
spake of his decease which he
should accomplish at Jerusalem.
32 But Peter and they that were
with him were heavy with sleep:
and when they were awake, they
saw his glory, and the two men
that stood with him.
33 And it came to pass, as they
departed from him, Peter said

23 Şi vorbià cătră toţi: dacă
voieşte cineva să vie după mine,
să se lepede de sine şi să ia cru-
cea sa în fiecare zi, şi să-mi ur-
meze.
24 Căci cine va fi voit să-şi
scape sufletul, îl va pierde; dar
cine va fi pierdut sufletul său
pentru mine, acesta îl va scăpà.
25 Pentrucă ce-şi foloseşte un
om câştigând lumea întreagă, şi
pierzându-se pe sine însuşi sau
fiind păgubit?
26 Căci cine se va fi ruşinat de
mine şi de cuvintele mele, de
acesta se va ruşinà Fiul omului,
când va venì întru mărirea sa şi
a Tatălui şi a sfinţilor îngeri.
27 Şi zic vouă: sunt într'adevăr,
unii din cei de faţă cari nu vor
gustà moarte până ce nu vor fi
văzut împărăţia lui Dumnezeu.
28 Şi după cuvintele acestea, ca
la opt zile, luând cu sine pe Petru
şi pe Ioan şi pe Iacob se suì pe
munte ca să se roage.
29 Şi când se rugà chipul feţei
lui se făcù altul, şi îmbrăcămintea
lui albă, strălucind.
30 Şi iată vorbeau împreună cu
dânsul doi bărbaţi, cari erau Moise
şi Elie,
31 Cari arătându-se în mărire
spuneau sfârşitul său pe care aveà
să-l împlinească în Ierusalem.
32 Iar Petru şi cei împreună cu
dânsul erau îngreuiaţi de somn;
dar veghind ei încă văzură mări-
rea lui şi pe cei doi bărbaţi cari
stăteau împreună cu dânsul.
33 Şi pe când se despărţiau ei
dela dânsul, Petru zise către Iisus:

unto Jesus, Master, it is good for
us to be here: and let us make
three tabernacles; one for thee,
and one for Moses, and one for
Elias: not knowing what he said.
34 While he thus spake, there
came a cloud, and overshadowed
them: and they feared as they
entered into the cloud.
35 And there came a voice out of
the cloud, saying, This is my be-
loved Son: hear him.
36 And when the voice was past,
Jesus was found alone. And they
kept *it* close, and told no man in
those days any of those things
which they had seen.
37 ¶ And it came to pass, that
on the next day, when they were
come down from the hill, much
people met him.
38 And, behold, a man of the
company cried out, saying, Mas-
ter, I beseech thee, look upon my
son: for he is mine only child.
39 And, lo, a spirit taketh him,
and he suddenly crieth out; and
it teareth him that he foameth
again, and bruising him hardly
departeth from him.
40 And I besought thy disciples
to cast him out; and they could
not.
41 And Jesus answering said, O
faithless and perverse generation,
how long shall I be with you, and
suffer you? Bring thy son hither.
42 And as he was yet a coming,
the devil threw him down, and
tare *him*. And Jesus rebuked the
unclean spirit, and healed the
child, and delivered him again to
his father.
43 ¶ And they were all amazed
at the mighty power of God. But

Învăţătorule, este bine ca noi să
fim aici, şi să facem trei colibi,
una ţie şi lui Moise una şi una
lui Elie, neştiind ce vorbeşte.
34 Zicând el acestea se făcù un
nor şi-i umbrì; iar dânşii se în-
spăimântară când ei intrară în
nor.
35 Şi se făcù un glas din nor
zicând: acesta este Fiul meu cel
ales, ascultaţi de dânsul.
36 Şi când se făceà glasul Iisus
se aflà singur. Şi ei tăcură şi nu
spuseră în acele zile nimănui ni-
mic din cele ce văzuseră.
37 Iar în ziua următoare dându-
se ei jos depe munte, îl întimpină
gloată multă.
38 Şi iată un bărbat din gloată
strigă zicând: Învăţătorule, te rog,
caută spre fiul meu, că-l am nu-
mai pe el,
39 Şi iată spirit îl apucă şi d'o-
dată răcneşte şi-l scutură cu spu-
mare, şi abià se depărtează dela
dânsul sdrobindu-l.
40 Şi m'am rugat de ucenicii tăi
ca să-l deà afară, dar nu putură.
41 Şi Iisus răspunzând zise: o
neam necredincios şi sucit, până
când voi fi la voi şi vă voi îngă-
duì? Adù acì pe fiul tău.
42 Dar pe când veneà la dânsul,
îl scutură demonul şi-l sgudui
tare: iar Iisus certă spiritul ne-
curat, şi tămăduì pe copil şi-l
dete tatălui său.
43 Şi toţi rămaseră uimiţi de
mărirea lui Dumnezeu. Dar pe

while they wondered every one at all things which Jesus did, he said unto his disciples,

44 Let these sayings sink down into your ears : for the Son of man shall be delivered into the hands of men.

45 But they understood not this saying, and it was hid from them, that they perceived it not : and they feared to ask him of that saying.

46 ¶ Then there arose a reasoning among them, which of them should be greatest.

47 And Jesus, perceiving the thought of their heart, took a child, and set him by him,

48 And said unto them, Whosoever shall receive this child in my name receiveth me : and whosoever shall receive me receiveth him that sent me : for he that is least among you all, the same shall be great.

49 ¶ And John answered and said, Master, we saw one casting out devils in thy name; and we forbad him, because he followeth not with us.

50 And Jesus said unto him, Forbid *him* not : for he that is not against us is for us.

51 ¶ And it came to pass, when the time was come that he should be received up, he stedfastly set his face to go to Jerusalem,

52 And sent messengers before his face : and they went, and entered into a village of the Samaritans, to make ready for him.

53 And they did not receive him, because his face was as though he would go to Jerusalem.

când toţi se minunau de toate câte făceà, Iisus zise către ucenicii săi:

44 Puneţi voi în urechile voastre cuvintele acestea: căci Fiul omului are să fie dat în mâini de oameni.

45 Dar ei nu înţelegeau rostul acesta, şi erà ascuns faţă de dânşii, ca să nu-l priceapă; şi se temeau ca să-l întrebe despre acest rost.

46 Şi intră gând în ei, cine dintre dânşii ar fi mai mare.

47 Dar Iisus cunoscând gândul inimii lor, luând un copil îl puse lângă sine,

48 Şi le zise: oricine va fi primit pe acest copil în numele meu, pe mine mă primeşte; şi oricine mă va fi primit pe mine, primeşte pe cel care m'a trimis pe mine; căci cine este mai mic între voi toţi, acesta este mare.

49 Şi răspunzând Ioan zise: Învăţătorule, ştim pe unul care în numele tău dă afară pe demoni, şi-l oprirăm, pentru că nu urmează împreună cu noi.

50 Dar Iisus zise către dânsul: nu opriţi, căci cine nu este împotriva voastră, pentru voi este.

51 Şi când fură împlinite zilele înălţării sale, si el însuşi îşi îndreptă faţa ca să meargă la Ierusalem,

52 Atunci trimise vestitori înaintea feţei sale. Şi ei ducându-se intrară într'un oraş de Samaritani, ca să gătească pentru dânsul;

53 Şi-l primiră, pentru că faţa lui erà îndreptată spre Ierusalim.

54 And when his disciples James and John saw *this*, they said, Lord, wilt thou that we command fire to come down from heaven, and consume them, even as Elias did?

55 But he turned, and rebuked them, and said, Ye know not what manner of spirit ye are of.

56 For the Son of man is not come to destroy men's lives, but to save *them*. And they went to another village.

57 ¶ And it came to pass, that, as they went in the way, a certain *man* said unto him, Lord, I will follow thee whithersoever thou goest.

58 And Jesus said unto him, Foxes have holes, and birds of the air *have* nests; but the Son of man hath not where to lay *his* head.

59 And he said unto another, Follow me. But he said, Lord, suffer me first to go and bury my father.

60 Jesus said unto him, Let the dead bury their dead : but go thou and preach the kingdom of God.

61 And another also said, Lord, I will follow thee; but let me first go bid them farewell, which are at home at my house.

62 And Jesus said unto him, No man, having put his hand to the plough, and looking back, is fit for the kingdom of God.

CHAPTER X.

AFTER these things the Lord appointed other seventy also,

54 Şi văzând ucenicii săi Iacob şi Ioan ziseră: Doamne, voeşti să zicem ca să se pogoare foc din cer şi să-i mistuească precum a făcut şi Elie?

55 Iar el întorcându-se îi certă. Şi zise: Nu ştiţi ai cărui spirit sunteţi voi; căci Fiul omului n'a venit să pearză suflete de oameni, ci să scape.

56 Şi se duseră într'alt sat.

57 Şi mergând ei, unul zise către dânsul pe cale: voi urmà ţie oriunde te vei fi dus.

58 Şi Iisus îi zise: vulpile au vizuini şi paserile cerului locuinţe, însă Fiul omului n'are unde să-şi plece capul.

59 Atunci zise către un altul: urmează-mi. Iar el zise: Doamne, dă-mi voe ca mai întâiu ducându-mă să îngrop pe tatăl meu.

60 Şi el zise: lasă morţi să îngroape pe morţii lor, iar tu ducându-te dă ştire în toate părţile de împărăţiea lui Dumnezeu.

61 Şi un altul zise: îţi voi urmà ţie, Doamne, dar mai întâiu dă-mi voie să las în rânduială pe cei care sunt în casa mea.

62 Iar Iisus zise către dânsul: nimenea punând mâna sa pe plug şi uitându-se înapoi, nu este potrivit pentru împărăţiea lui Dumnezeu.

PARTEA X.

IAR după acestea Domnul făcù conoscut şi pe alţi şaptezeci,

and sent them two and two before his face into every city and place, whither he himself would come.

2 Therefore said he unto them, The harvest truly *is* great, but the labourers *are* few: pray ye therefore the Lord of the harvest, that he would send forth labourers into his harvest.

3 Go your ways: behold, I send you forth as lambs among wolves.

4 Carry neither purse, nor scrip, nor shoes: and salute no man by the way.

5 And into whatsoever house ye enter, first say, Peace *be* to this house.

6 And if the son of peace be there, your peace shall rest upon it: if not, it shall turn to you again

7 And in the same house remain, eating and drinking such things as they give: for the labourer is worthy of his hire. Go not from house to house.

8 And into whatsoever city ye enter, and they receive you, eat such things as are set before you:

9 And heal the sick that are therein, and say unto them, The kingdom of God is come nigh unto you.

10 But into whatsoever city ye enter, and they receive you not, go your ways out into the streets of the same, and say,

11 Even the very dust of your city, which cleaveth on us, we do wipe off against you: notwithstanding be ye sure of this, that the kingdom of God is come nigh unto you.

12 But I say unto you, that it

și-i trimise câte doi înaintea feței sale în orice oraș și loc, unde avea să vie el însuși.

2 Și ziceà către dânși: secerișul este mult, dar lucrători puțini; rugați-vă deci de Domnul secerișului ca să scoată lucrători la secerișul său.

3 Mergeți; iată eu vă trimit ca miei între lupi.

4 Nu purtați pungă de bani, nici traistă, nici încălțăminte; nu urați la nimenea pe cale.

5 În casa în care veți fi intrat, ziceți mai întâiu: pace casei aceștiea.

6 Și dacă este acolo fiul păcii, va stà asupra lui pacea voastră; iar dacă nu este, se va întoarce spre voi.

7 Rămâneți în aceeaș, casă mâncând și bând ce sunt la dânsi; pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutați din casă în casă.

8 Și în orice oraș intrați și vă primesc pe voi, mâncați ce vă este pus înainte,

9 Și tămăduiți pe cei bolnavi în el, și spuneți-le: s'a apropieat la voi împărățiea lui Dumnezeu.

10 Dar în orice oraș veți fi intrat și nu vă primește, ieșind în stradele lui ziceți:

11 Și praful ce se lipi de noi din orașul vostru îl scuturăm vouă la picioare; dar cunoașteți aceasta, că s'a apropieat împărățiea lui Dumnezeu.

12 Zic vouă că în ziua aceea va

shall be more tolerable in that day for Sodom, than for that city.

13 Woe unto thee, Chorazin! woe unto thee, Bethsaida! for if the mighty works had been done in Tyre and Sidon, which have been done in you, they had a great while ago repented, sitting in sackcloth and ashes.

14 But it shall be more tolerable for Tyre and Sidon at the judgment, than for you.

15 And thou, Capernaum, which art exalted to heaven, shalt be thrust down to hell.

16 He that heareth you heareth me; and he that despiseth you despiseth me; and he that despiseth me despiseth him that sent me.

17 ¶ And the seventy returned again with joy, saying, Lord, even the devils are subject unto us through thy name.

18 And he said unto them, I beheld Satan as lightning fall from heaven.

19 Behold, I give unto you power to tread on serpents and scorpions, and over all the power of the enemy: and nothing shall by any means hurt you.

20 Notwithstanding in this rejoice not, that the spirits are subject unto you; but rather rejoice, because your names are written in heaven.

21 ¶ In that hour Jesus rejoiced in spirit, and said, I thank thee, O Father, Lord of heaven and earth, that thou hast hid these things from the wise and prudent, and hast revealed them unto

fi mai ușor pentru Sodoma de cât pentru acel oraș.

13 Vai ție Chorazim, vai ție Betsaida; că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult stând în sac și cenușă s'ar fi pocăit.

14 Dar Tirului și Sidonului va fi mai ușor la judecată de cât vouă,

15 Și tu Capernaum, nu fuși ridicat până la cer? Până la iad vei fi pogorît.

16 Cine ascultă de voi de mine ascultă, și cine vă desprețuește pe voi de mine mă desprețueste; iar cine mă desprețuește pe mine desprețuește pe cel care m'a trimis pe mine.

17 Și se întoarseră cei șaptezeci cu bucurie zicând: Doamne, chiar demonii ni-se supun în numele tău.

18 Iar el le zise: zăream pe satan ca un fulger căzând din cer.

19 Iată v'am dat putere să călcați peste șărpi și scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu va vătămà pe voi.

20 Dar nu vă bucurați de aceasta că spiritele vi se supun; bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri.

21 În acelaș ceas se înveseli în sfântul spirit, și zise: te laud Tată, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori; așà, Tată,

babes: even so, Father; for so it seemed good in thy sight.

22 All things are delivered to me of my Father: and no man knoweth who the Son is, but the Father; and who the Father is, but the Son, and *he* to whom the Son will reveal *him*.

23 ¶ And he turned him unto *his* disciples, and said privately, Blessed *are* the eyes which see the things that ye see:

24 For I tell you, that many prophets and kings have desired to see those things which ye see, and have not seen *them;* and to hear those things which ye hear, and have not heard *them*.

25 ¶ And, behold, a certain lawyer stood up, and tempted him, saying, Master, what shall I do to inherit eternal life?

26 He said unto him, What is written in the law? how readest thou?

27 And he answering said, Thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy strength, and with all thy mind; and thy neighbour as thyself.

28 And he said unto him, Thou hast answered right: this do, and thou shalt live.

29 But he, willing to justify himself, said unto Jesus, And who is my neighbour?

30 And Jesus answering said, A certain *man* went down from Jerusalem to Jericho, and fell among thieves, which stripped him of his raiment, and wounded *him*, and departed, leaving *him* half dead.

că așà a fost bunăvoința înaintea ta.

22 Și întorcându-se cătră ucenici zise: toate 'mi sunt date mie de cătră Tatăl meu, și nimenea nu cunoaște cine este Fiul de cât numai Tatăl, și cine este Tatăl de cât numai Fiul, și acela căruia ar voi Fiul să-i descopere.

23 Și întorcându-se la o parte zise cătră ucenici: fericiți sunt ochi care văd ce vedeți.

24 Căci zic vouă că mulți profeți și împărați voiră să vază ce vedeți voi, și nu văzură, și să auză ce auziți, și nu auziră.

25 Și iată un învățător de lege se sculă ispitându-l, zicând: Invățătorule, ce făcând voi moștenì vieața vecinică?

26 Iar el zise cătră dânsul: în lege ce este scris? Cum citești?

27 Și răspunzând zise: „vei iubi pe Domnul Domnezeul tău din toată inima ta și în tot sufletul tău și în toată tăriea ta și în tot cugetul tău", și „pe aproapele tău ca pe tine însuți".

28 Iar el îi zise: drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu.

29 Dar el voind să se îndrepteze pe sine zise cătră Iisus: și cine este aproapele meu?

30 Și răspunzând Iisus zise: un om mergeà în jos dela Ierusalem la Ierichon, și căzù între tâlhari, care și desbrăcându-l și rănindu-l se duseră, lăsându-l jumătate mort.

31 And by chance there came down a certain priest that way: and when he saw him, he passed by on the other side.

32 And likewise a Levite, when he was at the place, came and looked *on him*, and passed by on the other side.

33 But a certain Samaritan, as he journeyed, came where he was: and when he saw him, he had compassion *on him*,

34 And went to *him*, and bound up his wounds, pouring in oil and wine, and set him on his own beast, and brought him to an inn, and took care of him.

35 And on the morrow when he departed, he took out two pence, and gave *them* to the host, and said unto him, Take care of him; and whatsoever thou spendest more, when I come again, I will repay thee.

36 Which now of these three, thinkest thou, was neighbour unto him that fell among the thieves?

37 And he said, He that shewed mercy on him. Then said Jesus unto him, Go, and do thou likewise.

38 ¶ Now it came to pass, as they went, that he entered into a certain village: and a certain woman named Martha received him into her house.

39 And she had a sister called Mary, which also sat at Jesus' feet, and heard his word.

40 But Martha was cumbered about much serving, and came to him, and said, Lord, dost thou not care that my sister hath left

31 Din întâmplare un preot mergeà în jos pe acea cale, și văzându-l trecù p'alăturea de dânsul.

32 Asemenea și un levit sosind la acel loc, după ce venì și văzù trecù p'alăturea de dânsul.

33 Dar un samaritan mergând pe cale venì la el și văzându-l i-se făcù milă,

34 Și apropiindu-se legă rănile lui turnând untdelemn și vin, și punându-l pe dobitocul său îl duse la o casă de poposire, și purtà grijă de dânsul.

35 Iar în ziua următoare dimineața când ieși, scoțând doi dinari dete celui care îi primise și zise: poartă grijă de dânsul, și ce vei fi mai cheltuit eu îți voi da înapoi, când mă întorc iar aci.

36 Care dintre acești trei ți-se pare a fi fost aproapele celui care căzù între tâlhari?

37 Și el zise: cel care făcù milă cu dânsul. Atunci Iisus îi zise: du-te fă și tu asemenea.

38 Iar când ei mergeau el intrà într'un sat: și o femee cu numele Marta îl primì în casa ei.

39 Și aceasta aveà o soră numită Maria, și care stând jos lângă picioarele Domnului ascultà cuvântul lui;

40 Iar Marta erà prinsă la o parte de multă slujire. Și stând zise: Doamne, nu-ți este grijă că sora mea mă lăsă singură ca să slu-

me to serve alone? bid her there-
fore that she help me.
41 And Jesus answered and said
unto her, Martha, Martha, thou
art careful and troubled about
many things :
42 But one thing is needful : and
Mary hath chosen that good part,
which shall not be taken away
from her.

CHAPTER XI.

AND it came to pass, that, as
he was praying in a certain
place, when he ceased, one of his
disciples said unto him, Lord,
teach us to pray, as John also
taught his disciples.
2 And he said unto them, When
ye pray, say, Our Father which
art in heaven, Hallowed be thy
name. Thy kingdom come. Thy
will be done, as in heaven, so in
earth.
3 Give us day by day our daily
bread.
4 And forgive us our sins; for
we also forgive every one that is
indebted to us. And lead us not
into temptation; but deliver us
from evil.
5 And he said unto them, Which
of you shall have a friend, and
shall go to him at midnight,
and say unto him, Friend, lend
me three loaves;
6 For a friend of mine in his
journey is come to me, and I have
nothing to set before him?
7 And he from within shall
answer and say, Trouble me not:
the door is now shut, and my chil-
dren are with me in bed; I cannot
rise and give thee.
8 I say unto you, Though he will

jesc? Zi-i dar ca să pue mâna
împreună cu mine.
41 Și răspunzând Domnul îi zise:
Marta, Marta, pentru multe în-
grijești și de multe te îngrijești,

42 Dar d'un lucru este trebuință;
căci Maria' și alese partea bună, ce
nu va fi luată dela dânsa.

PARTEA XI.

ȘI pe când să rugă el într'un
loc, când încetă, zise către
dânsul unul dintre ucenici săi:
Doamne, învață-ne să ne rugăm,
după cum și Ioan învăță pe uce-
nicii săi.
2 Iar el le zise, când vă rugați,
ziceți: Tată al nostru care ești în
ceruri sfințească-se numele tău;
vie împărățiea ta; facă-se voea ta
precum în cer și pe pământ;

3 Pânea noastră de toate zilele
dă-ne-o nouă în fie care zi;
4 Și ne iartă nouă păcatele noa-
stre, căci și noi iertăm oricui ne
datorează; și nu ne duce în ispită,
ci ne scapă de la cel rău.

5 Și zise către dânși: cine dintre
voi va aveà un prieten, și se va
duce la dânsul în mezul nopții
și-i zice: prietene, împrumută-mi
trei pâni,
6 Pentru-că un prieten al meu
veni depe drum la mine și n'am
ce să-i pun înainte?
7 Și acela răspunzând d'inăuntru
zice: nu mă da de osteneală: acum
este ușa închisă, și copiii mei sunt
în pat cu mine; nu pot sculându-
mă să-ți dau.
8 Zic vouă, chiar dacă nu-i va

not rise and give him, because he
is his friend, yet because of his
importunity he will rise and give
him as many as he needeth.
9 And I say unto you, Ask, and
it shall be given you; seek, and
ye shall find; knock, and it shall
be opened unto you.
10 For every one that asketh re-
ceiveth; and he that seeketh find-
eth; and to him that knocketh it
shall be opened.
11 If a son shall ask bread of
any of you that is a father, will
he give him a stone? or if *he ask*
a fish, will he for a fish give him
a serpent?
12 Or if he shall ask an egg, will
he offer him a scorpion?
13 If ye then, being evil, know
how to give good gifts unto your
children: how much more shall
your heavenly Father give the
Holy Spirit to them that ask
him?
14 ¶ And he was casting out a
devil, and it was dumb. And it
came to pass, when the devil was
gone out, the dumb spake; and
the people wondered.
15 But some of them said, He
casteth out devils through Beel-
zebub the chief of the devils.
16 And others, tempting *him*,
sought of him a sign from
heaven.
17 But he, knowing their
thoughts, said unto them, Every
kingdom divided against itself is
brought to desolation; and a house
divided against a house falleth.
18 If Satan also be divided
against himself, how shall his

da sculându-se pentru că-i este
prieten, totuși pentru îndrăsneala
lui sculându-se îi va da cât are
trebuință.
9 Și eu zic vouă: cereți, și se va
da vouă, căutați, și veți află, bateți,
și se va deschide vouă.

10 Căci oricine cere ia, și cine
caută află, și celui care bate i-se
va deschide.

11 Și dela care dintre voi, ca tată,
va cere fiul pâne, nu cum va i va da
peatră? Sau dacă și pește va cere,
nu cumva i va da șarpe în loc de
pește?
12 Sau dacă va cere și un ou,
nu cumva i va da un scorpion?
13 Deci dacă voi răi fiind știți
să dați lucruri bune la copiii
voștri, cu cât mai vârtos Tatăl
vostru care este în cer va da din
cer spirit sfânt la cei care cer de
la dânsul?
14 Și scotea un demon, și acesta
erà mut; și ieșind demonul mutul
vorbi; și gloatele se minunau.

15 Iar uni dintre dânși ziseră:
cu Beelzebul domnul demonilor
dă afară pe demoni.
16 Și alți ispitindu-l cereau dela
dânsul un semn din cer.

17 Dar el știind gândurile lor le
zise: orice împărăție desbinându-
se în sine este pustiită, și casă
peste casă cade.

18 Și dacă satan s'a desbinat în
sine, cum va sta împărățiea lui?

kingdom stand? because ye say that I cast out devils through Beelzebub.

19 And if I by Beelzebub cast out devils, by whom do your sons cast *them* out? therefore shall they be your judges.

20 But if I with the finger of God cast out devils, no doubt the kingdom of God is come upon you.

21 When a strong man armed keepeth his palace, his goods are in peace:

22 But when a stronger than he shall come upon him, and overcome him, he taketh from him all his armour wherein he trusted, and divideth his spoils.

23 He that is not with me is against me: and he that gathereth not with me scattereth.

24 When the unclean spirit is gone out of a man, he walketh through dry places, seeking rest; and finding none, he saith, I will return unto my house whence I came out.

25 And when he cometh, he findeth *it* swept and garnished.

26 Then goeth he, and taketh *to him* seven other spirits more wicked than himself; and they enter in, and dwell there: and the last *state* of that man is worse than the first.

27 ¶ And it came to pass, as he spake these things, a certain woman of the company lifted up her voice, and said unto him, Blessed *is* the womb that bare thee, and the paps which thou hast sucked.

28 But he said, Yea rather,

Pentru că ziceți că eu cu Beelzebul scot afară pe demoni.

19 Iar dacă eu cu Beelzebul scot afară pe demoni, fiii voștri cu cine îi scot afară? De aceea ei vor fi judecătorii voștri.

20 Și dacă eu cu degetul lui dumnezeu scot afară demoni, a ajuns deci la voi împărățiea lui Dumnezeu.

21 Când cel tare înarmat fiind păzește curtea lui, în pace sunt averile lui.

22 Dar îndată ce un mai tare decât dânsul venind îl va fi biruit, ia armătura lui în care se încrezuse, și imparte prăzile luate dela el.

23 Cine nu este cu mine împrotiva mea este, și cine nu strânge cu mine risipește.

24 Când spiritul necurat va fi ieșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus, și ne găsind zice: mă voi întoarce la casa mea de unde am ieșit.

25 Și venind o găsește măturată și gătită.

26 Atunci se duce și ia cu sine alte șapte spirite mai rele decât el, și intrând locuește aci, și se fac cele, depe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'intâiu.

27 Iar pe când vorbià el acestea o femeie din gloată ridicând glas îi zise: fericit este pântecele care te a purtat și țâțele pe care le-ai supt.

28 Și el zise: așà este, fericiți

blessed *are* they that hear the word of God, and keep it.

29 ¶ And when the people were gathered thick together, he began to say, This is an evil generation: they seek a sign; and there shall no sign be given it, but the sign of Jonas the prophet.

30 For as Jonas was a sign unto the Ninevites, so shall also the Son of man be to this generation.

31 The queen of the south shall rise up in the judgment with the men of this generation, and condemn them: for she came from the utmost parts of the earth to hear the wisdom of Solomon; and, behold, a greater than Solomon *is* here.

32 The men of Nineve shall rise up in the judgment with this generation, and shall condemn it: for they repented at the preaching of Jonas; and, behold, a greater than Jonas *is* here.

33 No man, when he hath lighted a candle, putteth *it* in a secret place, neither under a bushel, but on a candlestick, that they which come in may see the light.

34 The light of the body is the eye: therefore when thine eye is single, thy whole body also is full of light; but when *thine eye* is evil, thy body also *is* full of darkness.

35 Take heed therefore that the light which is in thee be not darkness.

36 If thy whole body therefore *be* full of light, having no part dark, the whole shall be full of light, as when the bright shining of a candle doth give thee light.

37 ¶ And as he spake, a certain

care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc.

29 Și adunându-se gloate în grămadă începù a zice: neamul acesta este neam rău; cere semn, și semn nu-i se va da decât numai semnul lui Iona profetul.

30 Căci după cum Iona fu un semn pentru Niniviți, astfel va fi și Fiul omului pentru neamul acesta.

31 O împărătească dela miază-zi se va ridicà la judecată cu bărbații acestui neam și îi va osândi, că a venit dela marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, si iată mai mult decât Solomon este aci.

32 Bărbați Niniviți se vor sculà la judecată cu neamul acesta și-l vor osândì; că ei se pocăiră la predica lui Iona, și iată mai mult decât Iona este aci.

33 Nimenea aprinzând lumina nu o pune în ascunzătoare nici sub obroc, ci în sfeșnic, pentru ca cei care intră să vază lumina.

34 Luminătorul corpului este ochiul tău. Când ochiul tău este curat, și tot corpul tău este luminat; dar când este rău, și corpul tău este întunecat.

35 Iea seama dar ca lumina care este în tine să nu fie întunerec.

36 Deci dacă tot corpul tău este luminat, ne având vre-o parte întunecată, luminat va fi tot, ca și când luminătorul te luminează cu raza sa.

37 Și pe când vorbià îl rugă un

Pharisee besought him to dine with him: and he went in, and sat down to meat.

38 And when the Pharisee saw *it*, he marvelled that he had not first washed before dinner.

39 And the Lord said unto him, Now do ye Pharisees make clean the outside of the cup and the platter; but your inward part is full of ravening and wickedness.

40 *Ye* fools, did not he that made that which is without make that which is within also?

41 But rather give alms of such things as ye have; and, behold, all things are clean unto you.

42 But woe unto you, Pharisees! for ye tithe mint and rue and all manner of herbs, and pass over judgment and the love of God: these ought ye to have done, and not to leave the other undone.

43 Woe unto you, Pharisees! for ye love the uppermost seats in the synagogues, and greetings in the markets.

44 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye are as graves which appear not, and the men that walk over *them* are not aware *of them*.

45 ¶ Then answered one of the lawyers, and said unto him, Master, thus saying thou reproachest us also.

46 And he said, Woe unto you also, *ye* lawyers! for ye lade men with burdens grievous to be borne, and ye yourselves touch not the burdens with one of your fingers.

47 Woe unto you! for ye build

fariseu ca să prânzească la dânsul; și intrând se puse la masă.

38 Iar fariseul văzând se miră că nu s'a îmbăeat mai întâiu înainte d'a prânzì.

39 Și Domnul zise cătră dânsul: acum voi farisei curățiți partea din afară a paharului și a vasului de mâncare, dar înăuntrul vostru este plin de răpire și răutate.

40 Nemintoșilor, oare cel care făcù ce este din afară, nu făcù și ce este d'înăuntru?

41 Dați dar cele d'înăuntru milostenie, și iată tot vă este curat.

42 Deci vai vouă fariseilor, că dați zeciuială din ismă și rută și din orice legumă, și lăsați la o parte judecarea dreaptă și iubirea cătră Dumnezeu; pe acestea trebuià să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați.

43 Vai vouă fariseilor, că iubiți cel d'intâiu scaun în sinagogi și urările de bine în târguri.

44 Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că sunteți ca mormintele ce nu se cunosc, și oameni care umblă pe d'asupra nu le știu.

45 Și răspunzând unul dintre învățători de lege îi zice: Invățătorule, zicând acestea, și pe noi ne înfruntezi rușinos.

46 Iar el zise: vai și vouă învățătorilor de lege, că încărcați pe oameni cu sarcini anevoe de purtat, iar voi nici cu unul din degetele voastre nu atingeți sarcinile.

47 Vai vouă, pentrucă clădiți

the sepulchres of the prophets, and your fathers killed them.

48 Truly ye bear witness that ye allow the deeds of your fathers: for they indeed killed them, and ye build their sepulchres.

49 Therefore also said the wisdom of God, I will send them prophets and apostles, and *some* of them they shall slay and persecute:

50 That the blood of all the prophets, which was shed from the foundation of the world, may be required of this generation;

51 From the blood of Abel unto the blood of Zacharias, which perished between the altar and the temple: verily I say unto you, It shall be required of this generation.

52 Woe unto you, lawyers! for ye have taken away the key of knowledge: ye entered not in yourselves, and them that were entering in ye hindered.

53 And as he said these things unto them, the scribes and the Pharisees began to urge *him* vehemently, and to provoke him to speak of many things:

54 Laying wait for him, and seeking to catch something out of his mouth, that they might accuse him.

CHAPTER XII.

IN the mean time, when there were gathered together an innumerable multitude of people, insomuch that they trode one upon another, he began to say unto his disciples first of all, Beware ye of the leaven of the Pharisees, which is hypocrisy.

mormintele profeților, iar părinții voștri îi omorîră.

48 Deci dar sunteți martori și încuviințați faptele părinților voștri, pentrucă dânșii iau omorît, iar voi clădiți mormintele lor.

49 De aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu zise: voiu trimite la dânși profeți și apostoli, și dintre ei vor omorî și vor urmărì.

50 Pentru ca să fie cerut înapoi dela neamul acesta sângele tuturor profeților, ce este vărsat dela întemearea lumii,

51 Dela sângele lui Abel până la sângele lui Zacharia care perì între altar și templu; așa este, vă spun, va fi cerut înapoi dela neamul acesta.

52 Vai vouă învățătorilor de lege, că ați luat cheea cunoștinții; voi înșivă n'ați intrat și pe cei care erau să intre i-ați oprit.

53 Și când ieși el de acolo, cărturarii și fariseii începură a-l urî strașnic și a-i da pricină să vorbească de mai multe,

54 Pândindu-l și căutând ca să prinză ceva din gura lui pentru ca să-l învinuească.

PARTEA XII.

ȘI în acelaș timp adunându-se zecimi de mii de gloată, în cât se călcau unii pe alții, începù a vorbi mai intâiu cătră ucenicii săi: feriți-vă pe voi înșivă de aluatul fariseilor, care este fățărie.

2 For there is nothing covered, that shall not be revealed; neither hid, that shall not be known.

3 Therefore whatsoever ye have spoken in darkness shall be heard in the light; and that which ye have spoken in the ear in closets shall be proclaimed upon the housetops.

4 And I say unto you my friends, Be not afraid of them that kill the body, and after that have no more that they can do.

5 But I will forewarn you whom ye shall fear: Fear him, which after he hath killed hath power to cast into hell; yea, I say unto you, Fear him.

6 Are not five sparrows sold for two farthings, and not one of them is forgotten before God?

7 But even the very hairs of your head are all numbered. Fear not therefore: ye are of more value than many sparrows.

8 Also I say unto you, Whosoever shall confess me before men, him shall the Son of man also confess before the angels of God:

9 But he that denieth me before men shall be denied before the angels of God.

10 And whosoever shall speak a word against the Son of man, it shall be forgiven him: but unto him that blasphemeth against the Holy Ghost it shall not be forgiven.

11 And when they bring you unto the synagogues, and *unto* magistrates, and powers, take ye no thought how or what thing ye shall answer, or what ye shall say:

2 Nimic nu este acoperit de toate părțile care nu va fi descoperit, și ascuns care nu va fi cunoscut.

3 De aceea câte ați zis la întuneric, vor fi auzite la lumină, și ce ați vorbit la ureche în camere vor fi vestite depe acoperișul caselor.

4 Vouă vă zic, prieteni mei, nu vă temeți de cei care omoară corpul și după acestea nu mai au ce să mai facă.

5 Vă voi arătà însă de cine să vă temeți; temeți-vă de acela care după ce a omorît are putere să arunce în gheenă. Așà este, zic vouă, de acestea temețivă.

6 Au doar nu se vând cinci vrăbii pentru doi bani? Și nici una din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7 Dar și peri capului vostru toți sunt numărați. Deci nu vă temeți; voi vă deosebiți de multe vrăbii.

8 Și zic vouă, oricine va fi mărturisit pentru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisì pentru dânsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu,

9 Iar cine mă va fi tăgăduit înaintea oamenilor, tăgăduit va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10 Și oricine va zice cuvânt împotriva Fiului omului, iertat va fi lui; dar celui care va fi zis defăimare împotriva Sfântului Spirit nu i-se va iertà.

11 Și când vă duc pe voi la sinagogi și dregătorii și stăpâniri, nu îngrijiți cum sau ce veți răspunde sau ce veți zice,

12 For the Holy Ghost shall teach you in the same hour what ye ought to say.

13 ¶ And one of the company said unto him, Master, speak to my brother, that he divide the inheritance with me.

14 And he said unto him, Man, who made me a judge or a divider over you?

15 And he said unto them, Take heed, and beware of covetousness: for a man's life consisteth not in the abundance of the things which he possesseth.

16 And he spake a parable unto them, saying, The ground of a certain rich man brought forth plentifully:

17 And he thought within himself, saying, What shall I do, because I have no room where to bestow my fruits?

18 And he said, This will I do: I will pull down my barns, and build greater; and there will I bestow all my fruits and my goods.

19 And I will say to my soul, Soul, thou hast much goods laid up for many years; take thine ease, eat, drink, *and* be merry.

20 But God said unto him, *Thou* fool, this night thy soul shall be required of thee: then whose shall those things be, which thou hast provided?

21 So *is* he that layeth up treasure for himself, and is not rich toward God.

22 ¶ And he said unto his disciples, Therefore I say unto you, Take no thought for your life, what ye shall eat; neither for the body, what ye shall put on.

12 Căci Sfântul Spirit vă va învăță chiar în acel ceas ce trebue să spuneți.

13 Și unul din gloată îi zise: Invățătorule, spune fratelui meu să împartă moștenirea cu mine.

14 Iar el îi zise: omule, cine m'a pus judecător sau împărțitor peste voi?

15 Și zise către dânșii: luați aminte și păziți-vă de orice pornire spre înavuțire, pentrucă vieața cuiva nu stă în prisosul ce are din avuțiile sale.

16 Apoi spuse o pildă către dânșii zicând: țarina unui om avut rodi bine.

17 Și se gândià în sine zicând: ce voiu face, că n'am unde să strâng roadele mele?

18 Și zise: aceasta voi face: îmi voiu da jos grânarile și mai mari voiu clădi, și voiu strânge acolo toate roadele mele și bunurile mele,

19 Și voiu zice sufletului meu: suflete, ai multe bunuri puse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te.

20 Dar Dumnezeu îi zise: nemintosule, în noaptea aceasta au să ceară înapoi dela tine sufletul tău; și cele ce ai gătit ale cui vor fi?

21 Așà este cel care adună comoară pentru sine însuși, și nu se înavuțește în Dumnezeu.

22 Și zise către ucenicii săi, drept aceea zic vouă, nu îngrijiți pentru sufletul vostru ce să mâncați nici pentru corpul vostru cu ce să vă îmbrăcați.

23 The life is more than meat, and the body *is more* than raiment.

24 Consider the ravens : for they neither sow nor reap; which neither have storehouse nor barn; and God feedeth them : how much more are ye better than the fowls?

25 And which of you with taking thought can add to his stature one cubit?

26 If ye then be not able to do that thing which is least, why take ye thought for the rest?

27 Consider the lilies how they grow: they toil not, they spin not; and yet I say unto you, that Solomon in all his glory was not arrayed like one of these.

28 If then God so clothe the grass, which is to day in the field, and to morrow is cast into the oven; how much more *will he clothe* you, O ye of little faith?

29 And seek not ye what ye shall eat, or what ye shall drink, neither be ye of doubtful mind.

30 For all these things do the nations of the world seek after: and your Father knoweth that ye have need of these things.

31 ¶ But rather seek ye the kingdom of God; and all these things shall be added unto you.

32 Fear not, little flock; for it is your Father's good pleasure to give you the kingdom.

33 Sell that ye have, and give alms; provide yourselves bags which wax not old, a treasure in the heavens that faileth not, where no thief approacheth, neither moth corrupteth.

23 Sufletul este mai mult decât hrana și corpul decât îmbrăcămintea.

24 Priviți corbii, că nici nu seamănă nici nu seceră, ei n'au cameră nici grânar, și Dumnezeu îi hrănește; cu cât mai mult vă deosibiți voi de paseri!

25 Cine dintre voi îngrijind poate adăoga la vârsta sa un cot?

26 Deci dacă nu puteți nici ce este cel mai neînsemnat lucru, pentru ce îngrijiți de celelalte?

27 Priviți crinii cum cresc nici nu torc nici nu țăs; și zic vouă, nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbrăcă ca unul din aceștia,

28 Dacă dar Dumnezeu îmbracă astfel în câmp iarba, care este azi și mâne se aruncă în cuptor, cu cât mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor?

29 Și voi nu căutați ce să mâncați și ce să beți, și nu fiți necumpăniți;

30 Căci toate acestea le caută păgânii lumii; iar Tatăl vostru știe că aveți trebuință de acestea.

31 Deci căutați împărățiea lui și acestea toate se vor adăoga vouă.

32 Nu te teme, turmă mică; pentru că Tatăl vostru a bine voit să vă dea împărățiea.

33 Vindeți averile voastre și dați milostenie; faceți vouă înșivă pungi ce nu învechesc, comoară neîncetată în ceruri, unde fur nu se apropie nici molie nu strică.

34 For where your treasure is, there will your heart be also.

35 Let your loins be girded about, and *your* lights burning;

36 And ye yourselves like unto men that wait for their lord, when he will return from the wedding; that when he cometh and knocketh, they may open unto him immediately.

37 Blessed *are* those servants, whom the lord when he cometh shall find watching: verily I say unto you, that he shall gird himself, and make them to sit down to meat, and will come forth and serve them.

38 And if he shall come in the second watch, or come in the third watch, and find *them* so, blessed are those servants.

39 And this know, that if the goodman of the house had known what hour the thief would come, he would have watched, and not have suffered his house to be broken through.

40 Be ye therefore ready also: for the Son of man cometh at an hour when ye think not.

41 ¶ Then Peter said unto him, Lord, speakest thou this parable unto us, or even to all?

42 And the Lord said, Who then is that faithful and wise steward, whom *his* lord shall make ruler over his household, to give *them their* portion of meat in due season?

43 Blessed *is* that servant, whom his lord when he cometh shall find so doing.

44 Of a truth I say unto you, that he will make him ruler over all that he hath.

34 Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35 Încinse fie mijloacele voastre și lumânările aprinse;

36 Și voi asemenea oamenilor care așteaptă pe domnul lor înșuși, când se va întoarce dela nuntă ca venind și bătând la ușă îndată să-i deschiză.

37 Fericite sunt slugile acelea pe care venind domnul le va găsì veghind; adevăr zic vouă că se va încinge și-i va pune la masă și trecând alăturea îi va slujì.

38 Și dacă va fi venit în a doua streajă, și în a treia, și va fi găsit astfel, fericite sunt slugile acelea.

39 Cunoașteți dar aceasta, că dacă stăpânul de casă ar ști în ce ceas vine furul ar fi veghiat, și n'ar fi lăsat să i-se sape casa.

40 Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți vine Fiul omului.

41 Și Petru îi zise: Doamne, cătră noi vorbești această pildă sau și cătră toți?

42 Și Domnul zise: cine este dar econom credincios, cu minte, pe care îl va pune stăpânul peste slugărimea sa, spre a da la timp cuvenit demâncarea?

43 Fericită este sluga aceea, pe care venind stăpânul îl va găsì făcând astfel.

44 Adevărat zic vouă câ-l va pune peste toată avuțiea sa.

45 But and if that servant say in his heart, My lord delayeth his coming; and shall begin to beat the menservants and maidens, and to eat and drink, and to be drunken;

46 The lord of that servant will come in a day when he looketh not for *him*, and at an hour when he is not aware, and will cut him in sunder, and will appoint him his portion with the unbelievers.

47 And that servant, which knew his lord's will, and prepared not *himself*, neither did according to his will, shall be beaten with many *stripes*.

48 But he that knew not, and did commit things worthy of stripes, shall be beaten with few *stripes*. For unto whomsoever much is given, of him shall be much required: and to whom men have committed much, of him they will ask the more.

49 ¶ I am come to send fire on the earth; and what will I, if it be already kindled?

50 But I have a baptism to be baptized with; and how am I straitened till it be accomplished!

51 Suppose ye that I am come to give peace on earth? I tell you, Nay; but rather division:

52 For from henceforth there shall be five in one house divided, three against two, and two against three.

53 The father shall be divided against the son, and the son against the father; the mother against the daughter, and the

45 Dar dacă acea slugă va fi zis în inima sa: stăpânul meu întârziază să vie, și va fi început să bată pe slugi și pe slujnici, să mănânce și să bea și să se îmbete,

46 Stăpânul acelei slugi va venì în ziua în care el nu așteaptă și în ceasul când nu știe, și-l va despică în două, și partea lui o va pune cu necredincioșii.

47 Iar sluga aceea care a știut voea stăpânului său și n'a gătit sau n'a făcut după voea lui va fi cumplit bătută.

48 Și care n'a știut, dar a făcut fapte vrednice de bătae, puțin va fi bătută. Dela oricine cui mult s'a dat, mult se va cere dela dânsul, și cui s'a încredințat mult, vor cere dela dânsul mai mult.

49 Foc am venit să arunc pe pământ, și cât de mult voesc ca acum să fie aprins!

50 Dar am un botez spre a fi botezat, și cât de neliniștit sunt până când se va fi îndeplinit!

51 Gândiți că am venit să dau pace pe pământ? Nu, zic vouă, ci numai desbinare.

52 Pentrucă de acum vor fi cinci într'o casă desbinați, trei împotriva a doi, și doi împotriva a trei.

53 Desbinați vor fi: tată împotriva fiului și fiu împotriva tatălui; muma împotriva fiicei si fiica împotriva mumei, soacră împotriva

daughter against the mother; the mother in law against her daughter in law, and the daughter in law against her mother in law.

54 ¶ And he said also to the people, When ye see a cloud rise out of the west, straightway ye say, There cometh a shower; and so it is.

55 And when *ye see* the south wind blow, ye say, There will be heat; and it cometh to pass.

56 *Ye* hypocrites, ye can discern the face of the sky and of the earth; but how is it that ye do not discern this time?

57 Yea, and why even of yourselves judge ye not what is right?

58 ¶ When thou goest with thine adversary to the magistrate, *as thou art* in the way, give diligence that thou mayest be delivered from him; lest he hale thee to the judge, and the judge deliver thee to the officer, and the officer cast thee into prison.

59 I tell thee, thou shalt not depart thence, till thou hast paid the very last mite.

CHAPTER XIII.

THERE were present at that season some that told him of the Galilæans, whose blood Pilate had mingled with their sacrifices.

2 And Jesus answering said unto them, Suppose ye that these Galilæans were sinners above all the Galilæans, because they suffered such things?

3 I tell you, Nay: but, except ye repent, ye shall all likewise perish.

nurorii sale și noră împotriva soacrei.

54 Și ziceà și către gloate: când vedeți nor ridicându-se dela apus, îndată ziceți că vine ploae, mare, și așà este;

55 Și când vedeți suflând vântul dela miază-zi, ziceți că va fi căldură mare, și este.

56 Fățarnici, fața pământului și a cerului știți să le cercetați, dar acest timp cum nu știți să-l cercetați?

57 Pentruce dar nu judecați și dela voi înșivă ce este drept?

58 Și pe când mergi cu protivnicul tău la dregător, dă-ți ostenealâ pe cale ca să te desfaci de dânsul, ca nu cumva să te târască la judecător, și judecătorul să te dea în mâna slujitorului, și slujitorul să te arunce în închisoare.

59 Zic ție, nu vei ieși de acolo până ce nu vei fi plătit și cel din urmă ban.

PARTEA XIII.

ȘI în acelaș timp èrau de față unii aducându-i știre despre Galileeni, al căror sânge Pilat îl amestecà cu jertfele lor.

2 Și răspunzând Iisus le zise: gândiți voi oare că acești Galileeni au fost mai păcătoși decât toți Galileenii, pentru că au pățit acestea?

3 Nu, zic vouă, dar dacă nu vă veți fi pcoăit, toți asemenea veți pieri.

4 Or those eighteen, upon whom
the tower in Siloam fell, and slew
them, think ye that they were sin-
ners above all men that dwelt in
Jerusalem?
5 I tell you, Nay: but, except
ye repent, ye shall all likewise
perish.
6 ¶ He spake also this parable;
A certain *man* had a fig tree
planted in his vineyard; and he
came and sought fruit thereon,
and found none.
7 Then said he unto the dresser
of his vineyard, Behold, these
three years I come seeking fruit
on this fig tree, and find none:
cut it down; why cumbereth it
the ground?
8 And he answering said unto
him, Lord, let it alone this year
also, till I shall dig about it, and
dung *it*:
9 And if it bear fruit, *well*: and
if not, *then* after that thou shalt
cut it down.
10 And he was teaching in one
of the synagogues on the sab-
bath.
11 ¶ And, behold, there was a
woman which had a spirit of in-
firmity eighteen years, and was
bowed together, and could in no
wise lift up *herself*.
12 And when Jesus saw her, he
called *her to him*, and said unto
her, Woman, thou art loosed from
thine infirmity.
13 And he laid *his* hands on her:
and immediately she was made
straight, and glorified God.
14 And the ruler of the syna-
gogue answered with indignation,
because that Jesus had healed on
the sabbath day, and said unto the

4 Sau acei optsprezece peste care
căzù turnul în Siloam și-i omorî,
gândiți voi oare că ei au fost mai
greșiți decât toți oamenii care lo-
cuesc în Ierusalim?
5 Nu, zic vouă, dar dacă nu vă
veți fi pocăit, toți asemenea veți
pierì.
6 Și spuse pilda aceasta: oa-
recine aveà un smochin sădit în
viea sa, și venì căutând rod în-
tr'însul și nu găsì.
7 Atunci zise către vier: iată trei
ani de când viu căutând rod în
acest smochin și nu găsesc; taie-l;
pentruce face și pământul nefo-
lositor?
8 Iar el răspunzându-i zice: Doam-
ne, lasă-l și anul acesta până
când voi fi săpat împrejurul lui
și voi fi pus gunoiu,
9 Și dacă va fi făcut rod în viitor,
bine; iar dacă nu, îl vei tăia.
10 Și învăța într'una din sina-
gogi Sâmbăta.
11 Și iată o femeie aveà de opt-
sprezece ani spirit de slăbiciune,
și erà gârbovită și nu puteà să se
ridice în sus nici de cum.
12 Și văzând-o Iisus o chemă la
sine și-i zise: femeie, ești lăsată
de slăbiciunea ta,
13 Și puse mânile peste dânsa;
și îndată se îndreptă în sus și
măria pe Dumnezeu.
14 Și răspunzând mai marele
sinagogei, adânc măhnindu-se că
Iisus o tămăduì Sâmbăta, ziceà
gloatei că șase zile sunt în care

people, There are six days in
which men ought to work: in
them therefore come and be
healed, and not on the sabbath
day.
15 The Lord then answered him,
and said, *Thou* hypocrite, doth not
each one of you on the sabbath
loose his ox or *his* ass from the
stall, and lead *him* away to water-
ing?
16 And ought not this woman,
being a daughter of Abraham,
whom Satan hath bound, lo, these
eighteen years, be loosed from
this bond on the sabbath day?
17 And when he had said these
things, all his adversaries were
ashamed: and all the people re-
joiced for all the glorious things
that were done by him.
18 ¶ Then said he, Unto what is
the kingdom of God like? and
whereunto shall I resemble it?
19 It is like a grain of mustard
seed, which a man took, and cast
into his garden; and it grew, and
waxed a great tree; and the fowls
of the air lodged in the branches
of it.
20 And again he said, Whereunto
shall I liken the kingdom of God?
21 It is like leaven, which a
woman took and hid in three
measures of meal, till the whole
was leavened.
22 And he went through the
cities and villages, teaching, and
journeying toward Jerusalem.
23 Then said one unto him, Lord,
are there few that be saved? And
he said unto them,
24 ¶ Strive to enter in at the
strait gate: for many, I say unto

trebue a se lucra, deci într'însele
venind tămăduiți-vă și nu în ziua
Sâmbetei.
15 Dar Domnul îi răspunse și
zise: fățarnicilor, fiecare dintre
voi Sâmbăta nu desleagă boul său
or asinul dela iesle, și ducându-l
îl adapă?
16 Iar aceasta, fiică a lui Abraam
fiind, pe care o legă satana, iată
de optsprezece ani, nu trebuià să
fie deslegată de legătura aceasta
în ziua Sămbetei?
17 Și zicând el acestea se ruși-
nau toți care stăteau împotriva
lui, și toată gloata se bucurà de
toate faptele mărețe ce se săvâr-
șiau de dânsul.
18 Deci ziceà: cu ce este ase-
menea împărăția lui Dumnezeu,
și cu ce o voiu asemăna?
19 Este asemenea unui grăunte
de muștar, pe care luându-l un
om îl aruncă în însăși grădina sa,
și crescù și se făcù pom mare, și
paserile cerului locuiră în ramu-
rile lui.
20 Și iar zise: cu ce voiu ase-
măna împărăția lui Dumnezeu?
21 Este asemenea unui aluat, pe
care luându-l o femeie l-a ascuns
în trei măsuri de făină, până ce
s'a dospit tot.
22 Și umblà din oraș în oraș și
din sat în sat învățând și călăto-
rind la Ierusalem.
23 Iar un oarecare îi zise: Doam-
ne, puțini să fie oare cei care
să mântuesc? Și el zise către
dânși:
24 Luptați-vă ca să intrați prin
poarta cea strimtă, că mulți, zic

you, will seek to enter in, and shall not be able.

25 When once the master of the house is risen up, and hath shut to the door, and ye begin to stand without, and to knock at the door, saying, Lord, Lord, open unto us; and he shall answer and say unto you, I know you not whence ye are:

26 Then shall ye begin to say, We have eaten and drunk in thy presence, and thou hast taught in our streets.

27 But he shall say, I tell you, I know you not whence ye are; depart from me, all *ye* workers of iniquity.

28 There shall be weeping and gnashing of teeth, when ye shall see Abraham, and Isaac, and Jacob, and all the prophets, in the kingdom of God, and you *yourselves* thrust out.

29 And they shall come from the east, and *from* the west, and from the north, and *from* the south, and shall sit down in the kingdom of God.

30 And, behold, there are last which shall be first, and there are first which shall be last.

31 ¶ The same day there came certain of the Pharisees, saying unto him, Get thee out, and depart hence: for Herod will kill thee.

32 And he said unto them, Go ye, and tell that fox, Behold, I cast out devils, and I do cures to day and to morrow, and the third *day* I shall be perfected.

33 Nevertheless I must walk to day, and to morrow, and the *day*

vouă, vor căutà să intre și nu vor puteà.

25 Îndată ce stăpânul casei se va fi sculat și va fi închis ușa, și veți fi început să stați afară și să bateți la ușă zicând: Doamne, deschide-ne, și răspunzând vă va zice: nu vă știu de unde sunteți,

26 Atunci veți începe a zice: am mâncat naintea ta și am beut, și în stradele noastre ai învățat.

27 Și va zice: zic vouă, nu vă știu de unde sunteți: „depărtați-vă dela mine toți făptuitorii de nedreptate".

28 Acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților, când veți vedeà pe Abraam și pe Isaac și pe Iacob și pe toți profeții în împărățiea lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară.

29 Și vor venì dela răsărit și dela apus, dela mează-noapte și dela mează-zi, și vor stà la masă în împărățiea lui Dumnezeu.

30 Și iată sunt în urmă care vor fi întâiu, și sunt întâiu care vor fi în urmă.

31 Și în acel ceas se apropiară de dânsul niște farisei zicându-i: ieși și pleacă d'aci, fiindcă Erod voește să te omoare.

32 Și le zise: ducându-vă spuneți vulpii acesteia, iată dau afară demoni și tămăduiri săvârșesc astăzi și mâne, și a treia zi sfârșesc.

33 Dar trebue ca eu să călătoresc astăzi și mâne și în ziua

following: for it cannot be that a prophet perish out of Jerusalem.

34 O Jerusalem, Jerusalem, which killest the prophets, and stonest them that are sent unto thee; how often would I have gathered thy children together, as a hen *doth gather* her brood under *her* wings, and ye would not!

35 Behold, your house is left unto you desolate: and verily I say unto you, Ye shall not see me, *until the* time come when ye shall say, Blessed *is* he that cometh in the name of the Lord.

CHAPTER XIV.

AND it came to pass, as he went into the house of one of the chief Pharisees to eat bread on the sabbath day, that they watched him.

2 And, behold, there was a certain man before him which had the dropsy.

3 And Jesus answering spake unto the lawyers and Pharisees, saying, Is it lawful to heal on the sabbath day?

4 And they held their peace. And he took *him*, and healed him, and let him go;

5 And answered them, saying, Which of you shall have an ass or an ox fallen into a pit, and will not straightway pull him out on the sabbath day?

6 And they could not answer him again to these things.

7 ¶ And he put forth a parable to those which were bidden, when he marked how they chose out the chief rooms; saying unto them,

următoare, pentrucă nu se poate să peară un profet afară din Ierusalem.

34 Ierusaleme, Ierusaleme, care omori pe profeți și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copiii tăi după cum adună paserea puii săi sub aripi, dar n'ați voit.

35 Iată „vi se lasă casa voastră pustie." Dar zic vouă, că nu mă mai vedeți până când veți zice: „binecuvântat cine vine în numele Domnului"

PARTEA XIV.

ȘI când intrà el în casa unuia dintre mai mari fariseilor Sâmbăta ca să mănânce pâne, ei îl pândeau.

2 Și iată un om bolnav de idropică erà înaintea lui.

3 Și răspunzând Iisus vorbì cătră învățătorii de lege și farisei zicând: se cuvine oare a tămăduì Sâmbăta sau nu? Iar ei tăcură.

4 Și apucând îl tămăduì și-i dete drumul.

5 Iar către dânșii răspunzând zise: al cărui dintre voi fiu sau bou va cădeà în puț, și nu îndată îl va trage în sus în ziua Sâmbetei?

6 Și nu fură în stare a răspunde la acestea.

7 Apoi spuse o pildă cătră cei chemați, după ce luă seama cum își alegeau cele d'ântâiu locuri, zicând cătră dânșii:

8 When thou art bidden of any *man* to a wedding, sit not down in the highest room; lest a more honourable man than thou be bidden of him;

9 And he that bade thee and him come and say to thee, Give this man place; and thou begin with shame to take the lowest room.

10 But when thou art bidden, go and sit down in the lowest room; that when he that bade thee cometh, he may say unto thee, Friend, go up higher: then shalt thou have worship in the presence of them that sit at meat with thee.

11 For whosoever exalteth himself shall be abased; and he that humbleth himself shall be exalted.

12 ¶ Then said he also to him that bade him, When thou makest a dinner or a supper, call not thy friends, nor thy brethren, neither thy kinsmen, nor *thy* rich neighbours; lest they also bid thee again, and a recompence be made thee.

13 But when thou makest a feast, call the poor, the maimed, the lame, the blind:

14 And thou shalt be blessed; for they cannot recompense thee: for thou shalt be recompensed at the resurrection of the just.

15 ¶ And when one of them that sat at meat with him heard these things, he said unto him, Blessed *is* he that shall eat bread in the kingdom of God.

16 Then said he unto him, A certain man made a great supper, and bade many:

17 And sent his servant at sup-

8 Când vei fi chemat de cineva la nuntă, nu te pune la masă în cel d'întâiu loc, ca nu cumva să fie chemat de dânsul altul mai cinstit decât tine,

9 Şi venind cel care te-a chemat pe tine şi pe el îţi va zice: dă locul acestuia; şi atunci cu ruşine vei începe a ţine cel din urmă loc.

10 Deci când vei fi chemat, ducându-te aşază-te în cel din urmă loc, ca să-ţi zică, când va fi venit cel care te-a chemat: prietene, mută-te mai în sus; atunci vei aveà cinste înaintea tuturor care stau împreună cu tine la masă.

11 Pentrucă oricine se înalţă pe sine va fi umilit; şi cine se umileşte pe sine va fi înălţat.

12 Dar ziceà şi celui care îl chemase: când faci prânz sau cină, nu chema pe prietenii tăi nici pe fraţii tăi nici pe rudele tale nici vecini avuţi, ca nu cumva şi ei să te cheme iar şi să ai răsplată.

13 Ci când faci ospăţ, cheamă săraci, neputincioşi, şchiopi, orbì,

14 Şi fericit vei fi, pentrucă n'au să-ţi dea înapoi; dar ţi-se va răsplătì la învierea drepţilor.

15 Şi auzind acestea unul dintre cei care sta împreună la masă îi zise: fericit este care va mâncà pâne în împărăţiea lui Dumnezeu.

16 Iar el îi zise: un om făceà cină mare, şi chemă pe mulţi,

17 Şi trimise pe sluga sa la cea-

per time to say to them that were bidden, Come; for all things are now ready.

18 And they all with one *consent* began to make excuse. The first said unto him, I have bought a piece of ground, and I must needs go and see it: I pray thee have me excused.

19 And another said, I have bought five yoke of oxen, and I go to prove them: I pray thee have me excused.

20 And another said, I have married a wife, and therefore I cannot come.

21 So that servant came, and shewed his lord these things. Then the master of the house being angry said to his servant, Go out quickly into the streets and lanes of the city, and bring in hither the poor, and the maimed, and the halt, and the blind.

22 And the servant said, Lord, it is done as thou hast commanded, and yet there is room.

23 And the lord said unto the servant, Go out into the highways and hedges, and compel *them* to come in, that my house may be filled.

24 For I say unto you, That none of those men which were bidden shall taste of my supper.

25 ¶ And there went great multitudes with him: and he turned, and said unto them,

26 If any *man* come to me, and hate not his father, and mother, and wife, and children, and brethren, and sisters, yea, and his own life also, he cannot be my disciple.

27 And whosoever doth not bear

sul cinei să zică celor chemaţi: veniţi că acum este gata.

18 Şi începură unul după altul toţi să ceară iertare. Cel d'intâiu îi zise: ţarină am cumpărat, şi am trebuinţă să mă duc s'o văz; te rog, iartă-mă.

19 Şi altul zise: am cumpărat cinci perechi de boi, şi mă duc să-i încerc; te rog, iartă-mă.

20 Şi altul zise: m'am însurat, şi de aceea nu pot venì.

21 Şi întorcându-se sluga spuse domnului său acestea. Atunci mâniindu-se stăpânul casei zise slugei sale: ieşi îndată în stradele şi cărările oraşului şi adù aici săraci şi neputincioşi şi orbi şi şchiopi.

22 Şi zise sluga: domnule, s'a făcut ce ai poruncit, şi mai este loc.

23 Şi zise domnul către slugă: ieşi la drumuri şi garduri şi sileşte-i să intre, ca să-mi fie casa plină;

24 Căci zic vouă, că din acei bărbaţi care au fost chemaţi niciunul nu va gustà din cina mea.

25 Şi mergeau împreună cu ei gloate multe, şi întorcându-se zise către dânşi:

26 Dacă vine cineva la mine şi nu urăşte pe tatăl său, pe muma sa şi pe femeia sa, şi pe copiii săi, şi pe fraţii săi şi pe surorile sale, şi chiar şi vieaţa sa însăş, nu poate fi ucenicul meu.

27 Oricine nu poartă crucea sa

his cross, and come after me, cannot be my disciple.

28 For which of you, intending to build a tower, sitteth not down first, and counteth the cost, whether he have *sufficient* to finish *it?*

29 Lest haply, after he hath laid the foundation, and is not able to finish *it*, all that behold *it* begin to mock him,

30 Saying, This man began to build, and was not able to finish.

31 Or what king, going to make war against another king, sitteth not down first, and consulteth whether he be able with ten thousand to meet him that cometh against him with twenty thousand?

32 Or else, while the other is yet a great way off, he sendeth an ambassage, and desireth conditions of peace.

33 So likewise, whosoever he be of you that forsaketh not all that he hath, he cannot be my disciple.

34 ¶ Salt *is* good : but if the salt have lost his savour, wherewith shall it be seasoned?

35 It is neither fit for the land, nor yet for the dunghill; *but* men cast it out. He that hath ears to hear, let him hear.

CHAPTER XV.

THEN drew near unto him all the publicans and sinners for to hear him.

2 And the Pharisees and scribes murmured, saying, This man receiveth sinners, and eateth with them.

3 ¶ And he spake this parable unto them, saying,

însuș și vine după mine, nu poate să-mi fie ucenic.

28 Căci cine dintre voi voind a clădì un turn nu stă mai întâiu și socotește cheltueala, dacă are pentru desăvârșire?

29 Ca nu cumva punând el temelie și ne fiind în stare a săvârși, toți privitorii să înceapă a-l luà în râs,

30 Zicând că acest om a început a clăd și n'a fost în stare să săvârșească.

31 Sau care împărat, plecând să se bată în resboiu cu alt împărat nu stă mai întâiu să se sfătuească dacă poate între zece mii să întîmpine pe cel care vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32 Iar dacă nu, fiind el încă departe trimițând solie să roagă pentru cele de pace.

33 Astfel dar oricine dintre voi care nu se lapădă de toate avuțiile sale nu poate să-mi fie ucenic.

34 Bună este sarea; dar dacă și sarea își va fi pierdut puterea, cu ce va fi îndreptată?

35 Nu este folositoare nici pentru pământ, nici pentru gunoiu; oamenii o aruncă afară. Cine are urechi să asculte cu luare aminte.

PARTEA XV.

ȘI toți vameșii și păcătoșii se apropiau de dânsul ca să-l asculte.

2 Dar fariseii și cărturarii murmurau zicând că acesta primește la sine pe păcătoși și mănâncă împreună cu ei.

3 Iar el spuse către dânși această pildă zicând:

4 What man of you, having an hundred sheep, if he lose one of them, doth not leave the ninety and nine in the wilderness, and go after that which is lost, until he find it?

5 And when he hath found *it*, he layeth *it* on his shoulders, rejoicing.

6 And when he cometh home, he calleth together *his* friends and neighbours, saying unto them, Rejoice with me; for I have found my sheep which was lost.

7 I say unto you, that likewise joy shall be in heaven over one sinner that repenteth, more than over ninety and nine just persons, which need no repentance.

8 ¶ Either what woman having ten pieces of silver, if she lose one piece, doth not light a candle, and sweep the house, and seek diligently till she find *it?*

9 And when she hath found *it*, she calleth *her* friends and *her* neighbours together, saying, Rejoice with me; for I have found the piece which I had lost.

10 Likewise, I say unto you, there is joy in the presence of the angels of God over one sinner that repenteth.

11 ¶ And he said, A certain man had two sons :

12 And the younger of them said to *his* father, Father, give me the portion of goods that falleth *to me*. And he divided unto them *his* living.

13 And not many days after the younger son gathered all together, and took his journey into a far country, and there wasted his substance with riotous living.

4 Care om dintre voi având o sută de oi și pierzând una din ele nu lasă pe ce le nouăzeci și nouă în câmpie și se duce după cea pierdută până când o va fi găsit?

5 Și găsind o pune pe umerii săi bucurându-se,

6 Și după ce a venit a casă cheamă prieteni și vecini, zicându-le: bucurați-vă împreună cu mine, că mi-am găsit oaia cea pierdută.

7 Zic vouă că astfel pentru un păcătos care să pocăește va fi bucurie în cer mai mult decât pentru nouăzeci și nouă de drepți, care n'au trebuință de pocăință.

8 Sau care femeie având zece drachme, dacă va fi pierdut o drachmă, nu aprinde oare lumină și mătură casa și caută cu luare aminte până când o va fi găsit?

9 Și după ce a găsit-o cheamă prietenele și vecinele zicând: bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit drachma pe care am pierdut-o.

10 Astfel, zic vouă. este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăește.

11 Și zise: un om aveà doi fii.

12 Și cel mai tânăr dintre ei zise tatălui său: tată, dă-mi partea de avuție ce-mi cade. Și le împărți averea.

13 Și nu după multe zile fiul mai tânăr strângând toate se duse într'o țară depărtată și acolo risipi avuțiea sa viețuind destrămat.

14 And when he had spent all, there arose a mighty famine in that land; and he began to be in want.

15 And he went and joined himself to a citizen of that country; and he sent him into his fields to feed swine.

16 And he would fain have filled his belly with the husks that the swine did eat: and no man gave unto him.

17 And when he came to himself, he said, How many hired servants of my father's have bread enough and to spare, and I perish with hunger!

18 I will arise and go to my father, and will say unto him, Father, I have sinned against heaven, and before thee,

19 And am no more worthy to be called thy son: make me as one of thy hired servants.

20 And he arose, and came to his father. But when he was yet a great way off, his father saw him, and had compassion, and ran, and fell on his neck, and kissed him.

21 And the son said unto him, Father, I have sinned against heaven, and in thy sight, and am no more worthy to be called thy son.

22 But the father said to his servants, Bring forth the best robe, and put *it* on him; and put a ring on his hand, and shoes on *his* feet:

23 And bring hither the fatted calf, and kill *it;* and let us eat, and be merry:

24 For this my son was dead, and is alive again; he was lost, and is found. And they began to be merry.

14 Şi după ce dânsul cheltui tot se întâmpla foamete mare prin acea ţară, şi el începù să fie în lipsă.

15 Şi ducându-se se lipì de unul dintre locuitorii acelei ţări, şi-l trimise la câmpul său să păzească porci;

16 Şi dorià să-şi umple pântecele din roşcovi pe care îi mâncau porcii, dar nimenea nu-i da.

17 Şi venindu-şi în minţi zise: câţi simbriaşi ai tatălui meu au prisos de pâne, iar eu pier aci de foame.

18 Sculându-mă voiu merge la tatăl meu şi-i voiu zice: tată, am greşit în faţa cerului şi înaintea ta.

19 Nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău; fă-mă ca pe unul dintre simbriaşii tăi.

20 Şi sculându-se venì la tatăl său. Şi fiind el încă departe, tatăl său il văzù şi-i se făcù milă, şi alergând se plecà pe gâtul lui şi-l sărutà.

21 Iar fiul îi zise: tată, am greşit în faţa cerului şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău.

22 Şi tatăl zise către slugile sale: aduceţi curând un vestmânt lung, cel d'intâiu, şi îmbrăcaţi-l, şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioare,

23 Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat, înjunghiaţi, şi mâncând să ne veselim,

24 Că acest fiu al meu mort erà şi invie, pierdut erà şi se află. Şi începură a se veseli.

25 Now his elder son was in the field: and as he came and drew nigh to the house, he heard musick and dancing.

26 And he called one of the servants, and asked what these things meant.

27 And he said unto him, Thy brother is come; and thy father hath killed the fatted calf, because he hath received him safe and sound.

28 And he was angry, and would not go in: therefore came his father out, and intreated him.

29 And he answering said to *his* father, Lo, these many years do I serve thee, neither transgressed I at any time thy commandment: and yet thou never gavest me a kid, that I might make merry with my friends:

30 But as soon as this thy son was come, which hath devoured thy living with harlots, thou hast killed for him the fatted calf.

31 And he said unto him, Son, thou art ever with me, and all that I have is thine.

32 It was meet that we should make merry, and be glad: for this thy brother was dead, and is alive again; and was lost, and is found.

CHAPTER XVI.

AND he said also unto his disciples, There was a certain rich man, which had a steward; and the same was accused unto him that he had wasted his goods.

2 And he called him, and said unto him, How is it that I hear this of thee? give an account of thy stewardship; for thou mayest be no longer steward.

25 Iar fiul său mai mare erà la câmp, şi venind când se apropie de casă auzi cântare şi jocuri.

26 Şi chemând la sine pe una dintre slugi întrebă ce să fie acestea.

27 Şi el i spuse că fratele tău a venit; şi talăl tău, pentru că la primit sănătos, înjunghie viţelul cel îngrăşat.

28 Şi se întărâtă de mânie şi nu voià să intre; iar tatăsău ieşind îl rugà.

29 Dar el răspunzând zise tatălui: iată d'atâţia ani îţi slujesc şi niciodată porunca ta n'am călcat, şi mie niciodată nu mi-ai dat un iedişor, ca să mă veselesc cu prietenii mei.

30 Iar când venì acest fiu al tău, care îţi mâncă averea cu desfrânatele, înjunghiaşi pentru dânsul viţelul cel îngrăşat.

31 Şi el îi zise: fiule, tu în totdauna eşti împreună cu mine, şi toate ale mele ale tale sunt.

32 Trebuià să ne veselim şi să ne bucurăm, că fratele tău acesta mort erà şi învie; pierdut erà şi se află.

PARTEA XVI.

ŞI ziceà şi către ucenicii săi: erà un om avut care aveà un econom, şi acesta fu învinuit la dânsul ca risipindu-i averea.

2 Şi chemându-l îi zise: ce este aceasta ce auz de tine? Dă socoteala de economiea ta, căci nu mai poţi fi econom.

3 Then the steward said within himself, What shall I do? for my lord taketh away from me the stewardship: I cannot dig; to beg I am ashamed.

4 I am resolved what to do, that, when I am put out of the stewardship, they may receive me into their houses.

5 So he called every one of his lord's debtors *unto him*, and said unto the first, How much owest thou unto my lord?

6 And he said, An hundred measures of oil. And he said unto him, Take thy bill, and sit down quickly, and write fifty.

7 Then said he to another, And how much owest thou? And he said, An hundred measures of wheat. And he said unto him, Take thy bill, and write fourscore.

8 And the lord commended the unjust steward, because he had done wisely: for the children of this world are in their generation wiser than the children of light.

9 And I say unto you, Make to yourselves friends of the mammon of unrighteousness; that, when ye fail, they may receive you into everlasting habitations.

10 He that is faithful in that which is least is faithful also in much: and he that is unjust in the least is unjust also in much.

11 If therefore ye have not been faithful in the unrighteous mammon, who will commit to your trust the true *riches?*

12 And if ye have not been faithful in that which is another man's, who shall give you that which is your own?

13 ¶ No servant can serve two

3 Iar economul zise în sine: ce am să fac, pentrucă domnul meu ia economiea dela mine? A săpà nu sunt în stare, a cerși îmi este rușine.

4 Știu ce am să fac, pentrucă atunci când voi fi fost dat afară din economie să mă primească chiar în casele lor.

5 Și chemând la sine câte unul pe fie care dintre datornicii domnului său zise celui d'intâiu: cât ești dator domnului meu?

6 Iar el zise: o sută de măsuri de untdelemn. Și el îi zise: primește-ți înscrisul și șezând scrie degrab cincizeci.

7 După aceea zise celuilalt: dar tu cât ești dator? Iar el zise: o sută de măsuri de grâu. Și el îi zice: primește-ți înscrisul și scrie optzeci.

8 Și domnul lăudà pe economul nedrept, fiindcă făcù cu minte; pentrucă fiii acestui veac sunt față de neamul lor înșuși mai cu minte decât fiii luminii.

9 Și eu vă zic: faceți-vă înșivă prieteni din Mamona cel nedrept pentrucă atunci când el va fi încetat să vă primească ei în locuințele vecinice.

10 Cel credincios în puțin este credincios și în mult, și cel nedrept în puțin nedrept este și în mult.

11 Deci dar, dacă n'ați fost credincioși în Mamona cel nedrept, cine vă va încredință adevărul?

12 Și dacă n'ați fost credincioși în ceea ce este străin, cine va da vouă ce este al vostru.

13 Nici o slugă nu poate sluji

masters: for either he will hate the one, and love the other; or else he will hold to the one, and despise the other. Ye cannot serve God and mammon.

14 And the Pharisees also, who were covetous, heard all these things: and they derided him.

15 And he said unto them, Ye are they which justify yourselves before men; but God knoweth your hearts: for that which is highly esteemed among men is abomination in the sight of God.

16 The law and the prophets *were* until John: since that time the kingdom of God is preached, and every man presseth into it.

17 And it is easier for heaven and earth to pass, than one tittle of the law to fail.

18 Whosoever putteth away his wife, and marrieth another, committeth adultery: and whosoever marrieth her that is put away from *her* husband committeth adultery.

19 ¶ There was a certain rich man, which was clothed in purple and fine linen, and fared sumptuously every day:

20 And there was a certain beggar named Lazarus, which was laid at his gate, full of sores,

21 And desiring to be fed with the crumbs which fell from the rich man's table: moreover the dogs came and licked his sores.

22 And it came to pass, that the beggar died, and was carried by the angels into Abraham's bosom: the rich man also died, and was buried;

23 And in hell he lift up his eyes,

la doi domni; căci sau pe unul va urì și pe celalalt îl va iubì, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va despreţuì. Nu puteți slujì lui Dumnezeu și lui Mamona.

14 Și acestea toate le auzeau fariseii care erau iubitori de argint, dar îl luau în râs de față.

15 Și le zise: voi sunteți oameni care vă faceți drepți înșivă înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; pentrucă ce este ales între oameni, urîciune este înaintea lui Dumnezeu.

16 Legea și profeții până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare prin stăruință pătrunde în ea.

17 Dar mai lesne este ca să treacă cerul și pământul decât să cază un corn de literă din lege.

18 Oricine lasă femeia sa și se însoară cu alta săvârșește adulter, și cine se însoară cu cea lăsată de bărbat săvârșește adulter.

19 Erà un om avut, și se îmbrăcà în purpură și bis veselindu-se strălucit în fiecare zi.

20 Erà și un sărac cu numele Lazăr care fusese aruncat la poarta lui, plin fiind de răni

21 Și dorind să se sature din cele ce cădeau dela masa avutului:

22 Dar și cânii venind lingeau rănile lui. Și murì săracul și el fu dus de îngeri în sânul lui Abraam; murì însă și avutul și fu înmormântat.

23 Și în Iad ridicându-și ochi,

being in torments, and seeth Abraham afar off, and Lazarus in his bosom.

24 And he cried and said, Father Abraham, have mercy on me, and send Lazarus, that he may dip the tip of his finger in water, and cool my tongue; for I am tormented in this flame.

25 But Abraham said, Son, remember that thou in thy lifetime receivedst thy good things, and likewise Lazarus evil things: but now he is comforted, and thou art tormented.

26 And beside all this, between us and you there is a great gulf fixed: so that they which would pass from hence to you cannot; neither can they pass to us, that *would come* from thence.

27 Then he said, I pray thee therefore, father, that thou wouldest send him to my father's house:

28 For I have five brethren; that he may testify unto them, lest they also come into this place of torment.

29 Abraham saith unto him, They have Moses and the prophets; let them hear them.

30 And he said, Nay, father Abraham: but if one went unto them from the dead, they will repent.

31 And he said unto him, If they hear not Moses and the prophets, neither will they be persuaded, though one rose from the dead.

CHAPTER XVII.

THEN said he unto the disciples, It is impossible but that offences will come: but woe *unto him*, through whom they come!

fiind el în chinuri, vede de departe pe Abraam și pe Lazăr în sânul lui.

24 Atunci el strigând zise: Tată Abraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr, pentru ca să întingă în apă vârful degetului său și să-mi răcorească limba, fiindcă în dureri sunt în flacărea aceasta.

25 Dar Abraam zise: fiule, adu-ți aminte că ți-ai primit cele bune în vieața ta, și Lazăr asemenea cele rele; acum dar el este mângâiat aici, iar tu ești în dureri.

26 Și pe lângă toate acestea între noi și între voi este statornicită o prăpastie mare, pentru ca cei care voesc să nu poată trece de aici la voi, nici de acolo să nu treacă la noi.

27 Atunci zise: te rog dar, tată, ca să-l trimiți în casa tatălui meu:

28 Căci am cinci frați, pentru ca să le spue adevărul, ca să nu vie și dânși în acest loc de chin.

29 Dar Abraam zise: au pe Moise și pe profeți, să asculte de dânși.

30 Și el zise: nu, tată Abraame, ci dacă cineva dintre morți se va fi dus la dânși, se vor pocăi.

31 Iar el îi zise: dacă nu ascultă de Moise și de profeți, nu vor fi înduplecați nici dacă se va fi sculat cineva dintre morți.

PARTEA XVII.

ATUNCI zise către ucenici: este peste putință ca să nu vie smintelile; dar vai aceluia prin care vin;

2 It were better for him that a millstone were hanged about his neck, and he cast into the sea, than that he should offend one of these little ones.

3 ¶ Take heed to yourselves: If thy brother trespass against thee, rebuke him; and if he repent, forgive him.

4 And if he trespass against thee seven times in a day, and seven times in a day turn again to thee, saying, I repent; thou shalt forgive him.

5 And the apostles said unto the Lord, Increase our faith.

6 And the Lord said, If ye had faith as a grain of mustard seed, ye might say unto this sycamine tree, Be thou plucked up by the root, and be thou planted in the sea; and it should obey you.

7 But which of you, having a servant plowing or feeding cattle, will say unto him by and by, when he is come from the field, Go and sit down to meat?

8 And will not rather say unto him, Make ready wherewith I may sup, and gird thyself, and serve me, till I have eaten and drunken; and afterward thou shalt eat and drink?

9 Doth he thank that servant because he did the things that were commanded him? I trow not.

10 So likewise ye, when ye shall have done all those things which are commanded you, say, We are unprofitable servants: we have done that which was our duty to do.

11 ¶ And it came to pass, as he

2 Este mai folositor pentru dânsul, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său și a fost repezit în mare, decât să smintească pe unul dintre acești mici.

3 Luați aminte de voi înșivă. Dacă va fi greșit fratele tău, ceartă-l, și dacă se va fi pocăit, iartă-l.

4 Și dacă va fi greșit ție de șapte ori pe zi și de șapte ori se va fi întors la tine zicând: mă pocăesc, îl vei ierta.

5 Și apostolii ziseră Domnului: dă-ne mai multă credință.

6 Iar Domnul zise: dacă ați aveà credință cât un grăunte de muștar, ați zice acestui sicomor: desrădăcineazăte și sădește-te în mare, și v'ar fi ascultat.

7 Și cine dintre voi având o slugă arând sau păstorind, este care îi va zice, fiind venită din câmp: trecând îndată șezi la masă?

8 Ci oare nu-i va zice: gătește ce să cinez, și încingându-te slujește-mi până să mănânc și să beau, și după acestea mănâncă și bea tu?

9 Nu cumva are să mulțumească slugei, pentrucă făcù ce i-s'a poruncit?

10 Astfel și voi, când veți fi făcut toate cele poruncite vouă, ziceți că suntem slugi nefolositoare, ce eram datori să facem am făcut.

11 Și pe când mergeà la Ieru-

went to Jerusalem, that he passed through the midst of Samaria and Galilee.

12 And as he entered into a certain village, there met him ten men that were lepers, which stood afar off:

13 And they lifted up *their* voices, and said, Jesus, Master, have mercy on us.

14 And when he saw *them*, he said unto them, Go shew yourselves unto the priests. And it came to pass, that, as they went, they were cleansed.

15 And one of them, when he saw that he was healed, turned back, and with a loud voice glorified God,

16 And fell down on *his* face at his feet, giving him thanks: and he was a Samaritan.

17 And Jesus answering said, Were there not ten cleansed? but where *are* the nine?

18 There are not found that returned to give glory to God, save this stranger.

19 And he said unto him, Arise, go thy way: thy faith hath made thee whole.

20 ¶ And when he was demanded of the Pharisees, when the kingdom of God should come, he answered them and said, The kingdom of God cometh not with observation:

21 Neither shall they say, Lo here! or, lo there! for, behold, the kingdom of God is within you.

22 And he said unto the disciples, The days will come, when

salem, dânsul trecea printre Samaria și Galilea.

12 Și intrând el într'un sat îi ieșiră înainte zece bărbați leproși, care stătură de departe,

13 Și ei ridicară glas zicând: Iisuse, Învățătorule, fie-ți milă de noi.

14 Și văzând le zice: ducându-vă arătați-vă preoților. Și pe când ei mergeau fură curățiți.

15 Iar unul dintre dânși văzând că este vindecat, se întoarse mărind cu glas tare pe Dumnezeu

16 Și căzù cu fața la picioarele lui mulțumindu-i; și el erà un Samaritan.

17 Și răspunzând Iisus zise: oare nu zece fură curățiți? Cei nouă unde sunt?

18 N'au fost ei găsiți întorcându-se să dea mărire lui Dumnezeu decât numai acesta de alt neam?

19 Și-i zise: sculându-te du-te; credința ta te-a scăpat.

20 Și fiind întrebat de către farisei, când vine împărățiea lui Dumnezeu, le răspunse și zise: împărățiea lui Dumnezeu nu vine pe văzute cu ochii;

21 Nici nu vor zice: iată este acì sau colo; căci iată împărățiea lui Dumnezeu este în mijlocul vostru.

22 Și zise către ucenici: vor venì zile când veți dorì să vedeți una

ye shall desire to see one of the days of the Son of man, and ye shall not see *it*.

23 And they shall say to you, See here; or, see there: go not after *them*, nor follow *them*.

24 For as the lightning, that lighteneth out of the one *part* under heaven, shineth unto the other *part* under heaven; so shall also the Son of man be in his day.

25 But first must he suffer many things, and be rejected of this generation.

26 And as it was in the days of Noe, so shall it be also in the days of the Son of man.

27 They did eat, they drank, they married wives, they were given in marriage, until the day that Noe entered into the ark, and the flood came, and destroyed them all.

28 Likewise also as it was in the days of Lot; they did eat, they drank, they bought, they sold, they planted, they builded;

29 But the same day that Lot went out of Sodom it rained fire and brimstone from heaven, and destroyed *them* all.

30 Even thus shall it be in the day when the Son of man is revealed.

31 In that day, he which shall be upon the housetop, and his stuff in the house, let him not come down to take it away: and he that is in the field, let him likewise not return back.

32 Remember Lot's wife.

33 Whosoever shall seek to save his life shall lose it; and whosoever shall lose his life shall preserve it.

dintre zilele Fiului omului, și nu veți vedea.

23 Și vor zice vouă: iată colo, iată acì; nu vă duceți, nici nu grăbiți după dânși.

24 Căci după cum fulgerul fulgerând din o parte de sub cer, luminează până la cealaltă parte sub cer, astfel va fi Fiul omului în ziua lui.

25 Dar mai întâiu trebue ca el să sufere mult și să nu fie primit drept bun de neamul acesta.

26 Și după cum a fost în zilele lui Noe, astfel va fi și în zilele Fiului omului:

27 Mâncau, beau, se însurau, se măritau până în ziua când intrà Noe în corabie, și venì potopul și pierdù pe toți.

28 Asemenea după cum a fost în zilele lui Lot: mâncau, beau, cumpărau, vindeau, sădiau, clădiau;

29 Iar în ziua în care ieși Lot din Sodoma plouă foc și pucioasă din cer, și pierdù pe toți.

30 În acelaș chip va fi în ziua în care se descoperă Fiul omului.

31 În aceea zi cine va fi pe învelișul casei și sculele lui în casă, să nu se dea jos ca să le ia, și cine este la câmp deasemenea să nu se întoarcă îndărăt.

32 Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot.

33 Cine va fi căutat să câștige sufletul său, îl va perde; și cine îl va fi perdut, îl va păstrà în vieață.

34 I tell you, in that night there shall be two *men* in one bed; the one shall be taken, and the other shall be left.

35 Two *women* shall be grinding together; the one shall be taken, and the other left.

36 Two *men* shall be in the field; the one shall be taken, and the other left.

37 And they answered and said unto him, Where, Lord? And he said unto them, Wheresoever the body *is*, thither will the eagles be gathered together.

CHAPTER XVIII.

AND he spake a parable unto them *to this end*, that men ought always to pray, and not to faint;

2 Saying, There was in a city a judge, which feared not God, neither regarded man:

3 And there was a widow in that city; and she came unto him, saying, Avenge me of mine adversary.

4 And he would not for a while: but afterward he said within himself, Though I fear not God, nor regard man;

5 Yet because this widow troubleth me, I will avenge her, lest by her continual coming she weary me.

6 And the Lord said, Hear what the unjust judge saith.

7 And shall not God avenge his own elect, which cry day and night unto him, though he bear long with them?

8 I tell you that he will avenge

34 Zic vouă, în noaptea aceasta din doi care vor fi pe acelaş pat, unul va fi luat, şi celalalt va fi lăsat.

35 Din două care vor fi râşnind împreună, una va fi luată, iar cealaltă va fi lăsată.

36 Din doi care vor fi în câmp, unul va fi luat şi celalalt va fi lăsat.

37 Şi răspunzând dânşi îi zic: unde, Doamne? Iar el le zise: unde este corpul, acolo şi vulturi vor fi adunaţi.

PARTEA XVIII.

ATUNCI le spuse o pildă că ei trebue să se roage totdauna, şi să nu pearză răbdarea,

2 Zicând: într'un oraş erà un judecător, care nu se temea de Dumnezeu şi de om nu se sfia.

3 Erà însă o văduvă în acel oraş, şi venià la dânsul zicând: fă-mi dreptate faţă de protivnicul meu.

4 Şi el nu voì cătva timp; dar după acestea zise în sine însuşi: deşi de Dumnezeu nu mă tem, nici de om nu mă sfiesc,

5 Totuşi, pentru că văduva aceasta imi face supărare, îi voiu face dreptate, ca nu în cele din urmă venind să mă înfrunteze straşnic.

6 Şi Domnul zise: auziţi ce zice judecătorul nedrept!

7 Dar Dumnezeu nu va face oare dreptate celor aleşi ai săi, care strigă cătră dânsul ziua şi noaptea, şi rabdă îndelung pentru dânşi?

8 Zic vouă că va face în grabă

them speedily. Nevertheless when the Son of man cometh, shall he find faith on the earth?

9 And he spake this parable unto certain which trusted in themselves that they were righteous, and despised others:

10 Two men went up into the temple to pray; the one a Pharisee, and the other a publican.

11 The Pharisee stood and prayed thus with himself, God, I thank thee, that I am not as other men *are*, extortioners, unjust, adulterers, or even as this publican.

12 I fast twice in the week, I give tithes of all that I possess.

13 And the publican, standing afar off, would not lift up so much as *his* eyes unto heaven, but smote upon his breast, saying, God be merciful to me a sinner.

14 I tell you, this man went down to his house justified *rather* than the other: for every one that exalteth himself shall be abased; and he that humbleth himself shall be exalted.

15 And they brought unto him also infants, that he would touch them: but when *his* disciples saw *it*, they rebuked them.

16 But Jesus called them *unto him*, and said, Suffer little children to come unto me, and forbid them not: for of such is the kingdom of God.

17 Verily I say unto you, Whosoever shall not receive the kingdom of God as a little child shall in no wise enter therein.

18 And a certain ruler asked him,

dreptatea lor. Dar Fiul omului când va fi venit găsi-va el oare credinţă pe pământ?

9 Şi zise pilda aceasta cătră unii care aveau încredere în sine însuşi că sunt drepţi şi care despreţuiau pe ceilalţi.

10 Doi oameni se duseră sus în santuar ca să se roage, unul fariseu şi celalalt vameş.

11 Fariseul stând se rugà astfel: Dumnezeule, îţi mulţumesc că nu sunt ca ceilalţi oameni, răpitori, nedrepţi, necredincioşi în căsătorie, sau şi ca acest vameş:

12 Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte dobândesc.

13 Iar vameşul de departe stând nu voià nici ochii să-i ridice spre cer, ci-şi bătea peptul zicând: Dumnezeule, iartă-mă pe mine păcătosul.

14 Zic vouă, acesta sau acela se duse la casa sa ca fiind cunoscut de drept? Pentru că oricine care se înalţă pe sine va fi umilit, iar care se umileşte pe sine va fi înălţat.

15 Şi aduceau la dânsul şi copii mici ca să-i atingă pe ei; şi văzând ucenicii îi înfruntau.

16 Dar Iisus îi chemà la sine zicând: lăsaţi copiii să vină la mine şi nu-i opriţi; căci împărăţiea lui Dumnezeu este a unora ca aceştia.

17 Adevăr zic vouă, oricine nu va fi primit împărăţiea lui Dumnezeu ca un copil, nu va intrà în-tr'ânsa.

18 Şi-l întrebà un mai mare

saying, Good Master, what shall I do to inherit eternal life?

19 And Jesus said unto him, Why callest thou me good? none *is* good, save one, *that is*, God.

20 Thou knowest the commandments, Do not commit adultery, Do not kill, Do not steal, Do not bear false witness, Honour thy father and thy mother.

21 And he said, All these have I kept from my youth up.

22 Now when Jesus heard these things, he said unto him, Yet lackest thou one thing: sell all that thou hast, and distribute unto the poor, and thou shalt have treasure in heaven: and come, follow me.

23 And when he heard this, he was very sorrowful: for he was very rich.

24 And when Jesus saw that he was very sorrowful, he said, How hardly shall they that have riches enter into the kingdom of God!

25 For it is easier for a camel to go through a needle's eye, than for a rich man to enter into the kingdom of God.

26 And they that heard *it* said, Who then can be saved?

27 And he said, The things which are impossible with men are possible with God.

28 Then Peter said, Lo, we have left all, and followed thee.

29 And he said unto them, Verily I say unto you, There is no man that hath left house, or parents, or

zicând: Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc vieața vecinică?

19 Iar Iisus îi zise: Pentru ce mă numești bun? Nimenea nu este bun de cât numai unul, Dumnezeu.

20 Știi poruncile: „nu săvârși adulter, nu omorî, nu furà, nu mărturisì mincinos, cinstește pe tatăl tău și pe muma ta".

21 Iar el zise: acestea toate le-am păzit din tinerețea mea.

22 Și auzind Iisus îi zise: îți mai lipsește una; vinde toate câte ai și împarte la săraci, și vei aveà comoară în ceruri; și vino, urmează-mi.

23 Iar el auzind acestea se întristà tare; căci erà foarte avut.

24 Și văzându-l Iisus zise: cât de greu vor întrà avuții în împărățiea lui Dumnezeu,

25 Căci mai lesne este pentru o cămilă să intre printr'o ureche de ac, decât pentru un avut să intre în împărățiea lui Dumnezeu.

26 Iar cei care auziră ziseră: și cine poate fi mântuit?

27 Și el zise: cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu.

28 Iar Petru zise: iată noi după ce lăsarăm ale noastre ți-am urmat ție.

29 Și el le zise: adevăr zic vouă, nu este nimenea care pentru împărățiea lui Dumnezeu lasă casă sau

brethren, or wife, or children, for the kingdom of God's sake,

30 Who shall not receive manifold more in this present time, and in the world to come life everlasting.

31 ¶ Then he took *unto him* the twelve, and said unto them, Behold, we go up to Jerusalem, and all things that are written by the prophets concerning the Son of man shall be accomplished.

32 For he shall be delivered unto the Gentiles, and shall be mocked, and spitefully entreated, and spitted on:

33 And they shall scourge *him*, and put him to death: and the third day he shall rise again.

34 And they understood none of these things: and this saying was hid from them, neither knew they the things which were spoken.

35 ¶ And it came to pass, that as he was come nigh unto Jericho, a certain blind man sat by the way side begging:

36 And hearing the multitude pass by, he asked what it meant.

37 And they told him, that Jesus of Nazareth passeth by.

38 And he cried, saying, Jesus, *thou* son of David, have mercy on me.

39 And they which went before rebuked him, that he should hold his peace: but he cried so much the more, *Thou* son of David, have mercy on me.

40 And Jesus stood, and commanded him to be brought unto him: and when he was come near, he asked him,

femeie sau frați sau părinți sau copii,

30 Și care să nu ia înmulțit în acest timp, iar în veacul viitor vieață vecinică.

31 Și după ce luă la sine pe cei doisprezece zise către dânși: iată mergem în sus la Ierusalem, și vor fi împlinite toate cele scrise prin profeți pentru Fiul omului;

32 Căci va fi dat în mâna păgânilor și va fi luat în râs și va fi înfruntat rușinos și va fi scuipat,

33 Și biciuind îl vor omorî, dar a treia zi se va sculà.

34 Și ei nu înțeleseră nimic din acestea, și erà rostul acesta ascuns față de dânși, și nu pricepeau cele zise.

35 Și când se apropià el la Ierichon, ședeà lângă cale un orb cerșind.

36 Și auzind gloată trecând întrebă ce să fie aceasta.

37 Și-i spuseră că trece Iisus Nazareul.

38 Și el strigă zicând: Iisuse, Fiule al lui David, fie-ți milă de mine.

39 Și cei care mergeau înainte îl înfruntau ca să tacă; dar el și mai tare strigà: Fiule al lui David, fie-ți milă de mine.

40 Atunci Iisus stând poruncì ca el să fie adus la dânsul. Și după ce el s'a apropieat îl întrebă:

41 Saying, What wilt thou that I shall do unto thee? And he said, Lord, that I may receive my sight.
42 And Jesus said unto him, Receive thy sight: thy faith hath saved thee.
43 And immediately he received his sight, and followed him, glorifying God: and all the people, when they saw *it*, gave praise unto God.

CHAPTER XIX.

AND *Jesus* entered and passed through Jericho.
2 And, behold, *there was* a man named Zacchæus, which was the chief among the publicans, and he was rich.
3 And he sought to see Jesus who he was; and could not for the press, because he was little of stature.
4 And he ran before, and climbed up into a sycomore tree to see him: for he was to pass that *way*.
5 And when Jesus came to the place, he looked up, and saw him, and said unto him, Zacchæus, make haste, and come down; for to day I must abide at thy house.
6 And he made haste, and came down, and received him joyfully.
7 And when they saw *it*, they all murmured, saying, That he was gone to be guest with a man that is a sinner.
8 And Zacchæus stood, and said unto the Lord; Behold, Lord, the half of my goods I give to the poor; and if I have taken any thing from any man by false accusation, I restore *him* fourfold.

41 Ce voeşti să-ţi fac? Iar el zice: Doamne, să văz.
42 Şi Iisus îi zise: vezi; credinţa ta te-a scăpat.
43 Şi îndată văzù, şi-i urmà mărind pe Dumnezeu. Şi tot poporul văzând dete laudă lui Dumnezeu.

PARTEA XIX.

ŞI intrând trecea prin Ierichon.
2 Şi iată un bărbat numit cu nume Zacheu, şi el erà un mai mare peste vameşi, şi erà avut;
3 Şi căutà să vază pe Iisus cine este, dar nu putea de gloată, pentru că erà mic de stat.
4 Şi alergând înainte să sui într'un sicomor, ca să-l vază, pentru că pe acolo aveà să treacă.
5 Şi Iisus când venì la locul acela uitându-se în sus îl văzù şi zise către dânsul: Zacheu, dă-te jos curând, căci astăzi trebue să rămân în casa ta.
6 Şi curând se dete jos, si-l primì cu bucurie.
7 Şi văzând toţi cârteau între dânşi, zicând că a intrat să poposească la un om păcătos.
8 Iar Zacheu stând zise către Domnul: iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor; şi dacă am năpăstuit pe vre-unul cu ceva dau înapoi împătrit.

9 And Jesus said unto him, This day is salvation come to this house, forsomuch as he also is a son of Abraham.
10 For the Son of man is come to seek and to save that which was lost.
11 And as they heard these things, he added and spake a parable, because he was nigh to Jerusalem, and because they thought that the kingdom of God should immediately appear.
12 He said therefore, A certain nobleman went into a far country to receive for himself a kingdom, and to return.
13 And he called his ten servants, and delivered them ten pounds, and said unto them, Occupy till I come.
14 But his citizens hated him, and sent a message after him, saying, We will not have this *man* to reign over us.
15 And it came to pass, that when he was returned, having received the kingdom, then he commanded these servants to be called unto him, to whom he had given the money, that he might know how much every man had gained by trading.
16 Then came the first, saying, Lord, thy pound hath gained ten pounds.
17 And he said unto him, Well, thou good servant: because thou hast been faithful in a very little, have thou authority over ten cities.
18 And the second came, saying, Lord, thy pound hath gained five pounds.

9 Iar Iisus zise către dânsul că astăzi s'a făcut mântuire acestei case, deoarece şi el este un fiu al lui Abraam;
10 Căci Fiul omului venì să caute şi să mântuească ce erà pierdut.
11 Şi auzind ei acestea, mai spuse o pildă, pentru că el erà aproape de Ierusalem şi dânşi gândiau că împărăţiea lui Dumnezeu are să se arate îndată.
12 Deci zise: Un om de neam bun se duse într'o ţară depărtată ca să ia pentru sine o împărăţie, şi să se întoarcă.
13 Şi chemând zece slugi ale sale le dete zece mine şi zise către ele: faceţi negustorie până când vin.
14 Dar cetăţeni săi îl urau, şi trimiseră după dânsul o solie zicând: nu voim ca acesta să împărătească peste noi.
15 Şi când venì îndărăt, după ce luase împărăţiea, zise ca să-i se cheme aceste slugi cărora le-a dat argintul pentru ca să ştie cine ce negustorie a făcut.
16 Venì dar cel d'intâiu zicând: Doamne, mina ta a adus câştig zece mine.
17 Şi el îi zise: prea bine, slugă bună, pentru că te-ai arătat credincios în puţin, fii stăpânitor peste zece cetăţi.
18 Şi venì al doilea zicând: mina ta, Doamne, a adus cinci mine,

19 And he said likewise to him, Be thou also over five cities.

20 And another came, saying, Lord, behold, *here is* thy pound, which I have kept laid up in a napkin:

21 For I feared thee, because thou art an austere man: thou takest up that thou layedst not down, and reapest that thou didst not sow.

22 And he saith unto him, Out of thine own mouth will I judge thee, *thou* wicked servant. Thou knewest that I was an austere man, taking up that I laid not down, and reaping that I did not sow:

23 Wherefore then gavest not thou my money into the bank, that at my coming I might have required mine own with usury?

24 And he said unto them that stood by, Take from him the pound, and give *it* to him that hath ten pounds.

25 (And they said unto him, Lord, he hath ten pounds.)

26 For I say unto you, That unto every one which hath shall be given; and from him that hath not, even that he hath shall be taken away from him.

27 But those mine enemies, which would not that I should reign over them, bring hither, and slay *them* before me.

28 ¶ And when he had thus spoken, he went before, ascending up to Jerusalem.

29 And it came to pass, when he was come nigh to Bethphage and Bethany, at the mount called *the mount* of Olives, he sent two of his disciples,

19 Iar el zise şi acestuia: fii şi tu stăpânitor peste cinci cetăţi.

20 Şi venì un altul zicând: Doamne, iată mina ta pe care o aveam pusă la o parte într'un ştergar;

21 Căci mă temeam de tine, fiindcă eşti om aspru, iei ce n'ai pus, şi seceri ce n'ai semănat.

22 Iar el îi zice: după cuvintele tale te voi judecà, slugă rea. Ştiai că eu sunt om aspru, iau ce n'am pus şi secer ce n'am sămănat?

23 Şi pentru ce n'ai dat argintul meu la masa schimbătorilor? Şi eu venind cu dobândă l-aş fi cerut.

24 Şi zise celor care steteau de faţă: luaţi dela dânsul mina şi daţi la cel care are zece mine.

25 Şi-i ziseră: Doamne, are zece mine.

26 Zic vouă că se va da oricui care are, iar dela cel care nu are şi ce are se va luà dela dânsul.

27 Iar pe aceşti vrăjmaşi ai mei care nu voiră ca eu să împărăţesc peste dânşi, aduceţi-i aici şi înjunghiaţi-i înaintea mea.

28 Şi zicând acestea mergeà înainte, ducându-se în sus la Ierusalem.

29 Şi când s'a apropieat de Betfaghe şi Betania spre muntele numit măsliniş, trimise pe doi dintre ucenicii săi zicând:

30 Saying, Go ye into the village over against *you;* in the which at your entering ye shall find a colt tied, whereon yet never man sat: loose him, and bring *him hither.*

31 And if any man ask you, Why do ye loose *him?* thus shall ye say unto him, Because the Lord hath need of him.

32 And they that were sent went their way, and found even as he had said unto them.

33 And as they were loosing the colt, the owners thereof said unto them, Why loose ye the colt?

34 And they said, The Lord hath need of him.

35 And they brought him to Jesus: and they cast their garments upon the colt, and they set Jesus thereon.

36 And as he went, they spread their clothes in the way.

37 And when he was come nigh, even now at the descent of the mount of Olives, the whole multitude of the disciples began to rejoice and praise God with a loud voice for all the mighty works that they had seen;

38 Saying, Blessed *be* the King that cometh in the name of the Lord: peace in heaven, and glory in the highest.

39 And some of the Pharisees from among the multitude said unto him, Master, rebuke thy disciples.

40 And he answered and said unto them, I tell you that, if these should hold their peace, the stones would immediately cry out.

41 ¶ And when he was come near, he beheld the city, and wept over it,

30 Mergeţi în satul ce este înainte, în care intrând veţi aflà un mânz legat, pe care nimenea dintre oameni n'a şezut vre odată, şi deslegându-l aduceţi-l.

31 Şi dacă cineva v'ar întrebà: pentru ce deslegaţi? Veţi spune aşà: pentru că Domnul are trebuinţă de el.

32 Şi ducându-se trimişii aflară după cum le zise:

33 Şi deslegând ei mânzul stăpânii lui ziseră către dânşi: ce deslegaţi mânzul?

34 Iar ei ziseră: pentrucă Domnul are trebuinţă de el

35 Şi-l aduseră la Iisus, şi aruncând vestmintele lor pe mânz suiră d'asupra pe Iisus.

36 Şi mergând el aşterneau vestmintele lor pe cale.

37 Iar apropiindu-se el acum la coborâşul muntelui măslinilor, toată mulţimea ucenicilor bucurându-se începù să laude cu glas mare pe Dumnezeu pentru toate minunile ce văzuseră,

38 Zicând: „binecuvântat“ împăratul, care vine „în numele Domnului“; pace în cer, şi mărire în cele de sus.

39 Şi oare care dintre fariseii din gloată ziseră către dânsul: Invăţătorule, ceartă-ţi ucenicii.

40 Şi răspunzând zise: zic vouă că dacă aceştia vor tăceà, pietrele vor strigà.

41 Şi când fu aproape, văzând cetatea plânse de dânsa,

42 Saying, If thou hadst known,
even thou, at least in this thy day,
the things *which belong* unto thy
peace! but now they are hid from
thine eyes.
43 For the days shall come upon
thee, that thine enemies shall
cast a trench about thee, and com-
pass thee round, and keep thee in
on every side,
44 And shall lay thee even with
the ground, and thy children with-
in thee; and they shall not leave
in thee one stone upon another;
because thou knewest not the time
of thy visitation.
45 And he went into the temple,
and began to cast out them that
sold therein, and them that
bought;
46 Saying unto them, It is writ-
ten, My house is the house of
prayer: but ye have made it a
den of thieves.
47 And he taught daily in the
temple. But the chief priests and
the scribes and the chief of the
people sought to destroy him,
48 And could not find what they
might do: for all the people were
very attentive to hear him.

CHAPTER XX.

AND it came to pass, *that* on
one of those days, as he
taught the people in the temple,
and preached the gospel, the chief
priests and the scribes came upon
him with the elders,
2 And spake unto him, saying,
Tell us, by what authority doest
thou these things? or who is he
that gave thee this authority?
3 And he answered and said

42 Zicând că dacă ai fi cunoscut
şi tu în această zi a ta cele ce
sunt spre pace ţie! Dar acum sunt
ascunse dela ochi tăi.

43 Căci vor venì zile peste tine,
şi vrăjmaşii tăi vor face întăriri
împrejurul tău şi te vor împre-
sură şi te vor strâmtorà de toate
părţile.
44 Şi te vor surpà de tot jos pe
tine şi pe copiii tăi în tine, şi nu
vor lăsà în tine peatră pe peatră,
pentru că n'ai cunoscut timpul
nemerit al cercetării tale.

45 Şi intrând în santuar începù
să deà afară pe cei care vindeau
într'însul şi cumpărau,

46 Zicându-le: scris este: „şi va
fi casa mea casă de rugăciune;“
dar voi aţi făcut-o „peşteră de
tâlhari“.
47 Şi învăţà în fiecare zi în san-
tuar; iar mai mari preoţilor şi
cărturarii şi cei d'intâiu ai popo-
rului căutau să-l pearză.
48 Şi nu găseau ce să-i facă,
căci tot poporul să ţineà de dân-
sul ascultându-l.

PARTEA XX.

ŞI într'una din zile învăţând el
poporul în santuar şi bine-
vestind păşiră spre dânsul mai
mari preoţilor şi cărturarii îm-
preună cu bătrânii,

2 Şi întrebară zicând către dân-
sul: spune nouă cu ce putere faci
acestea, sau cine este care îţi dete
ţie această putere?
3 Iar el răspunzând zise către

unto them, I will also ask you
one thing; and answer me:
4 The baptism of John, was it
from heaven, or of men?
5 And they reasoned with them-
selves, saying, If we shall say,
From heaven; he will say, Why
then believed ye him not?
6 But and if we say, Of men;
all the people will stone us: for
they be persuaded that John was
a prophet.
7 And they answered, that they
could not tell whence *it was*.
8 And Jesus said unto them,
Neither tell I you by what
authority I do these things.
9 Then began he to speak to the
people this parable; A certain
man planted a vineyard, and let
it forth to husbandmen, and went
into a far country for a long time.
10 And at the season he sent a
servant to the husbandmen, that
they should give him of the fruit
of the vineyard: but the husband-
men beat him, and sent *him* away
empty.
11 And again he sent another
servant: and they beat him also,
and entreated *him* shamefully, and
sent *him* away empty.
12 And again he sent a third:
and they wounded him also, and
cast *him* out.
13 Then said the lord of the vine-
yard, What shall I do? I will
send my beloved son: it may be
they will reverence *him* when they
see him.
14 But when the husbandmen
saw him, they reasoned among
themselves, saying, This is the
heir: come, let us kill him, that
the inheritance may be our's.

dânşi: vă voiu întrebà şi eu un
cuvânt, şi spuneţi-mi:
4 Botezul lui Ioan erà din cer
sau dela oameni?
5 Dar ei cugetară întru sine
zicând, că de zicem din cer, va
zice: pentru ce n'aţi crezut lui?

6 Iar dacă zicem: dela oameni,
tot poporul ne va ucide cu pietre;
căci este încredinţat că Ioan erà
profet.
7 Şi răspunseră că nu ştiu de
unde erà.
8 Atunci Iisus le zise: nici eu
nu vă spun cu ce putere fac aceas-
ta.
9 Şi începù a spune către popor
această pildă: un om sădì vie şi
o dete cu învoială la lucrători,
iar el se duse departe pentru mult
timp.
10 Şi la timp cuvenit trimise la
lucrători o slugă, pentru ca să-i
deà din rodul viei; dar lucrătorii
bătându-l îl trimiseră deşert.

11 Şi adaose a trimite pe o altă
slugă: dar ei bătându-l şi pe acela
şi necinstindu-l îl trimiseră deşert.

12 Şi adaose a trimite pe un al
treilea, însă ei rănind şi pe acesta
îl aruncară afară.
13 Atunci zise stăpânul viei: ce
să fac? Voi trimite pe fiul meu
iubit; poate de acesta să vor sfii.

14 Dar lucrătorii văzându-l chib-
zuiau între dânşi zicând: acesta
este moştenitorul; să-l omorîm, ca
moştenirea să fie a noastră.

15 So they cast him out of the vineyard, and killed *him*. What therefore shall the lord of the vineyard do unto them?

16 He shall come and destroy these husbandmen, and shall give the vineyard to others. And when they heard *it*, they said, God forbid.

17 And he beheld them, and said, What is this then that is written, The stone which the builders rejected, the same is become the head of the corner?

18 Whosoever shall fall upon that stone shall be broken; but on whomsoever it shall fall, it will grind him to powder.

19 ¶ And the chief priests and the scribes the same hour sought to lay hands on him; and they feared the people: for they perceived that he had spoken this parable against them.

20 And they watched *him*, and sent forth spies, which should feign themselves just men, that they might take hold of his words, that so they might deliver him unto the power and authority of the governor.

21 And they asked him, saying: Master, we know that thou sayest and teachest rightly, neither acceptest thou the person *of any*, but teachest the way of God truly:

22 Is it lawful for us to give tribute unto Cæsar, or no?

23 But he perceived their craftiness, and said unto them, Why tempt ye me?

24 Shew me a penny. Whose

15 Şi dându-l afară din vie îl omorîră. Deci ce le va face domnul viei?

16 Va venì şi va pierde pe lucrătorii aceştia, şi va da viea la alţi. Şi ei auzind ziseră: să nu fie!

17 Iar el privind la dânşi zise: ce este dar aceasta ce este scris: „peatra pe care n'au luat-o în seamă clăditorii, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu?"

18 Oricine va fi căzut pe acea peatră va fi sfărâmat; iar pe care va fi căzut ea, pe acela îl va spulberà.

19 Şi cărturarii şi mai mari preoţilor căutară să pună mâna pe dânsul în acel ceas, dar se temură de popor; căci poporul cunoscù că pentru dânşi zise pilda aceasta.

20 Şi după ce-l pândiră trimiseră oameni puşi înadins care se prefăceau că sunt drepţi pentru ca să-l prinză în cuvânt, spre a-l da în mâna stăpânirii şi puterii procuratorului.

21 Şi-l întrebară zicând: Invăţătorule, ştim că drept vorbeşti şi înveţi şi nu eşti părtinitor, ci cu adevărat înveţi calea cătră Dumnezeu.

22 Se cuvine ca noi să dăm Cesarului tribut sau nu?

23 Dar el pricepând bine viclenia lor zise cătră dânşi:

24 Ce mă ispitiţi? Arătaţi-mi un

image and superscription hath it? They answered and said, Cæsar's.

25 And he said unto them, Render therefore unto Cæsar the things which be Cæsar's, and unto God the things which be God's.

26 And they could not take hold of his words before the people: and they marvelled at his answer, and held their peace.

27 ¶ Then came to *him* certain of the Sadducees, which deny that there is any resurrection; and they asked him,

28 Saying, Master, Moses wrote unto us, If any man's brother die, having a wife, and he die without children, that his brother should take his wife, and raise up seed unto his brother.

29 There were therefore seven brethren: and the first took a wife, and died without children.

30 And the second took her to wife, and he died childless.

31 And the third took her; and in like manner the seven also: and they left no children, and died.

32 Last of all the woman died also.

33 Therefore in the resurrection whose wife of them is she? for seven had her to wife.

34 And Jesus answering said unto them, The children of this world marry, and are given in marriage:

35 But they which shall be accounted worthy to obtain that world, and the resurrection from the dead, neither marry, nor are given in marriage:

36 Neither can they die any

dinar. Al cui chip şi inscripţie are dinarul? Iar ei ziseră: ale Cesarului.

25 Antunci le zise: de aceea daţi Cesarului ale Cesarului şi lui Dumnezeu ale lui Dumnezeu.

26 Şi nu putură să-l prindă în vorbă înnaintea poporului, şi mirându-se de răspunsul lui tăcură.

27 Atunci venind la dânsul unii dintre saducei, care zic că nu este înviere, îl întrebară zicând:

28 Invăţătorule, Moise ne scrise dacă va fi murit fratele cuiva având femeie, şi anume va fi murit fără copii, fratele său să ia femeia şi să ridice urmaş fratelui lui.

29 Deci erau şapte fraţi; şi cel d'intâiu luând femeie murì fără copii;

30 Şi o luă al doilea şi al treilea,

31 Dar în acelaşi chip; şi cei şapte nu lăsară copii şi muriră.

32 In urmă murì şi femeia.

33 Deci femeia la înviere a cărui dintre ei va fi femeie? Căci şapte o avură femeie.

34 Şi răspunzând Iisus le zise: fiii veacului acestuia se însoară şi să mărită.

35 Dar aceia care se vor fi învrednicit să aibă parte de veacul acela şi de învierea dintre morţi nici nu să însoară nici nu să mărită;

36 Căci nici nu mai pot murì,

more: for they are equal unto the angels; and are the children of God, being the children of the resurrection.

37 Now that the dead are raised, even Moses shewed at the bush, when he called the Lord the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob.

38 For he is not a God of the dead, but of the living: for all live unto him.

39 ¶ Then certain of the scribes answering said, Master, thou hast well said.

40 And after that they durst not ask him any *question at all.*

41 And he said unto them, How say they that Christ is David's son?

42 And David himself saith in the book of Psalms, The LORD said unto my Lord, Sit thou on my right hand,

43 Till I make thine enemies thy footstool.

44 David therefore calleth him Lord, how is he then his son?

45 ¶ Then in the audience of all the people he said unto his disciples,

46 Beware of the scribes, which desire to walk in long robes, and love greetings in the markets, and the highest seats in the synagogues, and the chief rooms at feasts;

47 Which devour widows' houses, and for a shew make long prayers: the same shall receive greater damnation.

fiindcă sunt ca îngeri, și sunt fiii ai lui Dumnezeu, fiind fiii ai învierii.

37 Iar că morți înviează, chiar Moise a făcut cunoscut în locul cu privire la rug, când numește pe Domnul Domnezeul lui Abraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob;

38 Dumnezeu dar nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor; căci toți sunt vii pentru dânsul.

39 Și răspunzând unii dintre cărturari ziseră: Invățătorule, bine ai zis.

40 Căci nici nu mai îndrăsniau să-l întrebe nimic.

41 Și zise cătră dânși: cum zic că Christos este un fiu al lui David?

42 Căci însuși David zice în cartea psalmilor: „zis'a Domnul Domnului meu: șezi d'a dreapta mea

43 Până voi fi pus pe vrăjmașii tăi scaun al picioarelor tale".

44 Deci David îl numește Domn, și cum este fiul său?

45 Și auzind tot poporul zise ucenicilor săi:

46 Feriți-vă de cărturari care au plăcere să umble în vestminte lungi și iubesc urările de bine în târguri, și cele d'intâiu scaune în sinagogi și cele d'intâiu locuri la ospețe,

47 Care mănâncă cu desăvârșire casele văduvelor și se roagă într'adins mult, aceștia vor lua mai multă osândă.

CHAPTER XXI.

AND he looked up, and saw the rich men casting their gifts into the treasury.

2 And he saw also a certain poor widow casting in thither two mites.

3 And he said, Of a truth I say unto you, that this poor widow hath cast in more than they all:

4 For all these have of their abundance cast in unto the offerings of God: but she of her penury hath cast in all the living that she had.

5 ¶ And as some spake of the temple, how it was adorned with goodly stones and gifts, he said,

6 *As for* these things which ye behold, the days will come, in the which there shall not be left one stone upon another, that shall not be thrown down.

7 And they asked him, saying, Master, but when shall these things be? and what sign *will there be* when these things shall come to pass?

8 And he said, Take heed that ye be not deceived: for many shall come in my name, saying, I am *Christ;* and the time draweth near: go ye not therefore after them.

9 But when ye shall hear of wars and commotions, be not terrified: for these things must first come to pass; but the end *is* not by and by.

10 Then said he unto them, Nation shall rise against nation, and kingdom against kingdom:

PARTEA XXI.

ȘI ridicând privirea văzù pe avuți aruncând darurile lor în cutiea pentru daruri.

2 Și văzù pe o văduvă săracă aruncând acolo două leptale.

3 Și zise: adevăr zic vouă aceastä văduva săracă aruncă mai mult decât toți;

4 Pentru că toți aceștia aruncară la daruri din ce prisosește lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot avutul ce aveà.

5 Și vorbind unii despre santuar, că este împodobit cu pietre frumoase și cu daruri făgăduite, zise:

6 Acestea pe care le priviți, vor venì zile în care nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

7 Și-l întrebară zicând: Învățătorule, când vor fi dar acestea? Și care va fi semnul când au să fie acestea?

8 Iar el zise: vedeți să nu fiți amăgiți; căci mulți vor venì pe numele meu, zicând: eu sunt; și: timpul cuvenit s'a apropieat; nu vă duceți după dânși.

9 Și când veți fi auzit răsboae și turburări, nu vă speriați: căci trebue ca acestea să fie mai întâiu, dar sfârșitul nu este îndată.

10 Apoi le zise: se va ridicà neam peste neam și împărăție, peste împărăție,

11 And great earthquakes shall be in divers places, and famines, and pestilences: and fearful sights and great signs shall there be from heaven.
12 But before all these, they shall lay their hands on you, and persecute *you*, delivering *you* up to the synagogues, and into prisons, being brought before kings and rulers for my name's sake.
13 And it shall turn to you for a testimony.
14 Settle *it* therefore in your hearts, not to meditate before what ye shall answer:
15 For I will give you a mouth and wisdom, which all your adversaries shall not be able to gainsay nor resist.

16 And ye shall be betrayed both by parents, and brethren, and kinsfolks, and friends; and *some* of you shall they cause to be put to death.
17 And ye shall be hated of all *men* for my name's sake.
18 But there shall not an hair of your head perish.
19 In your patience possess ye your souls.
20 And when ye shall see Jerusalem compassed with armies, then know that the desolation thereof is nigh.
21 Then let them which are in Judæa flee to the mountains; and let them which are in the midst of it depart out; and let not them that are in the countries enter thereinto.
22 For these be the days of vengeance, that all things which are written may be fulfilled.

11 Vor fi cutremure mari și pe alocurea foamete și molime, arătări îngrozitoare și semne mari din cer.

12 Dar înainte de toate acestea își vor pune mânile pe voi și vă vor urmărì dându-vă în sinagogi și la închisori, târâți fiind înaintea împăraților și stăpânitorilor pentru numele meu;
13 Și se va sfârși pentru voi spre mărturie.
14 Deci dar puneți în inimile voastre să nu gândiți mai d'inainte a vă apăra;
15 Căci eu vă voiu da gură și înțelepciune, căreia nu vor puteà sta împotrivă sau răspunde împotrivă toți care vă sunt împotrivă.
16 Și veți fi dați și de părinți si de frați, și de rude și de prieteni, și vor omorî dintre voi

17 Și veți fi urâți de toți pentru numele meu;
18 Dar păr din capul vostru nu va pierì;
19 Întru răbdarea voastră veți dobândì sufletele voastre.
20 Când veți fi văzut dar Ierusalemul înconjurat de ostași, atunci cunoașteți că s'a apropieat pustiirea lui,
21 Atunci cei din Iudea să fugă la munți, și cei din mijlocul ei să plece afară, și cei din câmpuri să nu intre într'însul.

22 Căci zile de răsbunare sunt acestea spre a se împlinì toate cele scrise.

23 But woe unto them that are with child, and to them that give suck, in those days! for there shall be great distress in the land, and wrath upon this people.
24 And they shall fall by the edge of the sword, and shall be led away captive into all nations: and Jerusalem shall be trodden down of the Gentiles, until the times of the Gentiles be fulfilled.
25 ¶ And there shall be signs in the sun, and in the moon, and in the stars; and upon the earth distress of nations, with perplexity; the sea and the waves roaring;
26 Men's hearts failing them for fear, and for looking after those things which are coming on the earth: for the powers of heaven shall be shaken.
27 And then shall they see the Son of man coming in a cloud with power and great glory.
28 And when these things begin to come to pass, then look up, and lift up your heads; for your redemption draweth nigh.
29 And he spake to them a parable; Behold the fig tree, and all the trees;
30 When they now shoot forth, ye see and know of your own selves that summer is now nigh at hand.
31 So likewise ye, when ye see these things come to pass, know ye that the kingdom of God is nigh at hand.
32 Verily I say unto you, This generation shall not pass away, till all be fulfilled.

23 Vai celor care au în pântece și celor care dau țâță în acele zile; căci va fi nevoe mare pe pământ și urgie pentru acest popor,

24 Și vor cădeà de tăișul spadei și vor fi duși robi în toate neamurile, și Ierusalemul va fi călcat în picioare de neamuri, până când să vor fi împlinit ale neamurilor timpuri.
25 Și vor fi semne în soare și lună și stele, și pe pământ strâmtorare a neamurilor în nedumirire de vuetul mării și al valului,

26 Pe când oamenii sufletul își vor da de teamă și de frică de cele ce au să vie peste lume; căci puterile cerurilor vor fi sguduite.

27 Și atunci vor vedeà pe Fiul omului venind în nor cu putere și mărire multă.
28 Iar când încep acestea să fie, mișcați-vă și ridicați capetele voastre, pentru că s'a apropiat răscumpărarea voastră.
29 Și le spuse o pildă: vedeți smochinul și toți copacii;

30 Când înfrunzesc, văzând, dela voi înșivă cunoașteți că aproape este acum vara.

31 Astfel și voi, când veți fi văzut acestea întâmplându-se, cunoașteți că aproape este împărăția lui Dumnezeu.
32 Adevăr zic vouă că nu va fi trecut neamul acesta, până să se facă toate.

33 Heaven and earth shall pass away: but my words shall not pass away.

34 ¶ And take heed to yourselves, lest at any time your hearts be overcharged with surfeiting, and drunkenness, and cares of this life, and *so* that day come upon you unawares.

35 For as a snare shall it come on all them that dwell on the face of the whole earth.

36 Watch ye therefore, and pray always, that ye may be accounted worthy to escape all these things that shall come to pass, and to stand before the Son of man.

37 And in the day time he was teaching in the temple; and at night he went out, and abode in the mount that is called *the mount* of Olives.

38 And all the people came early in the morning to him in the temple, for to hear him.

CHAPTER XXII.

NOW the feast of unleavened bread drew nigh, which is called the Passover.

2 And the chief priests and scribes sought how they might kill him; for they feared the people.

3 ¶ Then entered Satan into Judas surnamed Iscariot, being of the number of the twelve.

4 And he went his way, and communed with the chief priests and captains, how he might betray him unto them.

5 And they were glad, and covenanted to give him money.

6 And he promised, and sought

33 Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

34 Luați aminte de voi înșivă ca nu cumva inimile voastre să fie îngreoeate de îmbuibare și de băutură peste măsură și de grijile vieței, și fără de veste să vie peste voi ziua aceea;

35 Căci ca un laț va venì peste toți care locuesc pe fața a tot pământul.

36 Vegheațì dar în orice timp rugându-vă să aveți putere ca să scăpați de toate acestea ce au să fie, și ca să fiți puși înaintea Fiului omului.

37 Și învăță ziua în santuar, iar noaptea ieșind mâneà afară la muntele numit măsliniș.

38 Și tot poporul să duceà des de dimineață la dânsul în santuar că să-l asculte.

PARTEA XXII.

ȘI se apropià serbătoarea azimelor care se numește Paște.

2 Și căutau mai mari preoților și cărturarii cum să-l răpue; căci se temeau de popor.

3 Iar satana intră în Iuda care se numește Iscariotu, fiind el din numărul celor doisprezece.

4 Și ducându-se vorbì cu mai mari preoților și cu căpeteniile oastei cum să-l dea lor în mână.

5 Și să bucurară și să legară să-i dea argint;

6 Și el se învoì, și căută timp

opportunity to betray him unto them in the absence of the multitude.

7 ¶ Then came the day of unleavened bread, when the passover must be killed.

8 And he sent Peter and John, saying, Go and prepare us the passover, that we may eat.

9 And they said unto him, Where wilt thou that we prepare?

10 And he said unto them, Behold, when ye are entered into the city, there shall a man meet you, bearing a pitcher of water; follow him into the house where he entereth in.

11 And ye shall say unto the goodman of the house, The Master saith unto thee, Where is the guestchamber, where I shall eat the passover with my disciples?

12 And he shall shew you a large upper room furnished: there make ready.

13 And they went, and found as he had said unto them: and they made ready the passover.

14 And when the hour was come, he sat down, and the twelve apostles with him.

15 And he said unto them, With desire I have desired to eat this passover with you before I suffer:

16 For I say unto you, I will not any more eat thereof, until it be fulfilled in the kingdom of God.

17 And he took the cup, and gave thanks, and said, Take this, and divide *it* among yourselves:

18 For I say unto you, I will not

nemerit ca să-l dea lor în mânì fără știrea gloatei.

7 Și venì ziua azimelor, în care trebuià să fie înjungheat mielul de Paște.

8 Și trimite pe Petru și pe Ioan zicând: ducându-vă gătiți pentru noi Paștele ca să mâncăm.

9 Iar dânși îi zisere: unde voești să gătim?

10 Și le zise: iată intrând voi în oraș va ieși înaintea voastră un om ducând un vas de pământ cu apă, urmați lui în casa în care intră.

11 Și veți spune stăpânului casei: Învățătorul îți zice, unde este casa de ospăț, unde să mănânc Paștele cu ucenicii mei?

12 Și acela va arătà vouă o încăpere mare sus cu așternut; acolo gătiți.

13 Ducându-se dar găsiră după cum le spusese, și gătiră Paștele.

14 Și când sosì ceasul se puse la masă, și apostolii împreună cu dânsul.

15 Și zise către dânși: cu dor am dorit să mănânc cu voi acest Paște mai nainte de pătimirea mea:

16 Căci zic vouă că nu-l mai mănânc, până când va fi desăvârșit în împărățiea lui Dumnezeu.

17 Și luând un pahar, mulțumind zise: luați acesta și împărțiți între voi;

18 Căci zic vouă, că nu voiu

drink of the fruit of the vine, until the kingdom of God shall come.

19 ¶ And he took bread, and gave thanks, and brake *it*, and gave unto them, saying, This is my body which is given for you: this do in remembrance of me.

20 Likewise also the cup after supper, saying, This cup *is* the new testament in my blood, which is shed for you.

21 ¶ But, behold, the hand of him that betrayeth me *is* with me on the table.

22 And truly the Son of man goeth, as it was determined: but woe unto that man by whom he is betrayed!

23 And they began to enquire among themselves, which of them it was that should do this thing.

24 ¶ And there was also a strife among them, which of them should be accounted the greatest.

25 And he said unto them, The kings of the Gentiles exercise lordship over them; and they that exercise authority upon them are called benefactors.

26 But ye *shall* not *be* so: but he that is greatest among you, let him be as the younger; and he that is chief, as he that doth serve.

27 For whether *is* greater, he that sitteth at meat, or he that serveth? *is* not he that sitteth at meat? but I am among you as he that serveth.

28 Ye are they which have continued with me in my temptations.

29 And I appoint unto you a kingdom, as my Father hath appointed unto me;

30 That ye may eat and drink at

mai bea de acum din rodul viţei până când va fi venit împărăţiea lui Dumnezeu.

19 Şi luând pâne mulţumind frânse şi le dete zicând: acesta este trupul meu care se dă pentru voi; aceasta faceţi spre a mea amintire.

20 Şi paharul de asemenea după cinare zicând: acest pahar este legea nouă în sângele meu, care se varsă pentru voi.

21 Totuşi iată mâna celui care mă dă prins este cu mine pe masă.

22 Că Fiul omului se duce după cum a fost hotărât, dar vai de omul acela prin care se dă prins.

23 Şi ei începură a cercetà împreună între dânşi cine dintre ei ar fi care are să facă aceasta.

24 Şi se ivì şi pricine între dânsi, cine dintre ei gândeşte a fi mai mare.

25 Iar el le zise: împăraţii păgânilor au stăpânire peste aceştia şi cei care au putere asupra lor se numesc făcători de bine.

26 Dar voi să nu fiţi astfel, ci care este mai mare între voi să fie ca mai tânăr, şi care este căpetenie să fie ca slujitorul.

27 Căci cine este mai mare, cel care stă la masă sau cel care slujeşte? Nu oare cel care stă la masă? Eu sunt în mijlocul vostru ca cel care slujeşte.

28 Iar voi sunteţi aceia care aţi stăruit cu mine în ispitele mele.

29 Şi eu întocmesc pentru voi împărăţie, după cum a întocmit pentru mine Tatăl meu.

30 Ca să mâncaţi şi să beţi pe

my table in my kingdom, and sit on thrones judging the twelve tribes of Israel.

31 ¶ And the Lord said, Simon, Simon, behold, Satan hath desired *to have* you, that he may sift *you* as wheat:

32 But I have prayed for thee, that thy faith fail not: and when thou art converted, strengthen thy brethren.

33 And he said unto him, Lord, I am ready to go with thee, both into prison, and to death.

34 And he said, I tell thee, Peter, the cock shall not crow this day, before that thou shalt thrice deny that thou knowest me.

35 And he said unto them, When I sent you without purse, and scrip, and shoes, lacked ye any thing? And they said, Nothing.

36 Then said he unto them, But now, he that hath a purse, let him take *it*, and likewise *his* scrip: and he that hath no sword, let him sell his garment, and buy one.

37 For I say unto you, that this that is written must yet be accomplished in me, And he was reckoned among the transgressors: for the things concerning me have an end.

38 And they said, Lord, behold, here *are* two swords. And he said unto them, It is enough.

39 ¶ And he came out, and went, as he was wont, to the mount of Olives; and his disciples also followed him.

masa mea în împărăţiea mea, şi veţi şedea pe scaune judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.

31 Simone, Simone, iată satana v'a cerut pentru sine spre a vă cerne ca pe grâu;

32 Dar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu înceteze credinţa ta: şi tu când de vei fi întors, întăreşte pe fraţii tăi.

33 Iar el zise: Doamne, cu tine sunt gata să merg şi în închisoare şi la moarte,

34 Şi el zise: îţi spun, Petre, nu va cântà azi cocoşul până vei tăgădui de trei ori că nu mă cunoşti.

35 Şi le zise: când v'am trimis fără pungă şi traistă şi încălţăminte n'aţi avut lipsă de ceva? Iar ei ziseră de nimic,

36 Şi le zise: acum dar cine are pungă să o ia, asemenea şi traistă; şi cine nu are spadă să vânză vestmântul său şi să cumpere.

37 Căci zic vouă că trebue a se împlinì în mine aceasta ce este scris: „şi cu cei fărădelege a fost socotit"; căci şi cele despre mine au sfârşit,

38 Iar ei ziseră: Doamne, iată aci sunt două spade. Şi el le zise: destul este.

39 Şi ieşind se duse după obiceiu la muntele maslinilor; şi ucenicii îi urmară.

40 And when he was at the place, he said unto them, Pray that ye enter not into temptation.

41 And he was withdrawn from them about a stone's cast, and kneeled down, and prayed,

42 Saying, Father, if thou be willing, remove this cup from me: nevertheless not my will, but thine, be done.

43 And there appeared an angel unto him from heaven, strengthening him.

44 And being in an agony he prayed more earnestly: and his sweat was as it were great drops of blood falling down to the ground.

45 And when he rose up from prayer, and was come to his disciples, he found them sleeping for sorrow,

46 And said unto them, Why sleep ye? rise and pray, lest ye enter into temptation.

47 ¶ And while he yet spake, behold a multitude, and he that was called Judas, one of the twelve, went before them, and drew near unto Jesus to kiss him.

48 But Jesus said unto him, Judas, betrayest thou the Son of man with a kiss?

49 When they which were about him saw what would follow, they said unto him, Lord, shall we smite with the sword?

50 ¶ And one of them smote the servant of the high priest, and cut off his right ear.

51 And Jesus answered and said, Suffer ye thus far. And he touched his ear, and healed him.

52 Then Jesus said unto the chief priests, and captains of the

40 Iar sosind la loc le zise: rugați-vă ca să nu intrați în ispită.

41 Și el fu dus la o parte dela dânșì ca d'o aruncătură de peatră, și îngenuchind se ruga zicând:

42 Tată, dacă voești treacă acest pahar dela mine; da nu voea mea să fie făcută, ci a ta.

43 Și-i se arătă un înger din cer întărindu-l.

44 Și fiind în luptă cu durerea se rugă mai stăruitor. Și sudoarea lui se făcù ca picături mari de sânge ce cad jos la pământ.

45 Și sculându-se dela rugăciune, venind la ucenici îi găsi adormiți din pricina întristării,

46 Și le zise: ce dormiți? Sculându-vă rugați-vă ca să nu intrați în ispită.

47 Și vorbind el încă, iată gloată, și cel care se numește Iuda, unul dintre cei doisprezece, venia în fruntea lor, și se apropie de Iisus ca să-l sărute.

48 Iar Iisus îi zise: Iuda, prin sărutare dai prins pe Fiul omului?

49 Și cei care erau pe lângă dânsul văzând ce are să fie ziseră: Doamne, dacă vom lovì cu spada?

50 Și unul dintre dânși lovì pe sluga archiereului și îi tăie urechea dreaptă.

51 Iar Iisus răspunzând zise: lăsați până aci; și atingându-i urechea îl vindecă.

52 Și Iisus zise către mai mari preoților și căpeteniile santuaru-

temple, and the elders, which were come to him, Be ye come out, as against a thief, with swords and staves?

53 When I was daily with you in the temple, ye stretched forth no hands against me: but this is your hour, and the power of darkness.

54 ¶ Then took they him, and led *him*, and brought him into the high priest's house. And Peter followed afar off.

55 And when they had kindled a fire in the midst of the hall, and were set down together, Peter sat down among them.

56 But a certain maid beheld him as he sat by the fire, and earnestly looked upon him, and said, This man was also with him.

57 And he denied him, saying, Woman, I know him not.

58 And after a little while another saw him, and said, Thou art also of them. And Peter said, Man, I am not.

59 And about the space of one hour after another confidently affirmed, saying, Of a truth this *fellow* also was with him: for he is a Galilæan.

60 And Peter said, Man, I know not what thou sayest. And immediately, while he yet spake, the cock crew.

61 And the Lord turned, and looked upon Peter. And Peter remembered the word of the Lord, how he had said unto him, Before the cock crow, thou shalt deny me thrice.

62 And Peter went out, and wept bitterly.

lui și bătrânii care veniseră la dânsul: ca la un făcător de rele ați ieșit cu spade și lănci?

53 In fiecare zi fiind eu cu voi în santuar n'ați întins mânile asupra mea; dar ceasul acesta este al vostru și puterea întunerecului.

54 Și prinzându-l îl duseră și-l băgară în casa archiereului; Iar Petru urma de departe.

55 Și aprinzând ei foc în mijlocul curții și șezând împreună ședeà și Petru în mijlocul lor.

56 Și o slujnică văzându-l stând la foc și uitându-se bine la el zise: și acesta erà cu dânsul.

57 Dar el tăgăduì zicând: femeie, nu-l cunosc.

58 Și peste puțin altul văzându-l zise: și tu ești dintre dânsi. Iar Petru zise: omule, nu sunt.

59 Și trecând ca un ceas, un altul adeverea cu tărie zicând: într'adevăr și acesta erà cu dânsul, pentrucă și Galileu este.

60 Dar Petru zise: omule, nu știu ce zici. Și îndată vorbind el încă cântă cocoșul.

61 Și Domnul întorcându-se se uită în fața lui Petru, și-și aduse aminte Petru de cuvântul Domnului, cum îi zisese că mai nainte d'a fi cântat azi cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori.

62 Și ieșind afară plânse cu amar.

63 ¶ And the men that held Jesus mocked him, and smote *him*.

64 And when they had blindfolded him, they struck him on the face, and asked him, saying, Prophesy, who is it that smote thee?

65 And many other things blasphemously spake they against him.

66 ¶ And as soon as it was day, the elders of the people and the chief priests and the scribes came together, and led him into their council, saying,

67 Art thou the Christ? tell us. And he said unto them, If I tell you, ye will not believe:

68 And if I also ask *you*, ye will not answer me, nor let *me* go.

69 Hereafter shall the Son of man sit on the right hand of the power of God.

70 Then said they all, Art thou then the Son of God? And he said unto them, Ye say that I am.

71 And they said, What need we any further witness? for we ourselves have heard of his own mouth.

CHAPTER XXIII.

AND the whole multitude of them arose, and led him unto Pilate.

2 And they began to accuse him, saying, We found this *fellow* perverting the nation, and forbidding to give tribute to Cæsar, saying that he himself is Christ a King.

3 And Pilate asked him, saying, Art thou the King of the Jews? And he answered him and said, Thou sayest *it*.

63 Și bărbații care îl țineau legat îl luau în râs bătându-l.

64 Și acoperindu-i fața îl intrebà zicând: profetisează, cine este care te lovi?

65 Și multe altele defăimând ziceau către dânsul.

66 Și când se făcù ziuă, se adunà bătrânimea poporului, mai mari preoților și cărturarii, și-l duseră la sinedriul lor zicând: dacă tu ești Christosul, spune nouă.

67 Iar el le zise: dacă vă spun, nu veți crede;

68 Și dacă vă întreb, nu veți răspunde,

69 De acum însă Fiul omului va ședeà d'a dreapta puterii lui Dumnezeu.

70 Și toți ziseră: ești tu dar Fiul lui Dumnezeu? Iar el zise către dânși: voi ziceți, că eu sunt.

71 Și ei ziseră: ce mai avem trebuință de mărturie? Căci noi înșine am auzit din gura lui.

PARTEA XXIII.

ȘI ridicându-se toată mulțimea lor îl duseră înaintea lui Pilat.

2 Și începură a-l învinuì zicând: pe acesta l-am găsit îndrumând spre rău neamul nostru și împiedicând a da tribut Cesarului, și zicând că el este Christos, împărat.

3 Atunci Pilat îl întrebà zicând; tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzând îi zise: tu zici.

4 Then said Pilate to the chief priests and *to* the people, I find no fault in this man.

5 And they were the more fierce, saying, He stirreth up the people, teaching throughout all Jewry, beginning from Galilee to this place.

6 When Pilate heard of Galilee, he asked whether the man were a Galilæan.

7 And as soon as he knew that he belonged unto Herod's jurisdiction, he sent him to Herod, who himself also was at Jerusalem at that time.

8 ¶ And when Herod saw Jesus, he was exceeding glad: for he was desirous to see him of a long *season*, because he had heard many things of him; and he hoped to have seen some miracle done by him.

9 Then he questioned with him in many words; but he answered him nothing.

10 And the chief priests and scribes stood and vehemently accused him.

11 And Herod with his men of war set him at nought, and mocked *him*, and arrayed him in a gorgeous robe, and sent him again to Pilate.

12 ¶ And the same day Pilate and Herod were made friends together: for before they were at enmity between themselves.

13 ¶ And Pilate, when he had called together the chief priests and the rulers and the people,

14 Said unto them, Ye have brought this man unto me, as one that perverteth the people: and,

4 Și Pilat zise către mai mari preoților și gloate: nu găsesc nici o vină în acest om.

5 Dar ei și mai mult stăruiau zicând că întărâtă poporul, învățând prin toată Iudea și începând dela Galilea până acì.

6 Și auzind Pilat de Galilea întrebă dacă omul este Galileu,

7 Și înțelegând că este din ținutul lui Erod, îl trimise sus la Erod, fiind și el în Ierusalem în acele zile.

8 Iar Erod văzând pe Iisus se bucură foarte; căci de mult timp doria să-l vază, fiind că auzià multe despre el, și așteptà să vază vre-o minune făcută de dânsul.

9 Și-l întrebă în multe cuvinte; dar el nu-i răspunse nimic.

10 Iar mai mari preoților și cărturarii erau de față învinuindu-l foarte tare.

11 Și Erod împreună cu ceata sa de ostași disprețuindu-l și luându-l în râs, îmbrăcându-l cu vestmânt strălucitor îl trimise sus la Pilat.

12 Și în acea zi Erod și Pilat se făcură prieteni unul cu altul: căci mai nainte erau în vrăjmășie între dânși.

13 Atunci Pilat chemând la sine pe mai mari preoților și pe cei mari și poporul zise către dânșii:

14 Mi-ați adus pe omul acesta ca turburând poporul, și iată cercetându-l înaintea voastră, eu n'am

behold, I, having examined *him* before you, have found no fault in this man touching those things whereof ye accuse him :

15 No, nor yet Herod : for I sent you to him; and, lo, nothing worthy of death is done unto him.

16 I will therefore chastise him, and release *him*.

17 (For of necessity he must release one unto them at the feast.)

18 And they cried out all at once, saying, Away with this *man*, and release unto us Barabbas :

19 (Who for a certain sedition made in the city, and for murder, was cast into prison.)

20 Pilate therefore, willing to release Jesus, spake again to them.

21 But they cried, saying, Crucify *him*, crucify him.

22 And he said unto them the third time, Why, what evil hath he done? I have found no cause of death in him : I will therefore chastise him, and let *him* go.

23 And they were instant with loud voices, requiring that he might be crucified. And the voices of them and of the chief priests prevailed.

24 And Pilate gave sentence that it should be as they required.

25 And he released unto them him that for sedition and murder was cast into prison, whom they had desired; but he delivered Jesus to their will.

26 And as they led him away, they laid hold upon one Simon, a Cyrenian, coming out of the

găsit în acest om nici o vină din câte spuneți împotriva lui.

15 Dar nici Erod; căci la trimis sus la noi, și iată nimic vrednic de moarte n'a fost făptuit de dânsul.

16 Deci dar pedepsindu-l îi voiu da drumul.

17 Și aveà nevoe ca la serbătoare să dea pentru dânși drumul la un închis.

18 Dar ei strigară tare cu grămada zicând: ia pe acesta, iar pentru noi dă drumul lui Barabba,

19 Care erà aruncat în închisoare pentru o răscoală făcută în oraș și pentru omor.

20 Și Pilat le vorbì iarăș, voind să dea drumul lui Iisus.

21 Dar ei strigau la aceasta zicând: răstignește-l, răstignește-l.

22 Și zise de a treia oară cătră dânși: dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină de moarte n'am găsit într'însul: deci pedepsindu-l îi voiu da drumul.

23 Iar ei stăruiau cerând cu strigăte mari ca el să fie răstignit, și strigătele lor și ale preoților mai mari biruiră.

24 Atunci Pilat hotărî să se facă cererea lor;

25 Și dete drumul la acela care erà aruncat în închisoare pentru răscoală și omor, pe care îl cereau; iar pe Iisus îl dete în voea lor.

26 Și când îl duceau, punând mâna pe un oarecare Simon Cireneu venind dela câmp puseră

country, and on him they laid the cross, that he might bear *it* after Jesus.

27 ¶ And there followed him a great company of people, and of women, which also bewailed and lamented him.

28 But Jesus turning unto them said, Daughters of Jerusalem, weep not for me, but weep for yourselves, and for your children.

29 For, behold, the days are coming, in the which they shall say, Blessed *are* the barren, and the wombs that never bare, and the paps which never gave suck.

30 Then shall they begin to say to the mountains, Fall on us; and to the hills, Cover us.

31 For if they do these things in a green tree, what shall be done in the dry?

32 And there were also two other, malefactors, led with him to be put to death.

33 And when they were come to the place, which is called Calvary, there they crucified him, and the malefactors, one on the right hand, and the other on the left.

34 ¶ Then said Jesus, Father, forgive them; for they know not what they do. And they parted his raiment, and cast lots.

35 And the people stood beholding. And the rulers also with them derided *him*, saying, He saved others; let him save himself, if he be Christ, the chosen of God.

36 And the soldiers also mocked him, coming to him, and offering him vinegar,

crucea pe el ca s'o ducă în urma lui Iisus.

27 Și îi urmà mulțime mare de popor și femei, care se băteau în piept și-l plângeau cu lacremi.

28 Iar Iisus întorcându-se cătră dânsele zise: fiice ale Ierusalimului, nu plângeți de mine, ci plângeți de voi înșivă și de copiii voștri,

29 Căci iată vin zile în care vor zice: fericite sunt cele sterpe, și pântecele care n'au născut, și țâțele care n'au aplecat.

30 Atunci vor începe a zice: „munților, cădeți peste noi, și deaulurilor, ascundeți-ne".

31 Pentru că dacă ei fac acestea cu copacul verde, ce va fi cu cel uscat?

32 Și se duceau și alți doi făcători de rele ca să fie omorîți împreună cu dânsul.

33 Și când veniră la locul numit căpățână, acolo îl răstigniră, asemenea și pe făcători de rele, pe unul d'a dreapta și pe altul d'a stânga.

34 Iar Iisus ziceà: Tată, iartă-i; căci nu știu ce fac. Și împărțind hainele lui aruncară sorți.

35 Și stetea poporul privind; și mai mari îl luau în râs zicând: pe alții a mântuit; să se mântuească pe sine însuși, dacă acesta este Christosul lui Dumnezeu, alesul.

36 Dar și ostașii veniți îl luau în râs,

37 And saying, If thou be the king of the Jews, save thyself.

38 And a superscription also was written over him in letters of Greek, and Latin, and Hebrew, THIS IS THE KING OF THE JEWS.

39 ¶ And one of the malefactors which were hanged railed on him, saying, If thou be Christ, save thyself and us.

40 But the other answering rebuked him, saying, Dost not thou fear God, seeing thou art in the same condemnation?

41 And we indeed justly; for we receive the due reward of our deeds: but this man hath done nothing amiss.

42 And he said unto Jesus, Lord, remember me when thou comest into thy kingdom.

43 And Jesus said unto him, Verily I say unto thee, To day shalt thou be with me in paradise.

44 And it was about the sixth hour, and there was a darkness over all the earth until the ninth hour.

45 And the sun was darkened, and the veil of the temple was rent in the midst.

46 ¶ And when Jesus had cried with a loud voice, he said, Father, into thy hands I commend my spirit: and having said thus, he gave up the ghost.

47 Now when the centurion saw what was done, he glorified God, saying, Certainly this was a righteous man.

48 And all the people that came together to that sight, beholding

37 Aducându-i oțet și zicând: dacă tu ești împăratul Iudeilor, mântuește-te pe tine însuți.

38 Și inscripția scrisă d'asupra lui erà în grecește, și latinește, și evreește: ACESTA ESTE ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

39 Iar unul dintre făcători de rele pironiți îl defăimà zicând: nu ești tu oare Christosul? Mântuește-te pe tine însuți și pe noi.

40 Și răspunzând celalalt zise înfruntându-l: nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osândă ești?

41 Și noi cu dreptate, căci luăm cele cuvenite ce am făptuit; dar acesta n'a făptuit nimic necuviincios.

42 Și ziceà: Iisuse, adu-ți aminte de mine când vei fi venit întru împărățiea ta.

43 Și Iisus îi zise: adevăr zic ție, astăzi vei fi împreună cu mine în raiu.

44 Și erà acum ca la al șaselea ceas și întunerec se făcù peste tot pământul până la al noulea ceas,

45 Întunecându-se soarele; și catapetasma templului fu sfâșiată prin mijloc.

46 Și strigând cu glas mare Iisus zise: Tată, „în mâinile tale încredințez spiritul meu". Și aceasta zicând își dete sufletul.

47 Iar sutașul văzând ce s'a făcut mărìa pe Dumnezeu zicând: într'adevăr omul acesta erà drept.

48 Și toate gloatele venite împreună la această priveliște, după

the things which were done, smote their breasts, and returned.

49 And all his acquaintance, and the women that followed him from Galilee, stood afar off, beholding these things.

50 ¶ And, behold, *there was* a man named Joseph, a counsellor; *and he was* a good man, and a just:

51 (The same had not consented to the counsel and deed of them;) *he was* of Arimathæa, a city of the Jews: who also himself waited for the kingdom of God.

52 This *man* went unto Pilate, and begged the body of Jesus.

53 And he took it down, and wrapped it in linen, and laid it in a sepulchre that was hewn in stone, wherein never man before was laid.

54 And that day was the preparation, and the sabbath drew on.

55 And the women also, which came with him from Galilee, followed after, and beheld the sepulchre, and how his body was laid.

56 And they returned, and prepared spices and ointments; and rested the sabbath day according to the commandment.

CHAPTER XXIV.

NOW upon the first *day* of the week, very early in the morning, they came unto the sepulchre, bringing the spices which they had prepared, and certain *others* with them.

2 And they found the stone rolled away from the sepulchre.

3 And they entered in, and found not the body of the Lord Jesus.

ce priviră cele făcute, bătându-și piepturile se întorceau îndărăt.

49 Și toți cunoscuții lui și femeile, care îi urmau împreună din Galilea, stet au de departe spre a vedeà acestea.

50 Și iată un bărbat cu numele Iosef sfetnic fiind, și bărbat bun și drept

51 — Acesta nu se învoise cu hotărârea și lucrarea lor — din Arimatea, oraș al Iudeilor, și care așteptà și el împărățiea lui Dumnezeu.

52 Acesta venind la Pilat cerù corpul lui Iisus,

53 Și luându-l jos îl înfășurà în pânză, și-l puse într'un mormânt săpat în peatră, unde nimenea nu mai fusese pus.

54 Și erà zi de pregătire, și Sâmbăta aveà să înceapă.

55 Și urmându-i femeile, care veniseră împreună cu dânsul din Galilea, zăriră mormântul și cum fu pus corpul lui,

56 Și întorcându-se îndărăt gătiră aromate și mir. Și Sâmbăta se odihniră după lege.

PARTEA XXIV.

IAR în întâia zi a săptămânei des de dimineață veniră la mormânt aducând aromatele ce gătiseră.

2 Și găsiră peatra prăvălită dela mormânt,

3 Și intrând nu aflară corpul Domnului Iisus.

4 And it came to pass, as they were much perplexed thereabout, behold, two men stood by them in shining garments:

5 And as they were afraid, and bowed down *their* faces to the earth, they said unto them, Why seek ye the living among the dead?

6 He is not here, but is risen: remember how he spake unto you when he was yet in Galilee,

7 Saying, The Son of man must be delivered into the hands of sinful men, and be crucified, and the third day rise again.

8 And they remembered his words,

9 And returned from the sepulchre, and told all these things unto the eleven, and to all the rest.

10 It was Mary Magdalene, and Joanna, and Mary *the mother* of James, and other *women that were* with them, which told these things unto the apostles.

11 And their words seemed to them as idle tales, and they believed them not.

12 Then arose Peter, and ran unto the sepulchre; and stooping down, he beheld the linen clothes laid by themselves, and departed, wondering in himself at that which was come to pass.

13 ¶ And, behold, two of them went that same day to a village called Emmaus, which was from Jerusalem *about* threescore furlongs.

14 And they talked together of all these things which had happened

15 And it came to pass, that, while they communed *together* and

4 Şi pe când ele erau în mare nedumirire despre aceasta, iată doi bărbaţi stătură înaintea lor în vestminte luminând ca fulger;

5 Iar ele speriindu-se şi plecând feţele spre pământ, ei ziseră către dânsele: pentru ce căutaţi pe cel viu între cei morţi?

6 Nu este aci, ci s'a sculat. Aduceţi-vă aminte cum v'a vorbit, pe când eră încă în Galilea,

7 Zicând că Fiul omului trebue să fie dat în mâni de oameni păcătoşi, şi să fie răstignit, dar a treia zi să invieze.

8 Şi ele îşi aduseră aminte de cuvintele lui,

9 Şi întorcându-se dela mormânt vestiră toate acestea la cei unsprezece şi la toţi ceilalţi.

10 Şi erau Maria Magdalena şi Ioana şi Maria lui Iacob, şi altele împreună cu dânsele care spuneau acestea către apostoli.

11 Şi cuvintele acestea se părură înaintea lor ca o poveste, şi nu crezură lor.

12 Dar Petru sculându-se alergă la mormânt, şi plecându-se vede făşiile de pânză singure; şi se duse a casă minunându-se de ce s'a făcut.

13 Şi iată doi dintre dânşii se duceau în aceea zi la un sat, depărtat de Ierusalim şasezeci de stadii, al cărui nume Emanus.

14 Şi ei vorbeau unul către altul de toate întâmplările acestea.

15 Şi pe când vorbeau ei şi cercetau împreună, apropiindu-se şi

reasoned, Jesus himself drew near, and went with them.

16 But their eyes were holden that they should not know him.

17 And he said unto them, What manner of communications *are* these that ye have one to another, as ye walk, and are sad?

18 And the one of them, whose name was Cleopas, answering said unto him, Art thou only a stranger in Jerusalem, and hast not known the things which are come to pass there in these days?

19 And he said unto them, What things? And they said unto him, Concerning Jesus of Nazareth, which was a prophet mighty in deed and word before God and all the people:

20 And how the chief priests and our rulers delivered him to be condemned to death, and have crucified him.

21 But we trusted that it had been he which should have redeemed Israel: and beside all this, to day is the third day since these things were done.

22 Yea, and certain women also of our company made us astonished, which were early at the sepulchre;

23 And when they found not his body, they came, saying, that they had also seen a vision of angels, which said that he was alive.

24 And certain of them which were with us went to the sepulchre, and found *it* even so as the women had said: but him they saw not.

25 Then he said unto them, O

Iisus însuşi mergea împreună cu dânşi;

16 Iar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-l cunoască.

17 Şi el zise către dânşi: ce sunt cuvintele acestea pe care le aruncaţi unul altuia între voi mergând? Şi ei stătură cu privirea posomorâtă.

18 Şi răspunzând unul cu numele Cleopa zise către dânsul: tu singur stai ca strein în Ierusalim şi n'ai aflat cele întâmplate în el în aceste zile?

19 Şi le zise: care? Iar dânşii îi ziseră: cele despre Iisus Nazarenul, care a fost bărbat profet puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a tot poporul,

20 Cum mai mari preoţilor şi mai mari noştri îl deteră la osândă de moarte şi-l răstigniră.

21 Şi noi nădăjduiam că el este care aveà să scape pe Israel; dar cu toate acestea astăzi merge pe a treia zi de când s'au făcut acestea.

22 Intr'adevăr unele femei dintr'ale noastre ne au pus în uimire, căci fiind duse de dimineaţă la mormânt,

23 Şi negăsind corpul lui veniră spunând că au văzut arătare de îngeri, care zic că el este viu.

24 Şi se duseră la mormânt unii dintre cei cu noi, şi găsiră astfel după cum au spus şi femeile, dar pe dânsul nu-l văzură.

25 Atunci el zise către dânşi:

fools, and slow of heart to believe all that the prophets have spoken:

26 Ought not Christ to have suffered these things, and to enter into his glory?

27 And beginning at Moses and all the prophets, he expounded unto them in all the scriptures the things concerning himself.

28 And they drew nigh unto the village, whither they went: and he made as though he would have gone further.

29 But they constrained him, saying, Abide with us: for it is toward evening, and the day is far spent. And he went in to tarry with them.

30 And it came to pass, as he sat at meat with them, he took bread, and blessed *it*, and brake, and gave to them.

31 And their eyes were opened, and they knew him; and he vanished out of their sight.

32 And they said one to another, Did not our heart burn within us, while he talked with us by the way, and while he opened to us the scriptures?

33 And they rose up the same hour, and returned to Jerusalem, and found the eleven gathered together, and them that were with them,

34 Saying, The Lord is risen indeed, and hath appeared to Simon.

35 And they told what things *were done* in the way, and how he was known of them in breaking of bread.

36 ¶ And as they thus spake,

nepricepuților și cu inima întârzietori a crede în cele ce au spus profeții.

26 Oare nu trebuià ca Christos să sufere acestea și să între în mărirea lui?

27 Și începând dela Moise și dela toți profeții le tâlcui cele despre dânsul în toate scripturile.

28 Și se apropiară de satul unde mergeau, și el se făceà că merge mai nainte;

29 Dar ei stăruiră de dânsul zicând: rămâi împreună cu noi· pentru că este spre seară și ziua s'a dus acum. Și intră ca să rămâe cu dânșii.

30 Și pe când stà el la masă împreună cu dânșii, luând pânea binecuvântă și frângând le dete în mână.

31 Atunci se deschiseră ochii lor și-l cunoscură; dar el se făcu nevăzut dela dânșii.

32 Și ziseră unul către altul: oare nu ne ardea inima în noi când ne vorbia pe cale, când ne lămuria scripturile?

33 Și sculându-se ei în acel ceas se întoarseră la Ierusalim, și aflară adunați pe cei unsprezece, și pe cei împreună cu dânșii,

34 Care ziceau că într'adevăr a înviat Domnul și s'a arătat lui Simon.

35 Și ei spuneau cele de pe cale și cum li s'a făcut cunoscut la frângerea pânii.

36 Și vorbind ei acestea, Iisus

Jesus himself stood in the midst of them, and saith unto them, Peace *be* unto you.

37 But they were terrified and affrighted, and supposed that they had seen a spirit.

38 And he said unto them, Why are ye troubled? and why do thoughts arise in your hearts?

39 Behold my hands and my feet, that it is I myself: handle me, and see; for a spirit hath not flesh and bones, as ye see me have.

40 And when he had thus spoken, he shewed them *his* hands and *his* feet.

41 And while they yet believed not for joy, and wondered, he said unto them, Have ye here any meat?

42 And they gave him a piece of a broiled fish, and of an honeycomb.

43 And he took *it*, and did eat before them.

44 And he said unto them, These *are* the words which I spake unto you, while I was yet with you, that all things must be fulfilled, which were written in the law of Moses, and *in* the prophets, and *in* the psalms, concerning me.

45 Then opened he their understanding, that they might understand the scriptures,

46 And said unto them, Thus it is written, and thus it behoved Christ to suffer, and to rise from the dead the third day:

47 And that repentance and remission of sins should be preached in his name among all nations, beginning at Jerusalem.

însuși stătù în mijlocul lor și le zise: pace voă!

37 Dar ei spăimântându-se și înfricoșându-se gândiau că văd un spirit.

38 Și le zise: pentru ce sunteți turburați, și pentru ce se ridic gânduri în inima voastră?

39 Vedeți mânile mele și picioarele mele, că eu însumi sunt; pipăiți-mă și vedeți, pentru că un spirit nu are carne și oase, după cum mă vedeți pe mine că am.

40 Și zicând aceasta le arătă mânile și picioarele.

41 Dar ei de bucurie necrezând încă și minunându-se le zise: aveți ceva de mâncare aci?

42 Și dânșii îi deteră o parte de pește fript și dintr'un fagur de miere;

43 Și luând înaintea tuturor mâncă.

44 Apoi zise către dânșii: acestea sunt cuvint le mele pe care vi leam vorbit fiind încă împreună cu voi, că trebue a fi împlinite toate cele scrise despre mine în legea lui Moise și în profeți și în psalmi.

45 Atunci deschise mintea lor să înțeleagă scripturile,

46 Și le zise că așa este scris, și că așa trebuia, ca Christos să sufere și să învieze dintre morți a treia zi,

47 Și să se predice în numele său pocăință spre iertare de păcate la toate neamurile, începând voi de la Ierusalim.

48 And ye are witnesses of these things.
49 ¶ And, behold, I send the promise of my Father upon you: but tarry ye in the city of Jerusalem, until ye be endued with power from on high.
50 ¶ And he led them out as far as to Bethany, and he lifted up his hands, and blessed them.
51 And it came to pass, while he blessed them, he was parted from them, and carried up into heaven.
52 And they worshipped him, and returned to Jerusalem with great joy:
53 And were continually in the temple, praising and blessing God. Amen.

48 Voi sunteți marturi de acestea.
49 Şi eu trimit făgăduința Tatălui meu peste voi; dar voi stați în orașul Ierusalim până ce veți fi îmbrăcați cu putere de sus.
50 Şi îi duse afară până spre Betania, și ridicând mânile sale îi binecuvântă.
51 Şi pe când îi binecuvânta se despărți de dânși, și erà dus în sus spre cer.
52 Şi ei închinându-se lui se întoarseră la Ierusalim cu bucurie mare.
53 Şi erau neîncetat în santuar lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

Printed by Trowitzsch & Son, Berlin.